

STORTINGET

Dokument 15:21

(2021–2022)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

**Spørsmål nr. 2957-3062
20.08.–30.09.2022**

Innhold

2957.	Fra stortingsrepresentant Trond Helleland, vedr. at ERTMS også er forsinket på Gjøvikbanen, besvart av samferdselsminister.....	11
2958.	Fra stortingsrepresentant Ingunn Foss, vedr. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) rapporten Analyser av Krisescenarioer 2019 (AKS), besvart av justis- og beredskapsminister.....	12
2959.	Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. jesidiene, besvart av utenriksminister.....	13
2960.	Fra stortingsrepresentant Ingjerd Schou, vedr. massene fra mudringsaksjonen i Røsvikrenna, besvart av fiskeri- og havminister.....	14
2961.	Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. energiforsyning i Longyearbyen, besvart av olje- og energiminister.....	15
2962.	Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. etablere beredskapslagring for matkorn, besvart av landbruks- og matminister.....	15
2963.	Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. videoer om ny E18, besvart av samferdselsminister.....	16
2964.	Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. strengere straffer for overgrep, mishandling, vold og drap ovenfor dyr, besvart av landbruks- og matminister.....	17
2965.	Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. ideelle barnehager, besvart av kunnskapsminister.....	18
2966.	Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. tilsyn med Akademiet-kjeden for årene 2015 – 2020, besvart av kunnskapsminister.....	19
2967.	Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. klimaendringene, besvart av statsminister.....	20
2968.	Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. statens totale ekstra inntekter sammenliknet med saldert budsjett for 2022, besvart av finansminister.....	21
2969.	Fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø, vedr. Nav, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	21
2970.	Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. energitilskudd, besvart av næringsminister.....	22
2971.	Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. ENØK-tiltak, besvart av olje- og energiminister.....	23
2972.	Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. straffeloven § 185, besvart av justis- og beredskapsminister.....	24
2973.	Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. at studenter får en strømstøtte for å takle de høye strømprisene fremover, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	25
2974.	Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. energikartlegging hos bedrifter, besvart av næringsminister.....	25
2975.	Fra stortingsrepresentant Jan Tore Sanner, vedr. sårbare elevers krav på oppfølging under streiken, besvart av kunnskapsminister.....	26
2976.	Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. sakshandsamingstida til Mattilsynet, besvart av fiskeri- og havminister.....	27
2977.	Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. strømstøtteordningen, besvart av næringsminister.....	27
2978.	Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. president Zelenskyjs oppfordring om å slå fast at Russland er en terrorstat, besvart av utenriksminister.....	28
2979.	Fra stortingsrepresentant Ove Trellevik, vedr. strømintensitet, besvart av næringsminister.....	29
2980.	Fra stortingsrepresentant Jan Tore Sanner, vedr. nasjonale prøve i forbindelse med pågående streik, besvart av kunnskapsminister.....	30
2981.	Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. AFT-plasser i Østfold, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	31
2982.	Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. tidlig ultralyd for alle gravide, besvart av helse- og omsorgsminister.....	31
2983.	Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. Farleden til Borg havn, besvart av fiskeri- og havminister.....	33
2984.	Fra stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt, vedr. ENØK tiltak, besvart av næringsminister.....	34
2985.	Fra stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt, vedr. skatteregler fastprisavtaler, besvart av finansminister.....	34
2986.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. hull i beredskapen rundt selskaper som leverer til kraftnettet, besvart av justis- og beredskapsminister.....	35
2987.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. Saltstraumen, besvart av klima- og miljøminister.....	36
2988.	Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. sviket av barn i Bergen, besvart av barne- og familieminister.....	36
2989.	Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. forskrift for pengepolitikken, besvart av finansminister.....	37
2990.	Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. lufthamnstruktur, besvart av samferdselsminister.....	39
2991.	Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. stortingsmelding med særlig vekt på innholdet i soningen, besvart av justis- og beredskapsminister.....	40

2992.	Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. moralpolitiet i Iran, besvart av utenriksminister.....	40
2993.	Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. klimapartnerskap, besvart av næringsminister.....	42
2994.	Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. varslingsaker om mobbing, seksuell trakassering og maktovergrep i Forsvaret , besvart av forsvarsminister	42
2995.	Fra stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik, vedr. beredskapsarbeid, besvart av justis- og beredskapsminister.....	44
2996.	Fra stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik, vedr. offentligforskrifta § 6, besvart av justis- og beredskapsminister.....	45
2997.	Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. krafteksporten, besvart av olje- og energiminister	46
2998.	Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. offentlige kraftinntekter, besvart av finansminister	46
2999.	Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. pipesensor, besvart av justis- og beredskapsminister	47
3000.	Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. Losby bruk, besvart av landbruks- og matminister.....	48
3001.	Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. datoen for auksjonen av nye løyver for oppdrett av laks, aure og regnbogeaure, besvart av fiskeri- og havminister.....	49
3002.	Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. utbedring av kai og de andre prosjektene på Kystvaktbasen på Sortland, besvart av forsvarsminister	49
3003.	Fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø, vedr. forslag om å gjøre allmenngjøringsloven og ferieloven gjeldende på Svalbard, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	50
3004.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. innstillinger på ankomster og avganger på Røros lufthavn som følge av morgentåke, besvart av samferdselsminister	50
3005.	Fra stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik, vedr. utvalg for å utrede metodebruk i justissektoren, besvart av justis- og beredskapsminister	51
3006.	Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. at prinsippet om ett mål for Statens pensjonsfond utland nå skal forlates, besvart av finansminister	52
3007.	Fra stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes, vedr. å endre forskrift om utdanningsstøtte, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	53
3008.	Fra stortingsrepresentant Ingunn Foss, vedr. å utrede plikt for norske tjenesteleverandører til å melde fra dersom de oppdager at deres tjenester brukes til straffbar oppbevaring eller distribusjon av overgrepsmateriale, besvart av justis- og beredskapsminister	54
3009.	Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. chat-tilbudet til Mental Helse svartjenester, besvart av helse- og omsorgsminister	55
3010.	Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. reisetid til offentlig servicefunksjon, besvart av justis- og beredskapsminister.....	56
3011.	Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. økte ankomster av russiske borgere over grenseovergangen til Norge, besvart av justis- og beredskapsminister	56
3012.	Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. retten til undervisning og opplæring, besvart av kunnskapsminister	57
3013.	Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. den norske beredskapen mot trussel fra russisk digital og fysisk sabotasje og annen underminerende virksomhet mot norsk gassseksport, besvart av justis- og beredskapsminister.....	58
3014.	Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. aktiviteten i olje- og gasssektoren som følge av oljeskattepakken, besvart av finansminister	59
3015.	Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. pasient med tiltagende Pompes sykdom, besvart av helse- og omsorgsminister.....	60
3016.	Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. ferjeprisane, besvart av samferdselsminister.....	61
3017.	Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. kutt og nedskalering av store samferdselsprosjekt i samband med framlegging av statsbudsjettet, besvart av samferdselsminister	61
3018.	Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. energibruken i bygg, besvart av olje- og energiminister	62
3019.	Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. norsk olje og gass, besvart av olje- og energiminister	63
3020.	Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. forhåndsplasserte sprengladninger på norske rørledninger, besvart av olje- og energiminister	64
3021.	Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. trusselbildet mot det norske samfunnet fra islamistiske miljøer, besvart av justis- og beredskapsminister	65

3022.	Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. om Nye Veier har et oppdatert kostnadsanslag for E6 Moelv-Øyer, besvart av samferdselsminister	66
3023.	Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. lærerstreik, besvart av kunnskapsminister.....	67
3024.	Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. forenklinger og forbedringer i regelverket for pasientreiser og de regionale helseforetakenes organisering av tilbudet, besvart av helse- og omsorgsminister	67
3025.	Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. sikkerheten for fiberkablene til Svalbard, besvart av justis- og beredskapsminister.....	68
3026.	Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. politikk innen innvandrings- og flyktningfeltet, besvart av justis- og beredskapsminister	68
3027.	Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. å ha kontroll på grensen ved Storskog, besvart av justis- og beredskapsminister.....	69
3028.	Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. private behandlingssplasser innen psykiatri og psykisk helse, besvart av helse- og omsorgsminister	70
3029.	Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. lokaldemokratiet i Longyearbyen, besvart av justis- og beredskapsminister.....	71
3030.	Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. det historiske gatemiljøet i Møllergata, besvart av kommunal- og distriktsminister	72
3031.	Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. lærerlønninger, besvart av kunnskapsminister.....	72
3032.	Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. læringen etter streiken, besvart av kunnskapsminister	73
3033.	Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. grunnrenteskatt på havbruk, besvart av finansminister	74
3034.	Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. forskrift om tildeling av tillatelser til akvakultur med laks, ørret og regnbueørret i sjøvann til miljøteknologiformål, besvart av fiskeri- og havminister	75
3035.	Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. Saltstraumen, besvart av klima- og miljøminister	76
3036.	Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. hvordan det er mulig for en person å oppholde seg 24 år i landet ulovlig dersom personen i den samme tidsperioden har utstrakt kontakt med offentlige myndigheter, besvart av justis- og beredskapsminister	77
3037.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. St. Olavs hospital, besvart av helse- og omsorgsminister	78
3038.	Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. sabotasje på mellomlandsforbindelser, besvart av olje- og energiminister	78
3039.	Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. å sikre forutsigbarhet og avtaler med private/ideelle tilbydere etter avviklingen av fritt behandlingsvalg fra 2023, besvart av helse- og omsorgsminister.....	79
3040.	Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. å ta initiativ til å få på plass garantiordninger og/eller statlege lån til straumselskap, besvart av olje- og energiminister.....	80
3041.	Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. forskningstokt på den norske kontinentalsokkelen med det russiske forskningsfartøyet «Akademik Sergey Vavilov», besvart av utenriksminister.....	80
3042.	Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. fastprisavtaler på 3 år til en pris på 110 øre eller mindre, besvart av finansminister.....	81
3043.	Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. EUs fjerde jernbanepakke, besvart av samferdselsminister	82
3044.	Fra stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes, vedr. Samskipnadens barnehager, besvart av kunnskapsminister.....	83
3045.	Fra stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen, vedr. psykisk syke pasienter, besvart av helse- og omsorgsminister.....	84
3046.	Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. grunnrenteskatt for vannkraft, besvart av finansminister... ..	85
3047.	Fra stortingsrepresentant Nikolai Astrup, vedr. endringer i kraftbeskatningen, besvart av olje- og energiminister	86
3048.	Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. at Norges Bank og Skatteetaten har signert konsulentavtaler på inntil 55 millioner, besvart av finansminister	87
3049.	Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. arbeidet med nye Andenes Havn, besvart av fiskeri- og havminister.....	88
3050.	Fra stortingsrepresentant Jan Tore Sanner, vedr. nasjonale prøver, besvart av kunnskapsminister	89
3051.	Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. idrettsanlegg i Norge, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	90
3052.	Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. forskningsmetoder, besvart av helse- og omsorgsminister.....	90

3053.	Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. skatteinntektene, besvart av finansminister	91
3054.	Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. skattelegginga av havbruksnæringa, besvart av fiskeri- og havminister.....	93
3055.	Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. skatteøkning for landets kraftselskaper, besvart av finansminister.....	93
3056.	Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. bedre studentenes livssituasjon, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	94
3057.	Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. nedjustering av pensjonspåslag og søknadsprosesser, besvart av kunnskapsminister	95
3058.	Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. mobilitetsmeldingen, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	97
3059.	Fra stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe, vedr. revidering av Nasjonal strategi for frivillig arbeid på helse- og omsorgsfeltet, besvart av helse- og omsorgsminister.....	97
3060.	Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. hjelp til forfulgte kristne, ahmadiyya og jesidiske flyktninger, besvart av justis- og beredskapsminister	98
3061.	Fra stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik, vedr. feil og mangler i Digdir og DFØ's veileder om overføring av personopplysninger til tredjeland, besvart av kommunal- og distriktsminister	99
3062.	Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. strømstøtte for idretten, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	100

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (2957 - 3062) for sesjonen 2021-2022**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet

H Høyre

MDG Miljøpartiet De Grønne

Sp Senterpartiet

V Venstre

FrP Fremskrittspartiet

KrF Kristelig Folkeparti

R Rødt

SV Sosialistisk Venstreparti

PF Pasientfokus

Almeland, Grunde (V)	2994
Amundsen, Per-Willy (FrP)	2972, 3021, 3036
Astrup, Nikolai (H)	3047
Aydar, Seher (R)	2992
Bastholm, Une (MDG)	2983, 3000, 3035, 3060
Berg, Lan Marie Nguyen (MDG)	2963, 2967, 3014
Bergstø, Kirsti (SV)	2969, 3003
Bjørlo, Alfred Jens (V)	3040
Bjørnstad, Sivert (FrP)	2974, 3033
Bøe, Erlend Svardal (H)	3059
Elvenes, Hårek (H)	3002
Elvestuen, Ola (V)	3018, 3030
Eskeland, Liv Kari (H)	2976, 2990
Fagerås, Mona (SV)	3049
Foss, Ingunn (H)	2958, 3008
Gulati, Himanshu (FrP)	3031, 3032
Haltbrekken, Lars (SV)	2986, 2987, 3004, 3037
Hansson, Rasmus (MDG)	2962, 3025, 3034
Helleland, Trond (H)	2957
Hjemdal, Silje (FrP)	2971, 2988, 3028, 3062
Hoksrud, Bård (FrP)	3039, 3052
Hussein, Marian (SV)	3024
Johnsen, Tor André (FrP)	2964, 2977, 3010
Jønnes, Kari-Anne (H)	3007, 3044
Jørgensen, Geir (R)	3043
Limi, Hans Andreas (FrP)	2968, 3006, 3046
Listhaug, Sylvi (FrP)	2989, 3041
Lund, Tobias Drevland (R)	2991, 3009, 3048
Marhaug, Sofie (R)	3042
Melby, Guri (V)	2978, 2982, 3013, 3020
Nilsen, Marius Arion (FrP)	2997, 2998, 3019
Njåstad, Helge André (FrP)	2970, 2973, 3053, 3054
Nyholt, Hege Bae (R)	2965, 2966, 3022, 3051
Raja, Abid (V)	3012
Ropstad, Kjell Ingolf (KrF)	3023, 3038
Rotevatn, Sveinung (V)	2961
Sanner, Jan Tore (H)	2975, 2980, 3050
Schou, Ingjerd (H)	2960
Steffensen, Roy (FrP)	3055, 3058
Stensland, Sveinung (H)	3011, 3015
Stokkebø, Aleksander (H)	3001
Strifeldt, Bengt Rune (FrP)	2984, 2985
Sve, Frank Edvard (FrP)	3016, 3017

Thorheim, Bård Ludvig (H)	2993
Thorsvik, Ingvild Wetrhus (V)	2995, 2996, 3005, 3061
Trellevik, Ove (H)	2979
Trøen, Tone Wilhelmsen (H)	3045
Unneland, Andreas Sjalg (SV)	2959, 3029
Wiborg, Erlend (FrP)	2981, 2999, 3026, 3027
Øvstegård, Freddy André (SV)	3056, 3057

STORTINGET

Dokument 15:21

(2021–2022)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 2957

Innlevert 20. september 2022 av stortingsrepresentant Trond Helleland

Besvart 28. september 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Bane NOR offentliggjorde 16. september at ERTMS også er forsinket på Gjøvikbanen, etter at det i mai ble klart at ERTMS på Nordlandsbanen var utsatt. Vi har de siste dagene hatt store problemer med signalfeil på jernbanen, noe som viser det store behovet for ERTMS-prosjektet.

Står nå hele ERTMS-prosjektet i fare for å bli forsinket, og hvilke konsekvenser kan det få for kostnadene i prosjektet og togtilbudet framover i tid, dersom det blir forsinkelser?

BEGRUNNELSE:

I mai utsatte Bane NOR åpningen av ERTMS på Nordlandsbanen på grunn av forsyningsproblemer for komponentene som skulle installeres i togene. Nordlandsbanen skulle åpnes i oktober. 16. september offentliggjorde Bane NOR at ERTMS også er forsinket på Gjøvikbanen. Samtidig har vi nå hatt signalfeil på både Hovedbanen, Gardermobanen og Sørlandsbanen, i tillegg til jordfeil på Oslo S flere dager på rad. Dagens teknologi er utdatert.

ERTMS er Norges største digitaliseringsprosjekt, med en kostnadsramme på rundt 30 mrd. kroner. Systemet skal erstatte dagens teknologi, som omfatter hele 336 anlegg og mer enn 15 ulike varianter. Med ERTMS bygges det ett sentralt datasenter, ett signalsystem og ett nytt trafikkstyringssystem som skal styre all togtrafikk i hele landet. Norge er det første landet som velger å digitalisere hele landet med samme løsning. ERTMS-prosjektet vil gi oss en moderne jernbane, som vil bidra til at flere tog kommer når de skal og øke kapasiteten ved at togene kan

kjøres tettere. Det vil også bli enklere å reise med tog over landegrensene og drifts- og vedlikeholdskostnadene vil reduseres.

Svar:

Nytt digitalt signalsystem, ERTMS, er en nødvendig fornyelse av jernbanens mange og gamle signalanlegg. De siste feilsituasjonene i Oslo-området minner oss på sårbarheten i eksisterende løsninger. Prosjektet skal, som stortingsrepresentanten er inne på, gi færre feil som påvirker togtrafikken, og flere tog i rute for passasjerer og gods. De første strekningene, Nordlandsbanen og Gjøvikbanen, skulle settes i drift med ERTMS i 2022. Leverandørene og Bane NOR opplever imidlertid en vanskelig og uforutsigbar leveransesituasjon for deler og komponenter til tog og signalanlegg, hovedsakelig som følge av pandemien og krigen i Ukraina.

Alle tog som skal kjøre på det nye signalsystemet, må bygges om. Da det ble klart at det ikke vil være nok tog klare til å gi passasjerene et godt nok togtilbud og kundeeopplevelse, besluttet Bane NOR å vente med å ta i bruk signalsystemet på de to banestrekningene til flere tog er klare. Jernbanedirektoratet samarbeider med Bane NOR og Vy Gjøvikbanen for å kartlegge konsekvensene av utsettelsen, for å sikre løsninger som ivaretar de reisendes behov på en best mulig måte. Bane NOR jobber nå med å legge en ny plan for når signalsystemet på Nordlandsbanen og Gjøvikbanen kan tas i bruk. Ny åpningsdato er avhengig av utviklingen i forsynings situasjonen og hvilke grep leverandøren kan ta for å sikre ombygging av tog. Alle arbeider med ERTMS fortsetter imidlertid for fullt slik

at det nye signalsystemet kan settes i drift på Gjøvikbanen og Nordlandsbanen så snart et tilstrekkelig antall tog er ferdig bygget om.

Nasjonal signalplan ligger til grunn for utbyggingsrekkefølgen når det gjelder ERTMS. Når Nordlandsbanen og Gjøvikbanen er skjøvet på, vurderes nå konsekvenser

for andre strekninger og kostnadene i prosjektet. En uforutsigbar forsyningssituasjon og utsettelse av de første banestrekningene gir risiko for økte kostnader. Bane NOR jobber meget tett sammen med leverandørene Siemens, Alstom og Thales for å forstå og om mulig påvirke handlingsrommet gitt usikkerhetene i forsyningssituasjonen.

SPØRSMÅL NR. 2958

Innlevert 20. september 2022 av stortingsrepresentant Ingunn Foss

Besvart 29. september 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehli

Spørsmål:

Ser statsråden behov for å gjennomføre en ny analyse av krisescenarioer, og vil statsråden ta initiativ til å be DSB sette i gang arbeidet med en ny analyse?

Regjeringen har videre nedsatt en Totalberedskapskommisjon. Deres rapport vil frembringe et viktig kunnskapsgrunnlag og vil også kunne danne grunnlag for viktige beredskapsprioriteringer.

BEGRUNNELSE:

I 2019 presenterte Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) rapporten Analyser av Krisescenarioer 2019 (AKS). Rapporten var en samlerapport basert på flere omfattende delrapporter, og beskrev 16 risikoområder med farer eller trusler som kan utløse alvorlige hendelser for det norske samfunnet. DSB pekte den gang på at scenarioene pandemi og legemiddelmangel hadde både høy risiko og alvorlig konsekvens. Siden 2019 har blant annet koronapandemien, endret sikkerhetspolitisk situasjon, klimaendringer og energikrisen ført til behov for å se på den sivile beredskapen på nytt. Det innebærer også behov for å innhente ny kunnskap om hvilke risikoer og trusler som kan ramme oss og som samfunnet bør være forberedt på å møte.

Svar:

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) har siden 2012 utarbeidet i alt 25 scenarioer over alvorlige hendelser som kan ramme Norge og som vi bør være forberedt på å kunne håndtere. Den siste samlede fremstillingen av alle scenarioene ble gitt i DSBs rapport «Analyser av krisescenarioer» fra 2019. I forbindelse med utarbeidelsen av rapporten ble flere av scenarioene oppdatert.

Det er naturlig å vurdere revisjonsbehov i lys av blant annet pandemien, endringer i utfordringsbildet og eventuell ny informasjon om mulige forløp eller konsekvenser av en hendelse. Revisjonsbehov inngår også i Justis- og beredskapsdepartementets ordinære etatsstyring av DSB.

SPØRSMÅL NR. 2959**Innlevert 20. september 2022 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland****Besvart 28. september 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt****Spørsmål:**

8 år har gått siden 3. august 2014, da IS gjennomførte brutale angrep mot jesidi-befolkningen i Irak og Syria.

Når vil utenriksministeren anerkjenne overgrepene som ett folkemord slik som EU, FN og en rekke andre land har gjort?

BEGRUNNELSE:

3. august 2014 gikk IS til angrep på Sinjar-området i Irak, der den etniske og religiøse folkegruppa jesidiene holdt til. Angrepet hadde som erklært hensikt å utslette jesidiene fullstendig. Som et resultat av folkemordet ble over 5000 gutter, menn og eldre kvinner drept. Mens over 6000 kvinner og barn ble bortført. Kvinnene og barna ble solgt som sexslaver og grov seksualisert vold ble brukt som et våpen i folkemordet. I dag er fortsatt nærmere 3000 kvinner og unge jenter savnet. Som følge av angrepene ble mer enn 300.000 jesidier drevet på flukt. Flertallet av disse lever nå snart på niende året under elendige forhold i teltleirer.

Per i dag har bl.a. USA, England, Frankrike og Nederland anerkjent folkemordet mot jesidiene, kristne og andre religiøse minoriteter. I tillegg har også Europaparlamentet enstemmig anerkjent folkemordet. Også UNITAD, et FN organ har konkludert med at det ble begått folkemord mot jesidiene. Utenriksministeren har selv i ett skriftlig spørsmål til daværende utenriksminister Ine Eriksen Søreide den 16.10.2019 vist til at FN har omtalt handlingene mot jesidiene som folkemord.

Norge er forpliktet til å følge FNs folkemordskonvensjon. Den forbyr ikke bare folkemord. Den krever også at medlemsstatene straffefølger dem som begår forbrytelsen. Dette betyr at Norge er forpliktet til å straffefølge de ansvarlige for folkemordet. Da må vi i det minste starte med å anerkjenne det. Tyskland har tatt grep for å følge våre felles internasjonale forpliktelser. I 2021 benyttet de seg av universell jurisdiksjon for å straffefølge en irakisk IS-terrorist som ble dømt for folkemord, forbrytelser mot menneskeheten m.m. i en tysk domstol. Det internasjonale samfunnet har bevist at IS sine handlinger oppfyller kravene for folkemord iht. lovverket. Da er det langt på overtid at Norge også anerkjenner hva jesidiene ble utsatt for. Norge har et ansvar for å hjelpe de overlevende ofrene, så vel som et ansvar for å identifisere og straffe dem som utfører folkemord.

Fredsprisvinner og jesidi Nadia Murad uttalte følgende når hun mottok fredsprisen: Tusen takk for denne

æren, men det er fortsatt et faktum at den eneste prisen i verden som kan gjenopprette verdigheten vår er rettferdighet og straffefølgning av forbryterne.

Svar:

Det hersker ingen tvil om at ISILs brutale handlinger og omfattende overgrep mot jesidiene må anses som grove brudd på folkeretten. Forbrytelsene mot jesidiene ble begått både i Irak og Syria. Norge har konsekvent arbeidet for at de som har begått disse uhyrlige overgrepene må stilles til ansvar.

Som medlem av FNs sikkerhetsråd bidro Norge til å utvirke at Rådet den 15. september i år enstemmig vedtok å fornye mandatet til UNITAD, FNs organisasjon som etterforsker og arbeider for å fremme ansvarlighet for forbrytelser begått av ISIL. UNITAD ble opprettet i 2017. Opprettelsen skjedde på anmodning fra den irakiske regjeringen. Organisasjonen gjør en svært viktig jobb.

Den 3. august hvert år er en dag til minne om ISILs forbrytelser mot jesidiene. I år er det åtte år siden disse ugjerningene ble begått. Den 3. august i år understreket lederen for UNITAD at det er fremgang i arbeidet med å etterforske og stille de ansvarlige til ansvar for sine uhyrlige handlinger. En viktig del av UNITADs arbeid er å samle inn bevis. Det siste året har UNITAD bidratt til å åpne og undersøke flere massegraver. Dette er en trist, tidkrevende men viktig oppgave. UNITAD bidrar til å identifisere ofrene. Familien kan deretter – endelig – gi sine kjære en verdig begravelse.

Videre har Norge støttet opp om arbeidet til FNs uavhengige granskningskommisjon for Syria. Denne har konstatert at terror-organisasjonen systematisk og gjennomgående begikk krigsforbrytelser og andre alvorlige brudd på internasjonal humanitærrett. Dette inkluderte drap, tortur, voldtekt og seksualisert vold, rekruttering og bruk av barnesoldater.

Norge har ikke tradisjon for å fastslå alvorlige internasjonale forbrytelser gjennom politiske vedtak verken i regjering eller Stortinget. Begrepet folkemord er definert i FNs folkemordskonvensjon av 1984 og Roma-vedtektene for Den internasjonale straffedomstolen av 1998. Det er et rettslig begrep med et klart definert innhold. I tillegg til at visse handlinger må ha funnet sted, rettet mot en bestemt gruppe, må de være begått med den hensikt å ødelegge helt eller delvis gruppen som sådan. Å konstatere en slik strafferettslig hensikt forutsetter en bevismessig vurder-

ing. Det er domstolene som er best skikket til å foreta en slik vurdering.

Norge uttaler seg derfor på generelt grunnlag ikke om overgrep rettet mot en bestemt gruppe kan ansees som folkemord. Denne prinsipielle linjen har ligget fast under

vekslende regjeringer. Når det er sagt vil Norge selvsagt forholde seg til konkrete konklusjoner om internasjonale forbrytelser trukket av domstoler gitt at det har vært gjennomført en objektiv rettsprosess i samsvar med folkereetten.

SPØRSMÅL NR. 2960

Innlevert 20. september 2022 av stortingsrepresentant Ingjerd Schou

Besvart 28. september 2022 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Vil massene fra mudringsaksjonen i Røsvikrenna lagres på land?

BEGRUNNELSE:

Mudringsaksjonen i Røsvikrenna er en av norgeshistoriens største. Gamle industriutslipp gjør massene ekstra forurensede. Kystverkets beregninger tilsier at opprydningsprosjektet vil bidra til spredning av kvikksølv i 30 år.

Svar:

I gjeldende Nasjonal transportplan (Meld. St. 20 (2020-2021) Nasjonal transportplan 2022-2033) er tiltaket Innseiling Borg havn blant prosjektene som er prioritert for oppstart i perioden 2022-2027. Farvannet inn til Borg havn er trangt og krevende, og innseilingen grunnes opp av sedimenter som føres ut med Glomma. Dette gir seilingsrestriksjoner for store fartøy, og uten tiltak vil disse fartøyene på sikt ikke kunne anløpe Borg havn. Innseilingen skal derfor utdypes for å ivareta sjøtransportens behov for framkommelighet og sikkerhet.

Slik tiltaket nå planlegges, innebærer det mudring og oppgradering av navigasjonsinnretninger i farvannet. Røsvikrenna utdypes til 12 meter dybde i 90 meter bredde, snuplassen ved Fuglevikbukta utdypes til 11 meter dybde i en vendesirkel med 290 meter i diameter og det etableres nye seilingsmerker i Røsvikrenna og snuplass. Tiltaket vil samlet sett gi bedre framkommelighet gjennom Røsvikrenna, og dermed redusere sannsynligheten for grunnstøtinger og kollisjoner, redusere sannsynligheten for miljøforurensning i et område med nærliggende naturreservat og øke forutsigbarheten i transportutviklingen.

Tiltaket omfatter videre deponering av om lag 0,5 millioner kubikkmeter masse i sjødeponi. I tillegg skal

de mest forurensede sedimentene, anslått til litt over 0,2 millioner kubikkmeter, deponeres på land ved godkjent mottak. Det er satt strenge vilkår til håndtering av masser, både i sjø og på land, for å sikre at det ikke påvirker naturmangfoldet negativt. Tiltaket er regulert i reguleringsplaner som er vedtatt av Hvaler kommune og Fredrikstad kommune samt at Miljødirektoratet har gitt tillatelse etter forurensningsloven.

Kystverket gjennomfører høsten 2022 et forberedende prosjekt med prøvemudring i tiltaksområdet. Håndtering av rene og forurensede masser samt utprøving av ulike avbøtende tiltak og videre kunnskapsinnhenting inngår i det forberedende prosjektet. Hensikten er å gi et solid grunnlag for valg av metoder og tilnærming i hovedprosjektet og å sikre nødvendige utredninger og dokumentasjon med tanke på foreliggende vilkår i tillatelsen til mudring og dumping fra Miljødirektoratet.

Som fiskeri- og havminister er jeg opptatt av at vi skal ha rene og rike kyst- og havområder med god miljøtilstand. Ulike tiltak i sjø, for eksempel mudring og utdyping, er nødvendige for å redusere risikoen for ulykker og bedre framkommeligheten for sjøtransporten i krevende farleder. Slike tiltak bidrar også til redusert risiko for akutt forurensning, som kan ha store negative konsekvenser for marint liv. Samtidig er det nødvendig å holde miljøpåvirkningen fra tiltak i sjø, for eksempel mudring og utdyping, så lav som mulig.

Samlet sett er jeg trygg på at Kystverket vil gjennomføre tiltaket Innseiling Borg havn på en sikker måte som minimerer skader natur- og miljøverdiene i området. Å forhindre spredning av miljøgifter til miljøet fra massene som tas opp gjennom mudringen er et tungtveiende hensyn i planleggingen, herunder i valg av løsning for deponering av masser. Med det forberedende prosjektet som nå gjennomføres, får Kystverket et solid grunnlag for å gjennomføre tiltaket, inkludert avbøtende tiltak, på best mulig måte.

SPØRSMÅL NR. 2961**Innlevert 20. september 2022 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn****Besvart 26. september 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Kva er status for arbeidet med ny energiforsyning i Longyearbyen?

GRUNNGJEVING:

I svalbardbudsjettet for 2021 vart det varsla at lokalstyret i Longyearbyen får i oppdrag å utarbeide ein energiplan, der ein særleg skal vurdere innfasing av nye fornybare energikjelder kombinert med dieselteknologi.

Samstundes arbeider både Store Norske og UNIS med utvikling av ny teknologi for å sikre miljøvenleg energiforsyning i arktiske strøk. Det vil vere nyttig om statsråden kan greie ut om korleis desse arbeida blir sett i samanheng, om lokalstyret samarbeider med Store Norske og/eller UNIS eller andre aktørar om framtidig energiløysing, og kva som er status for arbeidet.

Svar:

Rammene for etablering og drift av ny energiforsyning i Longyearbyen er beskrevet i Prop. 1 S (2021-2022) Svalbardbudsjettet. Longyearbyen lokalstyre har ansvaret for å etablere ny energiforsyning innenfor disse rammene.

Olje- og energidepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet har bedt Longyearbyen lokalstyre om å utarbeide en konkret energiplan, med tentativ frist innen utgangen av 2022. Energiplanen skal blant annet beskrive hvordan overgangen til en mest mulig fornybar energiforsyning kan gjennomføres på en sikker og kostnadseffektiv måte, og hvordan dette kan ses i sammenheng med energieffektivisering. Det er planlagt regelmessig dialog mellom Longyearbyen lokalstyre, Justis- og beredskapsdepartementet og Olje- og energidepartementet i det videre arbeidet med energiplanen.

SPØRSMÅL NR. 2962**Innlevert 21. september 2022 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 23. september 2022 av landbruks- og matminister Sandra Borch****Spørsmål:**

Årets kornavling ser ut til å bli svært god. Uvanlig mye av kornet holder matkvalitet. Men prognoser fra Felleskjøpet Agri viser at om lag 31.000 tonn mathvete, av en anslått totalavling på 256.000 tonn, kan bli omdisponert til dyrefôr. Det tilsvarer omtrent 62 millioner brød.

Vil regjeringen, på bakgrunn av dette, prioritere å etablere beredskapslagring for matkorn i neste års statsbudsjett?

BEGRUNNELSE:

I Felleskjøpet Agris prognose for tilgang og forbruk av norsk korn for sesongen 2022/2023, 13. september, står det:

“Basert på ein norskandel i kveitemjøl på 80 % indikerer prognosen at det for sesongen samla kan vere aktuelt å omdis-

ponere om lag 31 000 tonn haustkveite til fôr og overlagre om lag 40 000 tonn vårkveite til neste sesong.”

Matkorn er grunnmuren i kostholdet vårt, og norsk matkornproduksjon er avgjørende for å opprettholde norsk selvforsyning. I vår var norske kornbønder svært bekymret for lønnsomheten i kornproduksjonen, og telte på knappene om de skulle satse på matkorn eller ikke. Regjeringen kom, etter massivt press fra bønder og opposisjonen, på banen med en støtteordning som sikret god nok lønnsomhet i kornproduksjon til at bøndene valgte å satse på matkorn i år.

Det skal vi alle være glade for. Russlands brutale angrepskrig mot Ukraina skaper ustabilitet i verdensmarkedet. Både Russland og Ukraina er storeeksportører av hvete. Russland er også en storeeksportør av kalium som brukes i kunstgjødselproduksjon. Krigen driver gjødsel- og energiprisene opp, og bidrar dermed til høyere matpriser på verdensmarkedet. Tørke på tre kontinenter sam-

tidig i august, drevet av klimaendringer, bidrar ytterligere til å legge press på verdens matsystemer.

Konsekvensen kan bli en global og langvarig matvarekrise med påfølgende hungersnød og lidelse. Derfor er det ekstra uheldig at hvetet av matkvalitet blir brukt til dyrefôr i stedet for til menneskemat.

Miljøpartiet De Grønne har etterlyst beredskapslagre for matkorn i mange år, og satt av penger til det i vårt alternative budsjett år etter år. Hurdalsplattformen slår fast at regjeringen skal etablere beredskapslagring av korn.

SPØRSMÅL NR. 2963

Innlevert 21. september 2022 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg

Besvart 27. september 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Statens Vegvesen la 19.9 ut videoer om ny E18 som feilaktig fremhevet veiens såkalte miljøfordeler, selv om veien står for store utslipp og samtidig tar titalls milliarder fra budsjetter og bompenger som kunne blitt brukt på klimatiltak. Bl.a. ble det hevdet at man bygger veien for kommende generasjoner, og for å ta vare på Oslofjorden.

Synes statsråden at å bruke penger på slike videoer er innenfor SVVs mandat, og deler du synet om at man bygger ny og kapasitetsøkende E18 for kommende generasjoner og for Oslofjorden?

Svar:

Jeg viser til Stortingets samtykke til utbygging og finansiering av E18 Lysaker – Ramstadsletta i juni 2020, jf. Prop. 38. S (2019-2020). Kostnadsrammen (P85) og styringsrammen (P50) for prosjektet er fastsatt til henholdsvis om lag 19,2 mrd. 2022-kr og 17,1 mrd. 2022-kr.

E18 gjennom Asker og Bærum er en av Norges mest trafikkerte veistrekninger. Strekningen har store forsinkelser og kjøproblemer, særlig i morgenerushet. Kollektivtrafikken har dårlig fremkommelighet, spesielt ut av Oslo og på tverrgående ruter. Dagens trafikksituasjon utgjør en stor miljøbelastning for veiens nærområder. Det går en viktig sykkelforbindelse gjennom Bærum kommune langs E18, og denne har i dag svært varierende standard.

Svar:

Regjeringen iverksatte tidligere i år, i tråd med Hurdalsplattformen, arbeidet med å se på muligheten for etablering av beredskapslagring av matkorn. Landbruks- og matdepartementet ga 10. mars utredningsoppdraget til Landbruksdirektoratet.

Departementet mottok rapport fra direktoratet 15. juni. Landbruksdirektoratet har vurdert en rekke alternativer med omfang av lagring, lokalisering av lagre og lagerkapasitet.

Regjeringen arbeider videre med beredskapslagring av matkorn. Her er Landbruksdirektoratets rapport et viktig grunnlag sammen med annen relevant informasjon.

Beregningene lagt til grunn i Prop. 38 S viser at dersom E18 Lysaker – Ramstadsletta bygges og finansieres med et bompengeprolegg som foreslått, reduseres trafikken på flere viktige veier i Bærum og utbyggingen vil heller ikke føre til merkbare endringer i trafikken gjennom bomringen rundt Oslo.

Prosjektet innebærer utbygging en ny høystandard sykkelvei i tillegg til eksisterende sykkelveinett. Ved å senke E18 under bakken i lokk/tunnel, vil dette bidra til å redusere barriereeffekten som dagens E18 utgjør for gående og syklende. Fremkommeligheten for kollektivtrafikken prioriteres ved etablering av bl.a. Vestre lenke til Fornebu, og ved at det tredje kjørefeltet på E18 i hver retning etableres som sambruksfelt med tungtrafikken. Utbyggingen av Lysaker kollektivterminal inngår i utbyggingen.

I bygg- og anleggsbransjen (med Statens vegvesen inkludert) pågår det nå en stor omstilling med mål om reduserte klimagassutslipp og fokus på bærekraft. Bl.a. har Statens vegvesen satt seg som mål at klimagassutslippene skal reduseres med 50 pst. fra bygge- og driftsfase innen 2030. Statens vegvesen v/Utbyggingsdivisjonen har som mål å bli miljøsertifisert (ISO 14001) og alle utbyggingsprosjekter over 200 mill. kr skal bærekraftsertifiseres (CEEQUAL, minimum: Very good).

E18 Vestkorridoren har som første utbyggingsprosjekt i Statens vegvesen, utarbeidet en egen handlingsplan for bærekraft. I denne handlingsplanen inngår også tiltak for reduserte utslipp til Oslofjorden. Tiltak her er bl.a.

sanering av områder med forhøyete konsentrasjoner av miljøgifter, utskifting og oppgradering av avløps- og overvannsrør som skjer i samarbeid med Bærum kommune, samt rensing av forurenset veivann fra dagsone og tunnelvaskevann, før utslipp til Oslofjorden. Statens vegvesen bidrar også aktivt til miljøovervåkingen av Oslofjorden som følge av utbyggingen av E18 Lysaker – Ramstadsetta.

Et grunnleggende mål innenfor kommunikasjon knyttet til prosjektet, er at befolkningen mottar informasjon om virksomheten. Dette innebærer bl.a. å informere veinaboer, trafikanter, samarbeidsparter og andre interessenter om både framdrift og positive og negative sider ved anleggsdriften, samt forventede resultater.

Videre skal Statens vegvesen sørge for at relevant informasjon når fram til alle og at informasjonen er åpen og tilgjengelig. Valg av kanal og utforming søkes tilpasset de som til enhver tid er mottakere av informasjonen. E18-prosjektet er et stort utbyggingsprosjekt med mange ulike kommunikasjonsiltak – deriblant informasjons-

filmer. Statens vegvesen har opplyst at de tre omtalte informasjonsfilmene inngår i prosjektets samlede kommunikasjon. Statens vegvesen mener at filmene ikke gjør et forsøk på å gi et fullstendig bilde av alle elementer og sider ved E18-utbyggingen. De mener at filmene setter søkelyset på noen utvalgte positive og miljømessige effekter for nærmiljøet og for de som bor og arbeider i området - ut over selve veibyggingen. Statens vegvesen opplyser videre at filmene ble laget for at prosjektet skal kunne bruke dem i forbindelse med eksempelvis nabomøter, åpne dager på anlegget, informasjonsmøter og andre møter med, stort sett, lokale og regionale interessenter.

Jeg er opptatt av at Statens vegvesen har fokus på bærekraft og reduserte klimagassutslipp i sine prosjekt – noe etaten har ved utbyggingen av E18 Lysaker – Ramstadsetta. Det er bra. Det er også viktig at Statens vegvesen gir god og relevant informasjon om sine utbyggingsprosjekt. Når det gjelder de tre aktuelle filmene har jeg merket meg at det har vært ulike meninger om disse.

SPØRSMÅL NR. 2964

Innlevert 21. september 2022 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen

Besvart 29. september 2022 av landbruks- og matminister Sandra Borch

Spørsmål:

Hva vil ministeren gjøre for å sørge for at straffene for overgrep, mishandling, vold og drap ovenfor dyr blir strengere?

BEGRUNNELSE:

Dyreveldferd er viktig og takket være FrP så har vi fått opprettet dyrepoliti i Norge. Men selv om det er økt fokus på dyrevelferd og at vi må ta bedre vare på dyr både når det gjelder private kjæledyr, dyr innen landbruket, i næringsmiddelindustrien og ville dyr i skog og fjell, så skjer det fortsatt mye brutal mishandling, vanskjøtsel og regelrett drap av dyr i Norge.

Forskning viser at veien er kort fra det å behandle dyr dårlig og mishandle dyr til det å foreta tilsvarende overgrep ovenfor mennesker. Det er derfor viktig at samfunnet og politiet prioriterer dyremishandling og har fokus på problemet.

Nylig kunne vi lese i Østlendingen at en fortvilet hundeeier hadde fått to av sine hunder forgiftet. De stakkars hundene hadde blitt forgiftet med brødsriver dypnet i

Plumbo. Det sier seg selv at dette er et brutalt og kynisk forsøk på å ta livet av hundene. Hunden Buster døde av omfattende etseskader i munn og svelg. Dette er uten tvil grov dyremishandling. Forgiftning og etseskader på innvoller og fordøyelsessystemet medfører enormt store smerter.

I Norge er det en øvre strafferamme for mishandling, overgrep, tortur og drap av dyr på 3 år. Det er i utgangspunktet en veldig lav strafferamme. Saken blir ikke bedre av at mulighetene som ligger der i straffeloven ikke blir brukt.

Det ser dessverre ut som om det går en rød tråd gjennom norsk retts- og straffepolitikk hvor vold, overgrep og drap straffes mildt, uavhengig av om det skjer ovenfor mennesker eller dyr. Dette reagerer FrP på. Vi er opptatt av at vold, mishandling og drap skal straffes strengere både når det gjelder for mennesker og for dyr. Det forventer vi også at ministeren er opptatt av og at ministeren også deler vår oppfatning av at straffene er milde.

Svar:

Dagens lov om dyrevelferd trådte i kraft i 2010. Loven er dynamisk og skal tolkes i lys av samfunnets til enhver tid gjeldende etiske normer for dyrehold. Da forslag til lov om dyrevelferd ble fremmet, ble det blant annet gitt uttrykk for at det bør idømmes strengere straffer for grov dyremishandling. Siden lovens ikrafttredelse har samfunnet syn på dyrevelferd utviklet seg og fokuset på dyrevelferdskriminalitet har økt. Det har også vært økt prioritering av dyrevelferdskriminalitet hos politiet, og for grove overtredelser av loven har viktige høyesterettsdommer de senere årene ført til heving av straffenivået. Som følge

av dette har påtalemyndighetens straffepåstand i dyrevelferdssaker blitt strengere, i tråd med Høyesteretts praksis. Samlet sett mener jeg dette har gitt et bedre strafferettslig vern for dyrs liv og helse.

Det er naturlig at spørsmålet om straff som virkemiddel for å underbygge respekt for dyr og deres egenverdi inkluderes i arbeidet med en stortingsmelding om dyrevelferd. Økokrim har i sitt innspill til meldingsarbeidet også reist denne problemstillingen ved å foreslå at det vurderes å heve strafferammen for grove brudd på dyrevelferdsloven.

SPØRSMÅL NR. 2965

Innlevert 21. september 2022 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt

Besvart 30. september 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden løse utfordringene som har oppstått for ideelle barnehager, rundt nedjustering av pensjonspåslag og tungvinte søknadsprosesser for å få dekket pensjonsutgifter høyere enn påslaget?

BEGRUNNELSE:

Den 1. januar i år trådte vedtaket om gradvis å nedjustere pensjonspåslaget fra 13 til 10 prosent i private barnehager i kraft. Ideelle aktører gir tilbakemeldinger om at det ikke er på plass en god nok mal for søknad om dekning av pensjonsutgifter over presentsatsen, at nedtrekket rammer ideelle aktører som drifter to eller flere barnehager, men som har høyere pensjonsutgifter enn 10 pst. og at søknadsprosessene er tungvinte, både ressursmessig og økonomisk.

De ideelle barnehagene forteller om et komplisert og sammensatt regelverk som er krevende å sette seg inn i og forstå, også når man leser forskriftstekst med merknader og tolkningsuttalelser detaljert.

Det er uklart hvem i personalet som skal tas med i beregningen og hva som er de reelle kostnadene til pensjon. Noen årsverk som skal innrapporteres fra barnehagen i Basil blir ikke nødvendigvis lønnet av barnehagen, noe som dermed heller ikke innebærer pensjonsutgifter, som for eksempel spesialpedagogisk hjelp fra kommunen og renholdspersonell gjennom et renholdsfirma.

Det er også uklart om hvor langt tilbake i tid man kan få dekket kostnader for, og fra hvilket tidspunkt endringen der «vesentlig» er tatt bort fra forskriftsteksten er gjeldende fra.

Disse elementene rammer mange ideelle og frittstående barnehager hardt økonomisk, og de ideelle aktørene forteller at dette med stor sannsynlighet vil medføre flere nedleggelse eller salg til de kommersielle kjedene, stikk i strid med det regjeringen intensjoner om å styrke de ideelle barnehagenes posisjon. viktig å så raskt som mulig få på plass et klart regelverk og enkle søknadsprosesser å forholde seg til for de ideelle barnehagene.

Kostnadsdekning av pensjon vil, etter spørsmålsstillers syn, løse disse utfordringene og bidra til økonomisk forutsigbarhet for de ideelle barnehagene.

Svar:

Regjeringen vil at pensjonstilskuddet skal samsvare bedre med de faktiske pensjonsutgiftene private barnehager har. Derfor reduserte vi fra 1. januar i år pensjonspåslaget, slik at private barnehager nå mottar et pensjonspåslag på 10 prosent. Dette har kraftig redusert overdekningen i pensjonstilskudd som barnehagene tidligere har mottatt.

Samtidig som vi ønsker å gjøre tilskuddssystemet mer treffsikkert, anerkjenner vi at de enkeltstående barnehagene har mindre økonomisk handlingsrom til å tilpasse seg et inntektsbortfall. Derfor er det innført en egen overgangsordning for enkeltstående barnehager. Mange

av de ideelle barnehagene faller også innunder denne ordningen. Overgangsordningen innebærer at enkeltstående barnehager får et pensjonspåslag på 12 prosent i 2022 og 11 prosent i 2023. Fra 2024 vil enkeltstående barnehager ha samme pensjonspåslag som øvrige barnehager på 10 prosent.

Barnehager som har høyere pensjonsutgifter kan fortsatt søke kommunen om å få dekket kostnadene utover påslaget, oppad begrenset til kommunens pensjonsutgifter i egne barnehager. Ordningen gjelder for barnehager med pensjonsavtaler inngått før 1. januar 2019. Vi har forenklet søknadsordningen ved å ta vekk det tidligere kravet om at pensjonsutgiftene skulle være vesentlig høyere enn det barnehagene får dekket gjennom påslaget for å komme innunder ordningen. Søknader mottatt etter 1. januar 2022 vil bli behandlet etter de nye reglene.

Før var det kun en liten andel av barnehagene som ble omfattet av søknadsordningen. Etter at påslaget ble redusert er det flere barnehager som må søke om å få dekket sine pensjonsutgifter. Jeg er opptatt av at vi skal ha en ordning som sikrer at barnehager som har krav på å få dekket sine utgifter ikke skal bli hindret av et for komplisert regelverk. Vi har den siste tiden fått tilbakemeldinger

fra flere aktører om at det er uklarerheter ved regelverket for søknadsordningen. Vi har, som representanten viser til, blant annet fått innspill om at det kan være utfordrende å søke, fordi det er uklart hva som skal være dokumentasjonsgrunnlaget for søknaden. Vi tar disse tilbakemeldingene på alvor og arbeider for å oppklare eventuelle uklarerheter. Vi vurderer også hvordan vi kan bidra med mer støtte og veiledning til private barnehager og kommuner om ordningen.

Søknadene for 2022 tar utgangspunkt i regnskapstall for 2020. 2020 var et år hvor kommunene hadde spesielt lave utgifter til pensjon som følge av ny offentlig pensjonsreform. I 2021 økte kommunenes pensjonsutgifter. Det gjør at «taket» for å få dekket utgiftene gjennom søknadsordningen vil være høyere neste år.

Regjeringen er i gang med en større gjennomgang av systemet for styring og finansiering av private barnehager. Et av formålene med denne gjennomgangen er å sørge for at vi får et finansieringssystem som bidrar til at tilskudd og foreldrebetaling skal gå til drift av barnehager og stimulere til kvalitetsutvikling over tid. Vi har også satt oss som mål at små privateide og ideelle barnehager skal få bedre rammevilkår.

SPØRSMÅL NR. 2966

Innlevert 21. september 2022 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt

Besvart 27. september 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Vil staten åpne tilsyn med Akademiet-kjeden for årene 2015 – 2020 og kreve tilbakebetaling for evt. misbruk av offentlige midler i denne perioden, og dermed ta i bruk sikkerhetsventilen som er i forliket som staten inngikk med Akademiet i 2021?

BEGRUNNELSE:

Utdanningsdirektoratet (Udir) fant, etter tilsyn av Akademiet-skolene og Bergen Private Gymnas i 2010 og 2011, det de omtaler som grove regelbrudd (Klassekampen, 10.09.22). Udir mente privatskolene hadde handlet med nærstående selskaper og foretatt skjulte overføringer av midler til eierne, og at privatskolene brøt utbytteforbudet i perioden 2010-2014. Udir konkluderte med at eierne hadde tatt ut ulovlig profitt. Skolene fikk krav om å betale tilbake statstilskudd som ble brukt i strid med privat-

skoleloven. Det opprinnelige kravet var på 18,5 millioner kroner, men har blitt nedjustert i flere omganger.

Saken har gått i rettsvesenet siden 2015. Sommeren 2021 inngikk staten forlik med Akademiet. Eierne måtte betale tilbake 10 millioner kroner, trekke 17 av 25 søknader om nye skoler og avstå fra å søke om flere skoler i 19 måneder. Staten sa på sin side fra seg retten til å føre tilsyn med årene 2015 til 2020.

Nylig kunne Klassekampen (10.09.22) avsløre at Akademiet har fortsatt utstrakt bruk av handel med nærstående selskaper og at internhandelen i 2021 var på samme nivå som da myndighetene reagerte i 2010. De har blant annet kjøpt markedsføring, konsulenttjenester, IT-systemer og bemanning fra eiernes selskaper. Fire av skolene har brukt mer enn en fjerdedel av inntektene på å handle med nærstående, viser avsløringen i Klassekampen.

Forliket som staten inngikk med Akademiet innebærer en sikkerhetsventil. Skolemyndighetene har ikke

lov til å lete etter feil, men om «vesentlige forhold» som bryter med utbytteforbudet, kommer fram i lyset, har de mulighet til å kreve tilbakebetaling. Denne ventilen må etter spørsmålsstillers syn nå brukes. Avsløringene har gjort at «vesentlige forhold» har kommet frem i lyset og at det derfor er grunnlag for å kreve tilbakebetaling.

Svar:

Jeg vil først understreke at Guri Melby var ansvarlig statsråd da forliket med Akademiet ble inngått sommeren 2021.

Det følger av forlikavtalen at nye tilsyn med skolenes bruk av statstilskudd skal gjelde skolenes nåværende praksis, det vil si fra 2020 og fremover. Etter avtalen er staten likevel ikke avskåret fra å kreve tilbakebetaling av statstilskudd for årene 2015-2019 dersom det oppdages vesentlige nye forhold som er i strid med utbytteforbudet i privatskolelova

§ 6-3. Utbytteforbudet innebærer at alle former for åpne eller skjulte uttak av midler, eller andre disposisjoner, som medfører at offentlige tilskudd og skolepenger fra

elevene ikke fullt ut kommer elevene til gode, er forbudt. Loven er likevel ikke til hinder for handel med nærstående selskaper, så lenge transaksjonen skjer på markedsvilkår.

For perioden 2015-2019, vil departementet foreta nødvendig oppfølging og kontroll av de aktuelle skolenes bruk av statstilskudd innenfor rammen av forlikavtalen og terskelen om vesentlige nye forhold i strid med utbytteforbudet. Jeg vurderer fortløpende om det er grunnlag for å åpne tilsyn.

Jeg viser til at regjeringen er godt i gang med å stramme inn regelverket for privatskolene. Adgangen til å få godkjent profilskoler og private yrkesfagskoler er allerede fjernet. Som det fremgår av Hurdalsplattformen vil regjeringen også styrke lokale folkevalgtes innflytelse ved godkjenning av nye privatskoler og utvidelser ved eksisterende skoler. Jeg tar sikte på å sende forslag til lovendringer som sikrer dette på høring i senere i høst.

Jeg vil videre vurdere om det er behov for regelendringer eller andre tiltak for å sikre at utbytteforbudet i privatskoleloven er reelt.

SPØRSMÅL NR. 2967

Innlevert 21. september 2022 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg

Besvart 30. september 2022 av statsminister Jonas Gahr Støre

Spørsmål:

Mener statsministeren at Norge og andre fossilproduserende land har et ansvar overfor fattige land som nå opplever konsekvenser av klimaendringene, og vil den norske regjeringen følge Danmarks eksempel og gi klimaerstatning til land som er rammet av klimaendringene?

BEGRUNNELSE:

Flere fattige land har levert forslag i FNs generalforsamling om klimaerstatninger overfor skadene de nå opplever. Blant annet har Pakistans klimaminister tidligere uttrykt ønske om klimaerstatninger. På møtet i FNs generalforsamling denne uken sa FNs generalsekretær Guterres at “forurenserne må betale” for klimaskadene som nå påføres fattige land over hele verden. På det samme møtet erklærte Danmark at de som verdens første rike land vil betale direkte erstatning for klimakonsekvensene fattige land nå opplever. De fattigste landene påvirkes ofte

mest av klimaendringene selv om de har bidratt minst til verdens utslipp.

Svar:

Klimaendringene har negative konsekvenser for alle land, men de fattigste og mest sårbare landene er hardest rammet. Det viktigste vi gjør er å jobbe for dype og raske utslippskutt som tar oss til Parismålene. Da unngås de mest alvorlige konsekvensene av klimaendringene. Det vil spare verdenssamfunnet, land og lokalsamfunn for betydelige kostnader, både materielt og menneskelig. Samtidig må vi håndtere de konsekvensene vi står overfor. Derfor er støtte til klimatilpasning og forebygging av klimarelaterte katastrofer et prioritert område i norsk utviklingspolitikk. Norge lovet under klimaforhandlingene i Glasgow i 2021 at vi skulle doble vår klimafinansiering fram mot 2026, inkludert minst en tredobling av støtten til klimatilpasning. Dette følger vi nå opp, både multilateralt gjennom for eksempel Verdensbankens globale

fasilitet for katastrofereduksjon og gjenoppbygging og FNs organ for katastrofereduksjon, og på landnivå gjennom for eksempel støtte til vær- og klimatjenester. Vi skal også vurdere støtte gjennom nye finansieringsordninger som forsikringsordninger eller sosiale sikkerhetsnett. Det utarbeides nå en ny strategi om matsikkerhet i utviklingspolitikken som blant annet vil fokusere på å redusere omfanget av matrelaterte kriser gjennom forebygging og helhetlig innsats.

Vår opptrapping av støtten til utviklingsland som rammes av de negative konsekvensene av klimaendringene er en del av vår oppfølging av Parisavtalen og en investering i en klimarobust utvikling for alle land. Det er ikke en erstatning. Danmark har også tydelig presisert at deres annonserte bidrag ikke må forstås som erstatning, men som støtte til de mest sårbare som er hardest rammet av klimaendringene. Her er Norge og Danmark på linje.

SPØRSMÅL NR. 2968

Innlevert 22. september 2022 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi

Besvart 27. september 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Viser til anslag fra Finansdepartementet om ekstra utgifter på 100 mrd. kr sammenliknet med saldert budsjett for 2022. Det fremkommer også at staten vil få ekstra inntekter sammenliknet med saldert budsjett for 2022 men lavere enn utgiftsveksten.

Kan statsråden redegjøre for hva som forventes å være statens totale ekstra inntekter sammenliknet med saldert budsjett for 2022, ønsker tall for totale ekstra inntekter uavhengig av om dette antas å være underliggende inntek-

ter eller om inntektene plasseres i Statens pensjonsfond utland?

Svar:

Som nevnt i Finansdepartementets pressemelding den 18. september 2022 bidrar høye strømpriser og økt lønns- og prisvekst også til vekst i statens underliggende inntekter fra Fastlands-Norge.

Departementet vil komme tilbake med anslag på statens inntekter og utgifter når statsbudsjettet legges fram 6. oktober 2022.

SPØRSMÅL NR. 2969

Innlevert 22. september 2022 av stortingsrepresentant Kirsti Bergstø

Besvart 28. september 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sikre et åpent og tilgjengelig Nav, særlig med tanke på folk som har behov for kommunale tjenester og som ikke kan nyttiggjøre seg av digitale løsninger?

BEGRUNNELSE:

Den 11. mai 2021 fattet Stortinget et vedtak (nr. 909) om at regjeringen skulle «fremme forslag om nasjonale retningslinjer som sørger for at de svakeste brukerne er sikret et tilgjengelig og åpent Nav.» Vedtaket ble truffet ved behandling av Dokument 8:154 S (2020–2021), Innst. 379 S (2020–2021). I Meld. St. 4 (2021–2022) stod det at an-

modningsvedtaket er til behandling i departementet og at regjeringen vil komme tilbake til Stortinget på et senere tidspunkt. I en landsomfattende undersøkelse av tilgjengelighet til sosiale tjenester i Nav slår Helsetilsynet fast at «dersom du kommer til Nav-kontoret uten timeavtale møter du sannsynligvis en stengt dør. Det kan også ta lang tid før du får hjelp fra en veileder hvis du henvender deg på telefon. Hvis du ikke har mulighet til å henvende deg digitalt, er det ikke sikkert at du får hjelpen du trenger i tide. Konsekvensen kan bli at du ikke har penger til mat til deg selv og eventuelle barn, mangler strøm i boligen eller ikke har et sted å bo.» Videre rapporterer Helsetilsynet at av de 70 undersøkte Nav-kontorene, hadde 49 kontorer åpningstider på seks timer eller mindre per uke, og at i 11 av dem hadde de helt stengt. Derfor haster det å få på plass nasjonale retningslinjer som sørger for at Nav er åpent og tilgjengelig som sørger for sosiale tjenester til folk.

Svar:

Gode velferdstjenester er avgjørende for å gi folk trygghet i hverdagen. Vi skal ha et samfunn med gode velferdstjenester og et sterkt sikkerhetsnett for de som trenger det.

NAV har et særskilt ansvar for å være tilgjengelig for de som av ulike årsaker har behov for sosiale tjenester. For råd og veiledning, for eksempel ved individuelle vurderinger om økonomisk sosialstønad, vil det som hovedregel være mest hensiktsmessig med en planlagt avtale, slik at både bruker og veileder kan være forberedt og ha mulighet til å sette av tilstrekkelig tid.

SPØRSMÅL NR. 2970

Innlevert 22. september 2022 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 30. september 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Regjeringen har lagt frem ordninger for energitilskudd til ENØK-tiltak i bedriftene under strømkrisen vi nå befinner oss i.

Kan statsråden svare på om bedrifter som allerede før oktober 2022 har innført ENØK-tiltak vil kunne få energitilskudd?

NAV-kontoret skal allikevel fortsatt være det siste sikkerhetsnettet for dem som også trenger akutt sosialstøtte eller tak over hodet. Personer med slike behov skal kunne få hjelp uten avtale på forhånd. Dette stiller krav til hvordan det enkelte NAV-kontor sikrer tilgjengeligheten til tjenestene.

Som representanten Bergstø tar opp, påpeker Helsetilsynet i sin rapport at de mest utsatte brukerne ikke alltid får tilstrekkelig tilgjengelige tjenester og kontakt med NAV-kontoret når det er nødvendig, bl.a. fordi NAV-kontoret ikke alltid svarer på telefon som kommer fra brukere via NAV Kontaktsenter. Som en del av oppfølgingen etter gjennomgangen fra Helsetilsynet, har Arbeids- og velferdsdirektoratet i brev til alle landets kommuner bedt om at alle kommuner oppretter en vakttelefon som NAV Kontaktsenter kan nå.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har også bedt alle fylkesdirektører om å ta opp spørsmål om åpningstider og vakttelefon med alle kommuner i partnerskapsmøtene i NAV-kontorene fremover.

Jeg legger vekt på at både Arbeids- og velferdsetaten og den enkelte kommune nå følger opp rapporten og anbefalingene fra Helsetilsynet. Det er nødvendig for å sikre god tilgjengelighet for alle som har behov for tjenester fra NAV. Det er likevel den enkelte kommune og det enkelte NAV-kontor som kan vurdere detaljene i hvordan dette praktisk kan gjøres til beste for brukerne med ulike behov i ulike deler av landet.

Svar:

Regjeringens viktigste tiltak for næringslivet i møte med høye og ustabile kraftpriser, er å få på plass endringer i grunnrenteskatten for vannkraft. Målet er å gjøre det gunstigere for kraftleverandørene å tilby langsiktige og forutsigbare fastprisavtaler til sine kunder. Regjeringen tar sikte på at nevnte skatteendringer kan tre i kraft fra nyttår.

I påvente av at tilbudet av fastprisavtaler bedres, lanserte regjeringen den 16. september flere tiltak som skal hjelpe strømintensive foretak i en overgangsperiode. Regjeringen foreslår å opprette en lånegarantiordning og

en energitilskuddsordning for næringslivet, som anslås å omfatte om lag 20 000 bedrifter i områder med særlig høye strømpriser. Ordningene er utarbeidet i tett dialog med partene i arbeidslivet, og vil bidra til å trygge arbeidsplasser og næringsvirksomhet lokalt.

Energitilskuddsordningen som vi har lagt frem, vil også gi bedriftene sterke insentiver til å investere i energiefektivisering og løsninger som kan spare dem for strømutgifter på sikt. Dette vil være bra både for bedriftenes lønnsomhet og for et samfunn som benytter strøm til stadig flere formål. Ordningen er rettet mot bedrifter med strømkostnader tilsvarende minst 3 prosent av omsetningen i første halvår 2022, og som i tillegg har fått sine strømpriser doblet (eller mer) det siste året. Hvis bedriften også har gjennomført en energikartlegging, kan den søke om tilskudd til å dekke både deler av strømgjeldingen og deler av en ev. investering i energitiltak.

Bedrifter som velger å investere i energitiltak, og søker om støtte til dette, kan få dekket strømkostnader tilsvarende inntil 45 prosent av strømprisen over 70 øre per kWh, og i tillegg motta inntil 50 prosent av investering-

skostnaden ved energitiltaket. Tiltakene som kvalifiserer for støtte, er i stor grad tiltak som næringslivet ikke kan få støtte til i dag, som installering av energistyringssystemer, etterisolering og solcellepaneler. Regjeringen vil innen kort tid komme med en fullstendig liste over hvilke energitiltak som er forhåndsgodkjente for støtte.

Et av regjeringens hovedmål med energitilskuddsordningen er å stimulere til flere investeringer i energitiltak. Energitiltak blir mer lønnsomme jo høyere strømprisen blir, og gjennom ordningen vil regjeringen gi flere bedrifter økt kunnskap og finansielt handlingsrom til å foreta slike investeringer på kort sikt. Vi legger opp til at det kan søkes om støtte til nye, dvs. ikke ferdigstilte energitiltak. Bedrifter som har effektivisert sin energibruk og/eller begynt å produsere sin egen strøm før tilskuddsordningen trer i kraft, kan allerede nyte godt av sin investering i form av redusert strømforbruk.

Regjeringen vil innen kort tid legge frem sak for Stortinget med ytterligere detaljer rundt innretningen av energitilskuddsordningen.

SPØRSMÅL NR. 2971

Innlevert 22. september 2022 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 30. september 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Alpnanlegg bruker mye strøm, og er i en presset situasjon. De har videre liten sjans for å få levert nytt utstyr til ENØK-tiltak i tide til sesongstart.

Hvilke ENØK-tiltak som monner ser statsråden for seg at alpnanlegg kan iverksette?

Svar:

Jeg vil ikke sette fram konkrete forslag til ENØK-tiltak som kan være aktuelle for alle alpnanlegg. Alpnanlegg er en spesialisert næring, og hva som er fornuftig for det enkelte anlegg har nok den enkelte bedrift bedre forutsetninger for å svare på enn meg.

Selv om det går godt i norsk økonomi, sliter mange bedrifter med høye strømkostnader. Derfor la regjeringen fredag 16. september 2022 fram strømtiltak for næringslivet med blant annet lånegarantier og en ny energitilskuddsordning for næringslivet som skal hjelpe strømintensive foretak i en overgangsperiode. Tiltakene

er arbeidet frem i tett dialog og samarbeid med partene i arbeidslivet. Hensikten med ordningene er å trygge arbeidsplasser og lokal næringsvirksomhet i påvente av at tilbudet av fastprisavtaler blir bedre, som følge av varslede endringer i grunnrenteskatten for vannkraft.

Regjeringen legger opp til å etablere en ny midlertidig energitilskuddsordning hvor bedrifter kan søke om tilskudd på inntil 50 prosent til å gjennomføre energitiltak. Dette vil gjelde for bedrifter der strømkostnadene utgjorde minst 3 prosent av omsetningen i første halvdel av 2022, og som også har hatt minst en dobling av sine strømkostnader det siste året. Det vil også stilles andre vilkår til bedrifter som ønsker å søke støtte under den nye ordningen. Regjeringen vil legge fram ytterligere detaljer om ordningen i en proposisjon til Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 2972

Innlevert 22. september 2022 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 29. september 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Vil statsråden fremme forslag om revidering av straffeloven § 185 for Stortinget?

BEGRUNNELSE:

Den seneste tiden har det versert flere saker for norske domstoler som gjelder straffeloven § 185 – den såkalte «hat-paragrafen». Fremskrittspartiet har hele tiden vært motstandere av denne bestemmelsen, da vi på prinsipielt grunnlag er motstandere av enhver beskjæring av ytringsfriheten.

Det de verserende sakene for norske domstoler har vist, er at straffeloven § 185 også undergis vidt forskjellige tolkninger. Det vises til dom avsagt av Høyesterett den 08.09.22 hvor det med stemmetallet 3-2 ble konstatert at en ytring ble rammet av bestemmelsen, og flertallet begrunnet dette med at ytringen ble fremsatt overfor en person under 18 år. Det fremgår av domspremissene at en tilsvarende ytring overfor en person over 18 år ikke ville ha vært straffbart.

Førsteamanuensis Anine Kierulf ved Universitetet i Oslo har kommentert dommen i en artikkel i Juridika og til nettstedet Rett24. Kierulf mener dommen senker terskelen for hva som er straffbare ytringer, videre oppfordrer hun til at Stortinget bør ta en ny gjennomgang av straffeloven § 185 og hvilket virkeområde den skal ha. Det pekes særlig på følgende uttalelser:

«Jeg mener dommen er siste tilskudd til en utvikling som er gått gradvis over de siste 10 årene. Den sentrale tanken bak straffeloven § 185 var opprinnelig å ramme ytringer som skaper hat i samfunnet mot minoriteter. Man kan tenke seg nazistisk retorikk, eller slik man hisset opp til forfølgelsene i Rwanda. Tanken var ikke egentlig at paragrafen skulle beskytte enkeltindivider mot følelsen av å bli krenket. Dette er da også grunnen til at loven stiller som vilkår at ytringen er fremsatt offentlig, sier Kierulf.»

<https://rett24.no/articles/mener-stortinget-bor-se-pa-hat-paragrafen-pa-nytt>

Spørsmålsstiller mener dagens forståelse av straffeloven § 185 er et vesentlig innhugg i ytringsfriheten, og at den går lengre enn det som var Stortingets intensjon ved vedtagelsen av loven. Videre er jeg enig med Førsteamanuensis Kierulf i at Stortinget nå bør se på denne bestemmelsen på nytt. Det bes derfor om en tilbakemelding på om statsråden vil fremme forslag for Stortinget om revidering av bestemmelsen.

Svar:

Ytringsfriheten er en bærebjelke i et demokratisk samfunn. I Norge er ytringsfriheten blant annet nedfelt i Grunnloven § 100. Ytringsfriheten er likevel ikke absolutt. FNs konvensjon om avskaffelse av alle former for rasediskriminering (RDK) forplikter statene til å kriminalisere ytringer som gir uttrykk for ideer om raseoverlegenhet eller rasehat, ytringer som oppfordrer til rasediskriminering og ytringer som oppfordrer til vold «mot en rase eller gruppe personer av en annen hudfarge eller etnisk opprinnelse». Et forbud mot hatefulle ytringer er nødvendig for at Norge skal oppfylle sine forpliktelser etter konvensjonen.

Det er grunn til å understreke at Høyesterett ved anvendelsen av straffelovens forbud mot hatefulle ytringer har trukket et skille mellom kritiske ytringer om et emne og ytringer som angriper en eller flere personer. Det klare utgangspunktet er at meningsytringer om et emne, for eksempel kritikk av en religion eller en kultur, ikke rammes av forbudet. Dette gjelder også svært nedsettende uttalelser. Det skal mindre til for at ytringer som angriper personer og grupper rammes av forbudet. Rettspraksis viser også at det har betydning hva slags sammenheng ytringene er fremsatt i.

Meningsytringer som er avgitt som en del av samfunnsdebatten ligger i kjerneområdet for utsagn som beskyttes etter Grunnloven § 100. Utsagn som er fremsatt utlukkende i en sjikanøs sammenheng, nyter derimot beskjedent grunnlovsværn.

Ytringsfrihetskommisjonen har i sin utredning, NOU 2022: 9 En åpen og opplyst offentlig samtale, foreslått at straffeloven § 185 om hatefulle ytringer endres for å gjøre bestemmelsen mer forståelig og å tydeliggjøre hva som faktisk er straffbart. Utredningen inneholder i punkt 10.7.1 to alternative forslag til ny ordlyd. Utredningen vil bli sendt på høring i uke 39. Etter mitt syn vil det være hensiktsmessig å vurdere eventuelle endringer i straffeloven § 185 som ledd i oppfølgingen av Ytringsfrihetskommisjonens utredning.

Regjeringen har forøvrig varslet at den vil utarbeide en ny handlingsplan mot rasisme og diskriminering, og at den vil sørge for at elevene får mer kunnskap og informasjon om hatefulle ytringer og konsekvenser av rasisme gjennom skoleløpet.

SPØRSMÅL NR. 2973**Innlevert 22. september 2022 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 27. september 2022 av forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe****Spørsmål:**

Vil ministeren jobbe for at studenter får en strømstøtte for å takle de høye strømprisene fremover?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen la i februar frem en strømpakke til studenter på 3 000 kr for å håndtere de høye strømprisene. Søknadsfristen for å søke strømstøtte gikk var 15. juni 2022. Mange studenter sliter i dag med at endene skal møtes økonomisk. Høye matvarepriser, høye priser på drivstoff og høye strømpriser har bidratt til at studentenes økonomi blir krevende.

Svar:

I år har mange tapt kjøpekraft på grunn av økte priser, også studentene. Tidligere i år innførte regjeringen en egen støtteordning til studenter før det kom på plass en generell ordning for alle husholdninger. Det er nå etablert en strømstøtteordning som skal hjelpe alle husholdninger med å håndtere ekstraordinære strømpriser. Når priser går over 70 øre per kilowatttime, blir 90 prosent av dette kompensert av staten fra 1. september i år. Ordningen skiller ikke mellom studenter og andre. Regjeringen er opptatt av generelle ordninger og at studentene inngår i støtten som alle andre husholdninger får. Når regjeringen nå har økt den generelle strømstøtten for husholdninger fra september, vil denne også komme husholdninger med studenter til gode. Regjeringen planlegger ikke ytterligere ordninger særlig rettet mot studenter.

SPØRSMÅL NR. 2974**Innlevert 22. september 2022 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad****Besvart 3. oktober 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Næringslivet er gjennom flere år blitt pålagt stadig mer rapporteringsplikt på ulike områder. Nå ser vi at regjeringen vil «gjennomføre energikartlegging».

Kan statsråden redegjøre for hvordan denne kartleggingen skal foregå, hva slags bedrifter, og hvor stor andel av bedriftene som vil bli pålagt å delta i en slik kartlegging?

Svar:

Som beskrevet i ovennevnte svar, vil foretak som gjennomfører energikartlegging og som oppfyller vilkårene for øvrig (herunder bl.a. vilkåret om 3 pst. strømintensitet i første halvår 2022) kunne få dekket inntil 25 prosent av strømprisen over 70 øre for månedene oktober, november og desember 2022 i energitilskuddsordningen. Fore-

tak som i tillegg velger å investere i enøk-tiltak vil kunne få dekket inntil 45 prosent av strømprisen over 70 øre.

Det er dermed en forutsetning for å kunne søke om støtte i energitilskuddsordningen at man har gjennomført en energikartlegging. Det vil ikke være mulig for foretak å få tilskudd før en slik kartlegging er gjennomført og dokumentert. Dette vilkåret gjelder for alle slags foretak. Jeg vil presisere at dette ikke innebærer et allment krav til alle norske bedrifter om å gjennomføre energikartlegging, men foretak som ønsker å søke om tilskudd fra energitilskuddsordningen må gjennomføre en slik kartlegging.

Energikartlegging innebærer å samle inn alle tilgjengelige opplysninger om energibruk i produksjon, installasjoner, maskiner og bygninger, samt hvilke energikilder som benyttes. Videre må foretaket kartlegge hvordan kostnader fordeler seg ved å hente inn energipriser som påvirker beregningen av energikostnadene. Når energibruken er kartlagt, vil det gi oversikt over hvilke energikrevende prosesser det er viktig å forholde seg til.

Etter dette etablerer foretaket lister over mulige tiltak som kan bidra til effektivisering og omlegging. For hvert tiltak på listen bør det inkluderes informasjon om energibærer, kostnad for gjennomføring og energibesparelse i tillegg til informasjon om selve tiltaket. Gjennom en slik oppstilling vil en tiltaksliste inneholde mye nyttig informasjon om hvor det vil være mest effektivt å konsentrere innsatsen, og dermed legge grunnlaget for å prioritere energieffektiviseringstiltak som vil ha størst effekt. På denne måten vil energikartleggingen kunne være av stor verdi for bedriftene i deres arbeid for å effektivisere sin energibruk og å velge de energitiltakene som gir størst effekt per investerte krone.

Omfanget av energikartleggingen avhenger i stor grad av størrelsen og omfanget til den enkelte virksomhet. Bedriftene står fritt til å velge om de vil gjennomføre energikartleggingen selv, eller om de vil trekke på ekstern kompetanse. Enova, som vil administrere energitilskuddsordningen, vil på sine nettsider tilgjengeliggjøre mer detaljert informasjon og veiledning knyttet til gjennomføring av energikartlegging.

Hvor mange som vil benytte seg av ordningen og som dermed må gjennomføre en energikartlegging er vanskelig å forutse, men det er anslått at ordningen vil kunne treffe om lag 20 000 bedrifter.

SPØRSMÅL NR. 2975

Innlevert 22. september 2022 av stortingsrepresentant Jan Tore Sanner

Besvart 3. oktober 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Viser til svar på spørsmål (dok. 15:2924 (2021-2022))
Svaret er ikke betryggende. Jeg har følgende oppfølgingsspørsmål:

Hvilke vurderinger er gjort når det gjelder sårbare elevers krav på oppfølging under streiken, er statsråden trygg på at det er gjort nok for å ta vare på disse elevene, og kan statsråden redegjøre for hvordan regjeringen aktivt har fulgt opp, og vil følge opp, kommunene i deres arbeid med å håndtere konsekvensene av streiken og kompensere for tapt læring når streiken er avsluttet?

Svar:

Regjeringen følger selvfølgelig aktivt opp konsekvensene av streiken. Som jeg har orientert om tidligere, har departementet hatt tett dialog med Utdanningsdirektoratet for å kartlegge konsekvensene av streiken, inkludert konsekvensene for sårbare elever. I dette arbeidet har alle statsforvaltere blitt involvert. Konsekvensene har også blitt vurdert av andre statlige etater, slik som Helsedirektoratet og FHI. Dette har blant annet resultert i at departementet har fått omfattende rapportering om situasjonen til elevene under streiken.

Vi har hatt et valg mellom om vi skal lage en nasjonal plan for oppfølging av konsekvensene av streiken eller at det lages lokale planer for oppfølging etter streiken. Fordi dokumentasjonen viser at streiken har rammet ulikt,

både geografisk og blant elevene, mener regjeringen det først og fremst er behov for lokale, målrettede tiltak, fremfor en nasjonal plan. Det vil være høy risiko for at en nasjonal plan ikke vil treffe de reelle behovene i skolen, og denne tilnærmingen er i tråd med anbefalingene fra utvalget som vurderte hvordan myndighetene burde følge opp konsekvenser av pandemien (Parr-utvalget). Jeg vil selvfølgelig ha dialog med kommunene om oppfølgingsarbeidet og vurdere hvordan de faktisk følger opp streiken med lokale planer og tiltak. Kommunene og fylkeskommunene har spart store summer på lærerlønninger i denne perioden, og jeg forventer at disse pengene kommer elevene til gode.

SPØRSMÅL NR. 2976**Innlevert 23. september 2022 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland****Besvart 30. september 2022 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Er statsråden nøgd med sakshandsamingstida til Mattilsynet, når det tek 2-3 år før det er forventet at ein klage vert handsama, og kva vil eventuelt statsråden gjera dersom han ikkje er nøgd med ei slik lang sakshandsamingstid?

GRUNNGJEVING:

Erko settefisk sitt anlegg på Stord var først ute med produksjon av postsmolt i sjøvatn på land. Bedrifta søkte om auke av produksjonen av settefisk frå fem millionar til 20 millionar. Samstundes søkte Stord Havbrukspark AS om konsesjon om produksjon av 15.000 tonn matfisk på land. Det lokale Mattilsynet avsto søknadane, og selskapa klaga inn vedtaka, noko som førte til at postsmoltanlegget fekk medhald i klagen. Samstundes vart Stord Havbrukspark sin klage sendt over til Mattilsynet sitt hovudkontor i Oslo for endeleg avgjerd, ei avgjerd (avslag) som kom i 2019. Korrigert søknad vart deretter sendt, basert på innspel frå Mattilsynet lokalt. Den vart likevel også avslått lokalt, og deretter påklaga. Denne klagen ligg framleis til handsaming hjå Mattilsynets hovudkontor.

Klagar har fått melding om at Mattilsynet er under omorganisering, og at det er oppretta ei eiga eining for klagesaker, og at dei kan forvente å få klagesaka si opp til handsaming 31 januar 2023.

For ei bedrift er det sjølvstøtt svært krevjande å forholde seg til slike lange handsamingstider. Planar, investeringsbudsjett, teknologiutvikling og arbeidsplassar vert sett på vent. Dette synes ikkje å vera god samfunnsøkonomi.

Svar:

For meg er det viktig at den som har klaga på eit vedtak skal få saka avgjort så effektivt som mogeleg. Eg har derfor ein klar ambisjon om å få ned sakshandsamingstida. Dette er eit område Mattilsynet har særskild fokus på.

Mattilsynet har nyleg gjennomgått ei omfattande omorganisering ved hovudkontoret. Eit av måla for omorganiseringa var ei meir effektiv og einsarta sakshandsaming, også i klagesaksarbeidet. Som representanten er inne på, er det mellom anna oppretta ein særskild klagesakseining for å styrkje dette arbeidet. At klagesaker no vert avgjorde ein stad i Mattilsynet, gir høve til å sjå dei i samanheng, og sikre god prioritering og kunnskapsutveksling mellom fagområda.

Klagesakseininga vart oppretta 1. mai 2021, og eininga overtok då i underkant av 300 klagesaker. Det ligg ei klar utfordring knytt til etterslepet av saker som er blitt gamle, og Mattilsynet får framleis fleire nye klager enn dei har klart å behandle.

Mattilsynet har dei siste åra hatt ein krevjande ressursituasjon, noko som har påverka sakshandsamingstida for klagesaker. Regjeringa har styrkt Mattilsynet, og tilsynet har i løpet av sommaren og hausten 2022 utvida kapasiteten i klagesakseininga. I denne samanhengen vil eg òg nemne at tre av dei nyttilsette saksbehandlarane har akvakultur som den faglege bakgrunnen, noko som vil styrkje klageeininga på det akvatiske området. Eg forventar at dette vil medverke til at sakshandsamingstida hos Mattilsynet vert kortare.

SPØRSMÅL NR. 2977**Innlevert 23. september 2022 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen****Besvart 3. oktober 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Regjeringen skriver om strømsstøtteordningen at «Ordningen avgrensnes til bedrifter med minst 3 pst. strømintensitet første halvår 2022». Ski-/alpinanlegg spiller en viktig rolle mange steder i Norge, men er i en spesiell situ-

asjon både angående drift og strømbehov siden de kun er i drift i vinterhalvåret.

Kan statsråden redegjøre for hvordan ski-/alpinanleggene skal kunne omfattes av støtteordningene?

Svar:

Regjeringens viktigste tiltak for næringslivet i møte med høye og ustabile kraftpriser, er å få på plass endringer i grunnrenteskatten for vannkraft. Målet er å gjøre det gunstigere for kraftleverandørene å tilby langsiktige og forutsigbare fastprisavtaler til sine kunder. Regjeringen tar sikte på at nevnte skatteendringer kan tre i kraft fra nyttår. I påvente av at tilbudet av fastprisavtaler bedres, lanserte regjeringen den 16. september flere tiltak som skal hjelpe strømintensive foretak i en overgangsperiode. Disse har blitt konkretisert i forslag som ble lagt frem for Stortinget i dag, 30. september.

Regjeringen foreslår å opprette en lånegarantiordning og en energitilskuddsordning for næringslivet, som anslås å omfatte om lag 20 000 bedrifter i områder med særlig høye strømpriser. Ordningene er utarbeidet i tett dialog med partene i arbeidslivet, og vil bidra til å trygge arbeidsplasser og næringsvirksomhet lokalt. NHO, LO og Virke oppfordrer derfor Stortinget til å vedta ordningene som regjeringen har lagt fram.

Regjeringen foreslår å benytte to strømrelaterte vilkår som inngangskriterier til ordningene. Det ene kriteriet er at bedrifter må ha minst 3 prosent strømintensitet i første halvår 2022, målt som strømkostnadens andel av ordinær omsetning, mens det andre er at bedriftens strømpris må ha minst doblet seg i løpet av det siste året.

Strømintensitet regnes som strømkostnadens andel av omsetningen. Dette er en relativ størrelse, som viser til forholdet mellom strømkostnader og omsetning. En avg-

jørende faktor for om bedriften omfattes av ordningen eller ei, er altså i hvilken grad strømkostnadene varierer i takt med omsetningen. Mens en klesbutikk eller bank vil ha om lag samme strømkostnader uavhengig av sin omsetning, vil en industribedrift eller et alpinanlegg få økte strømkostnader, jo høyere aktiviteten/produksjonen er.

En bedrift som har aktivitet kun i deler av året, vil kunne omfattes av ordningen på lik linje med helårsbedrifter, dersom den kortere driftsperioden inkluderer alt av strømkostnader og omsetning. Hvis all produksjon og strømforbruk skjer i første halvår, mens alle inntekter/ omsetning kommer i andre halvår, vil derimot målt strømintensitet i første halvår gi et skjevt bilde av de faktiske forhold i bedriften. Dette er vi klar over, som følger av at det ikke er mulig å dekke alle bedrifters behov gjennom en slik ordning, men jeg mener likevel at det valgte kriteriet treffer de fleste strømintensive bedrifter godt. Det gjelder også for alpinanlegg, som har en viktig del av sin aktivitet i første halvår, og som benytter strøm direkte inn i driften.

Alpinanlegg som oppfyller kravene til ordningen, vil kunne søke om støtte basert på sine strømkostnader i oktober-desember 2022. Dette er viktig, gitt at det er en periode der mange alpinanlegg bruker mer strøm enn vanlig. I tillegg vil bedriftene som fyller kravene, kunne søke om energitilskudd til å gjennomføre enøk-tiltak, noe som vil bidra til å redusere deres strømforbruk og -kostnader på sikt.

SPØRSMÅL NR. 2978

Innlevert 23. september 2022 av stortingsrepresentant Guri Melby

Besvart 30. september 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Hva mener Regjeringen er fordelene og ulempene ved å følge opp president Zelenskyjs oppfordring om å slå fast at Russland er en terrorstat?

BEGRUNNELSE:

Ukrainske myndigheter har flere ganger det siste året oppfordret til det internasjonale samfunnet om å betegne Russland som en terrorstat. President Zelenskyj gjentok oppfordringen under sin tale til FNs generalforsamling 21. september 2022. Han oppfordret de som ikke had-

de terrorstat som en juridisk betegnelse i sin nasjonale lovgivning til å likevel betegne Russland som en terrorstat offentlig for å sende et politisk signal. Den konkrete bakgrunnen for oppfordringen er bl.a. de mange tilfellene av forferdelige angrep på sivilbefolkningen som igjen oppdages i områder som Russland tidligere har okkupert, men hvor de er blitt slått tilbake.

Svar:

Russland fører en aggressiv krig mot Ukraina i strid med folkeretten. Det pågår en debatt i enkelte land om man

bør betegne Russland som en terrorstat. Det å omtale land som terrorstater er ikke noe vi har tradisjon for i Norge. Etter norsk strafferett er det terrorhandlinger som er forbudt. Begrepet terrorstat finnes ikke i norsk lovgivning eller i folkeretten.

Regjeringens syn er at multilaterale og tvingende sanksjoner med bred internasjonal oppslutning har størst legitimitet og effekt for å påvirke en stat til å endre atferd. Vi har gjennomført historisk omfattende sanksjoner mot Russland og anser disse som det viktigste pressmiddelet mot russiske myndigheter.

Samtidig er det viktig å understreke at regjeringen deler Zelenskyjs fordømmelse av russiske overgrep i Ukraina. Undersøkelseskommissjonen for Ukraina, oppnevnt av FNs menneskerettighetsråd og ledet av Erik Møse, har i

sin granskning konstatert at det er begått krigsforbrytelser i landet, herunder seksuelle overgrep og voldtekt. Den uavhengige granskningen har også konstatert at militære angrep har ført til mange drepte og store skader blant sivilbefolkningen. De grufulle historiene fortalt av de overlevende gjør et sterkt inntrykk på oss alle. Russlands politiske og militære ledelse er ansvarlig for enorme lidelser hos den ukrainske sivilbefolkningen.

Norge vil fortsette å gi støtte til Ukraina, både politisk, men også i form av økonomisk, humanitær og militær støtte. Bekjempelse av straffefrihet for internasjonale forbrytelser er en utenrikspolitisk prioritet for Norge. Norge vil fortsette å delta aktivt i internasjonale diskusjoner om ansvarliggjøring for forbrytelser begått i forbindelse med Russlands invasjon av Ukraina.

SPØRSMÅL NR. 2979

Innlevert 23. september 2022 av stortingsrepresentant Ove Trellevik

Besvart 1. oktober 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Vil kostnader til kjøp av fjernvarme - og annen fornybar energi - likestilles med strømkostnader når ordningen beregner «strømintensitet» og vil ENØK-tiltak også inkluderer omlegging til annen oppvarming enn strøm?

BEGRUNNELSE:

Fredag 16. september avholdt regjeringen pressekonferanse om den nye strømkompensasjonen som skal gå til norske bedrifter. Ut i fra denne pressekonferansen og møtet som ble avholdt i Stortinget 19. september, er det fortsatt noen avgrensinger og retningslinjer som framstår som uklare. Regjeringen skal nå etablere en ny søknadsbasert og rammestyrte ordning administrert av Enova. Bedrifter med minst 3 prosent strømintensitet kan søke om tilskudd til å betale strømmregningen og til å investere i energitiltak. Det er også en forventning om at bedrifter omstiller seg slik at de sparer og gjerne produserer strøm. Statsråd Vestre understreker at dette er bra i en tid der samfunnet har knapphet på strøm. Intensjonen med deler av kompensasjonen er at bedrifter skal investere i energieffektive tiltak.

Fra Stortingets talerstol den 19. september sier også statsråd Aasland at det må bli et bedre samspill mellom kraftsystemet, fjernvarmesystemet og forbrukerfleksibilitet. Flere bedrifter har gjort investeringer allerede. Det

er også geografiske forskjeller på hvilken bedrifter som benytter seg av forskjellige energibærere. I tettbygde strøk og i byene, er det mange bedrifter som benytter fjernvarme til produksjon og oppvarming. Fjernvarme er en utslippsfri energibærer, basert på overskuddsenergi og lokale energiressurser, som avlaster strømmettet og som har et enormt potensialet for å avlaste strømmettet ytterligere ved videre investeringer. Fjernvarmeprisen følger strømprisen, regulert i energiloven § 5,5. Tidligere har regjeringen og Stortinget vedtatt strømkompensasjon til idretten ved en søknadsbasert ordning. Her var det helt avgjørende at fjernvarme ble likestilt med strøm, for å ivareta idrettstilbudet til unge. Dersom man skal treffe alle bedriftene som sliter med høye energiutgifter vil det være avgjørende å likestille strøm- og fjernvarmebruk.

Svar:

Regjeringens viktigste tiltak for næringslivet i møte med høye og ustabile kraftpriser, er å få på plass endringer i grunnrenteskatten for vannkraft. Målet er å gjøre det gunstigere for kraftleverandørene å tilby langsiktige og forutsigbare fastprisavtaler til sine kunder. Regjeringen tar sikte på at nevnte skatteendringer kan tre i kraft fra nyttår. I påvente av at tilbudet av fastprisavtaler bedres, lanserte regjeringen den 16. september flere tiltak som skal hjelpe strømintensive foretak i en overgangsperiode. Disse har

blitt konkretisert i forslag som ble lagt frem for Stortinget i dag, 30. september.

Regjeringen foreslår å opprette en lånegarantiordning og en energitilskuddsordning for næringslivet, som anslås å omfatte om lag 20 000 bedrifter i områder med særlig høye strømpriser. Ordningene er utarbeidet i tett dialog med partene i arbeidslivet, og vil bidra til å trygge arbeidsplasser og næringsvirksomhet lokalt. NHO, LO og Virke oppfordrer derfor Stortinget til å vedta ordningene som regjeringen har lagt fram.

Regjeringen foreslår å benytte to strømrelaterte villkår som inngangskriterier til ordningene. Det ene kriteriet er at bedrifter må ha minst 3 prosent strømintensitet i første halvår av 2022, målt som strømkostnadens andel av ordinær omsetning. Det andre er at bedriftens strømpris må ha minst doblet seg i løpet av det siste året.

Dette innebærer at bedrifter som i hovedsak benytter andre energiformer enn strøm, ikke vil kunne omfattes av ordningene. Regjeringen foreslår imidlertid å gjøre et unntak for foretak som benytter seg av fjernvarme. En viktig grunn er at prisen på fjernvarme følger strømprisen

etter energiloven. I tillegg er både fjernvarme og strøm i all hovedsak basert på fornybare energikilder, som vi har som mål å utvikle videre på veien mot lavutslippssamfunnet. Som representanten også viser til, bidrar fjernvarme til å avlaste strømmettet og regjeringen ønsker derfor å opprettholde bedriftenes insentiver til å velge fjernvarme framfor strøm. Regjeringen vil avklare detaljer knyttet til fjernvarme nærmere i forskriften som ordningen vil hjemles i.

Energitilskuddsordningen som vi har foreslått, vil gi bedrifter sterke insentiver til å investere i energieffektivisering og løsninger som kan spare dem for strømutfgifter på sikt. Dette vil være bra både for bedriftenes lønnsomhet og for samfunnet i en tid der strøm benyttes til stadig flere formål. Det vil innen kort tid publiseres detaljert informasjon om hvilke energitiltak som er forhåndsgodkjente for støtte gjennom ordningen. Vi vet allerede at dette vil omfatte tiltak som næringslivet ikke kan få tilskudd til per i dag, som installering av energistyringssystemer, etterisolering, LED-lys og lysstyring, spillvarme og solcellepaneler.

SPØRSMÅL NR. 2980

Innlevert 23. september 2022 av stortingsrepresentant Jan Tore Sanner

Besvart 30. september 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

I følge NTB sier Utdanningsdirektoratet at de ikke vil utvide fristen for gjennomføring av nasjonale prøver fordi de ikke vil «gjøre tilpasninger som kan påvirke streiken»

Er statsråden enig i at det vil påvirke streiken dersom det åpnes for at skoler kan gjennomføre nasjonale prøver når streiken er over, og mener statsråden at det bør åpnes for at streikerammede skoler skal kunne få gjennomført høstens nasjonale prøver når streiken er over?

Svar:

Nasjonale prøver er viktige verktøy som gir kunnskap om elevenes ferdigheter i lesing, regning og engelsk. Prøvene viser utviklingen i elevenes kompetanse over tid og resultatene brukes som grunnlag for kvalitetsutvikling på alle nivå i skolen. Lærerne kan også bruke prøvene for å gi elevene underveisvurdering og tilpasset opplæring.

Høsten 2022 gjennomføres nasjonale prøver i perioden 5. september til 30. september. Resultatene pub-

liseres og gjøres tilgjengelig for alle på Utdanningsdirektoratets nettsider etter gjennomføringsperioden. For at prøvene skal gi god kunnskap om endringer i elevenes kompetanse over tid, bør gjennomføringsperioden være mest mulig lik fra et år til et annet. Skoler kan også gjennomføre prøvene utenfor denne perioden og bruke dem i underveisvurderingen. Resultatene inngår da ikke i statistikken som publiseres på Utdanningsdirektoratets nettsider.

Utdanningsdirektoratet følger gjennomføringen av nasjonale prøver tett, og fram til nå har antall innleverte oppgaver vært tilnærmet lik som for tidligere år. Utdanningsdirektoratet vurderer at gjennomføringen av nasjonale prøver så langt ser ut til å gå som normalt og de planlegger derfor ikke å utvide gjennomføringsperioden denne høsten.

SPØRSMÅL NR. 2981**Innlevert 23. september 2022 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 3. oktober 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Synes statsråden det er fornuftig å kutte antall AFT-plasser i Østfold all den tid dette kan bidra til at folk kommer i arbeid?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen foreslo, og fikk vedtatt, et kutt i bevilgningen til arbeidsmarkedstiltak med 264 mill. kroner i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2022. Nå ser vi konsekvensene av kuttet, ved at flere tiltaksarrangører i Østfold i disse dager får beskjed om at plasser til Arbeidsforberedende trening (AFT) blir sagt opp. Begrunnelsen de har fått er ytterligere kutt i tiltaksbudsjettet i regionen. Dette kommer på toppen av tidligere kutt i antall plasser som ble gjennomført i høst. Kuttene samsvarer dårlig med behovet mange mennesker har for bistand til å komme seg ut i arbeidslivet.

Svar:

Utviklingen i arbeidsmarkedet i 2022 har vært bedre enn tidligere anslått. På bakgrunn av dette ble bevilgningen til arbeidsmarkedstiltak redusert ved behandlingen av Revidert Nasjonalbudsjett for 2022. Rent beregningsteknisk tilsvarer det en reduksjon på om lag 4 700 tiltaksplasser for ledige i gjennomsnitt per måned i andre halvår 2022.

Arbeids- og velferdsetaten er ansvarlig for gjennomføringen og forvaltningen av arbeidsmarkedstiltakene. Etaten skal tilpasse bruken av tiltak til behovene blant ledige og personer med nedsatt arbeidsevne slik at bruk-

erne, innenfor gitte budsjetttrammer, får et best mulig tilbud. Det innebærer at etaten ved inngåelse av nye avtaler og oppfølging av løpende avtaler med tiltaksarrangørene kan ha behov for å endre omfanget. Samtidig varierer prisen per tiltaksplass mellom de ulike tiltakstypene. Det gjennomførte antall plasser kan derfor avvike fra det som beregningsteknisk ligger til grunn.

Departementet har vært i kontakt med Arbeids- og velferdsdirektoratet vedrørende tiltaksgjennomføring i Øst-Viken. Andelen av budsjettet som benyttes til tiltaket arbeidsforberedende trening (AFT) er i de fleste Østfold-kommunene høyere enn både landsgjennomsnittet og gjennomsnittet for Øst-Viken. I en situasjon med redusert tiltaksbudsjett, gjør Arbeids- og velferdsetaten lokalt en grundig vurdering av sine tiltakstilbud. Tildelingene til AFT og andre arbeidsmarkedstiltak, som for eksempel lønnstilskudd, mentor, AMO og avklaring, gis ut fra et felles tiltaksbudsjett. NAV lokalt jobber løpende med å finne hensiktsmessige løsninger for brukerne som trenger det mest, og her benyttes både samarbeid med ordinære arbeidsgivere og arrangører av gruppetiltakene. NAV Øst-Viken ser at det finnes gode løsninger, også for dem som har en del utfordringer og trenger spesielt tilpasset innsats. Andelen som kommer i arbeid etter deltakelse i arbeidsmarkedstiltak har økt, også for personer med nedsatt arbeidsevne. Noe av dette kan skyldes samarbeid med arbeidsgivere, med gode resultater ved bruk av tiltak som lønnstilskudd og mentor. Budsjettssituasjonen gjennomgås månedlig og vurderes ut fra det lokale oppfølgings- og markedsarbeidet.

SPØRSMÅL NR. 2982**Innlevert 23. september 2022 av stortingsrepresentant Guri Melby****Besvart 5. oktober 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Hvordan sørger statsråden for at vi er i rute med å innføre tilbud om tidlig ultralyd for alle gravide innen utgangen av 2022?

BEGRUNNELSE:

Stortinget har vedtatt at alle gravide skal få tilbud om ultralydundersøkelse tidlig i svangerskapet, og regjeringen har slått fast at dette skal innføres i 2022.

Tidlig ultralyd er en undersøkelse som foretas rundt uke 12 i svangerskapet. Undersøkelsen bidrar til å fastslå antall fostre, fostrets eller fostrenes alder og indikere utviklingsavvik. Med tidlig ultralyd kan man også tidligere finne ut om fosteret har en tilstand som krever ekstra oppfølging.

Å tilby tidlig ultralyd til alle gravide er en viktig måte å styrke svangerskapsomsorgen på. Det gir den gravide bedre mulighet til å ta informerte valg om egen kropp og graviditet, og til å få nødvendig helsehjelp tidligere.

Flere sykehus har allerede innført tidlig ultralyd for alle gravide, som universitetssykehusene i Nord-Norge og Stavanger. Andre har ikke kommet så langt.

Det er viktig at alle gravide får lik kvalitet på behandlingen, uansett hvor i landet de bor. Derfor vil det være alvorlig dersom innføringen av tidlig ultralyd er forsinket i enkelte deler av landet.

Svar:

Jeg er enig med representanten Melby i at tilbud om tidlig ultralyd til alle gravide er en viktig måte å styrke svangerskapsomsorgen på. Arbeiderpartiet, SV og Frp sikret i mai 2020 flertall for å tilby tidlig ultralyd til alle gravide i første trimester.

Tilbudet krever at flere jordmødre og leger har kompetanse på ultralydundersøkelse tidlig i graviditeten. Sykehus med fødeavdelinger har derfor iverksatt tiltak for å øke kompetanse og kapasitet, slik at de innen utgangen av 2022 kan gi et slikt tilbud.

For å besvare representantens spørsmål om vi er i rute med å innføre tilbudet, har departementet bedt de regionale helseforetakene om status for arbeidet.

I Helse Vest RHF er det allerede i dag tilbud om tidlig ultralyd til alle gravide.

I Helse Nord RHF har det ved mange sykehus vært tilbud om tidlig ultralyd i flere måneder. Ifølge Helse Nord vil det være tilbud i alle deler av regionen innen utgangen av året.

I Helse Sør-Øst RHF har Sykehuset Innlandet HF, Sykehuset Telemark HF og Vestre Viken HF i dag et tilbud om tidlig ultralyd uavhengig av alder. Sykehuset i Vestfold HF vil tilby tidlig ultralyd til alle gravide fra 1. oktober 2022 og Sykehuset Østfold HF planlegger å utvide tilbudet til å omfatte alle medio desember. Akershus universitetssykehus HF, Oslo universitetssykehus HF og Sørlandet sykehus HF viser til en trinnvis innføring hvor de først fra 1. januar 2023 vil kunne gi tilbud til alle gravide. Utfordringen ved disse sykehusene er behov for rekruttering av eller opplæring av leger og ultralydjordmødre til å utføre tidlig ultralyd for at tilbudet skal kunne gis til alle gravide. Oslo universitetssykehus HF tar forbehold om ytterligere forsinkelser utover 1. januar 2023. Helse Sør-Øst RHF vil følge opp fremdriften i helseforetak som opplyser at tilbudet ikke fullt ut vil kunne være på plass i inneværende år.

I Helse Midt-Norge RHF vil de fleste sykehus i nær framtid gi tilbud om tidlig ultralyd til alle gravide. Helse Midt-Norge RHF informerer om at Helse Nord-Trøndelag HF allerede tidlig i 2022 ga tilbud om tidlig ultralyd til alle gravide. Tilbudet var etablert ved Sykehuset Namsos allerede etter 1. tertial 2022 og ved Sykehuset Levanger var det etablert tidlig ultralyd for alle gravide fra januar 2022. Helse Midt-Norge RHF opplyser imidlertid at fra medio juni 2022, måtte Sykehuset Levanger ta ned tilbudet grunnet kapasitetsutfordringer. Det ble gitt informasjon til fastleger og jordmødre på helsestasjoner i kommunene om dette i et eget brev, med informasjon om hvem som vil bli prioritert til undersøkelse med tidlig ultralyd.

Helse Midt-Norge RHF opplyser videre at Sykehuset Levanger i perioden frem til september 2022, har videreutdannet tre overleger i tidlig ultralyd og to ultralydjordmødre som utfører tidlig ultralyd. Ifølge Helse Midt-Norge RHF har Sykehuset Levanger

«søker til ultralydjordmor-utdanning med oppstart januar 2023, som etter endt utdanning vil bety mye for kapasiteten totalt. Levanger sykehus vil utvide tilbudet til å gjelde alle gravide når kapasiteten er bedre og det er et uttalt mål å etablere tidlig ultralyd for alle gravide i løpet av 2023/ januar 2024».

Gjennomgangen viser at de aller fleste sykehus allerede har tilbud, eller vil tilby tidlig ultralyd til alle gravide innen utgangen av 2022. Tilbudet vil ikke være på plass i Sykehuset Levanger innen nyttår, og det er usikkert om Oslo universitetssykehus HF vil kunne tilby tidlig ultralyd til alle gravide fra 1.1 2023. Helse Sør-Øst RHF vil følge opp overfor helseforetak som har personellmessige og andre utfordringer med å få et tilbud på plass.

De to siste årene har fødeavdelinger i hele landet gjennomført kvalifisering og kompetanseutvikling av jordmødre og leger innen tidlig ultralyd. Dette er et omfattende arbeid som er gjort samtidig med driftsutfordringer på fødeavdelingene knyttet til pandemien og mangel på jordmødre og leger ved flere fødeavdelinger.

Vi er nær målet om tidlig ultralyd til alle gravide, men noen sykehus har personellmessige utfordringer. Jeg vil til slutt vise til at gravide som ikke får tilbud om tidlig ultralyd ved sykehuset de skal føde ved, gjennom retten til valg av behandlingssted har mulighet til å bli henvist til tidlig ultralyd ved et annet sykehus.

SPØRSMÅL NR. 2983**Innlevert 23. september 2022 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 30. september 2022 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Farleden til Borg havn skal mudres og utbedres. Området er preget av store mengder miljøgifter i sedimentene. Likevel er det nå planlagt benyttet sjødeponi for massene som skal mudres, slik at man potensielt flytter det som er giftige masser preget av årevis med forurensning til et annet sted i sjøen hvor miljøgiftene kan spre seg.

Vil statsråden legge til rette for at det avsettes nok midler til at arbeidet som helhet kan gjøres mer bærekraftig ved bruk av sugemudring og landdeponi?

Svar:

I gjeldende Nasjonal transportplan (Meld. St. 20 (2020-2021) Nasjonal transportplan 2022-2033) er tiltaket Innseiling Borg havn blant prosjektene som er prioritert for oppstart i perioden 2022-2027. Farvannet inn til Borg havn er trangt og krevende, og innseilingen grunnes opp av sedimenter som føres ut med Glomma. Dette gir seilingsrestriksjoner for store fartøy, og uten tiltak vil disse fartøyene på sikt ikke kunne anløpe Borg havn. Innseilingen skal derfor utdypes for å ivareta sjøtransportens behov for framkommelighet og sikkerhet.

Slik tiltaket nå planlegges, innebærer det mudring og oppgradering av navigasjonsinnretninger i farvannet. Røsvikrenna utdypes til 12 meter dybde i 90 meter bredde, snuplassen ved Fuglevikbukta utdypes til 11 meter dybde i en vendesirkel med 290 meter i diameter og det etableres nye seilingsmerker i Røsvikrenna og snuplass. Tiltaket vil samlet sett bedre framkommeligheten gjennom Røsvikrenna, og dermed redusere sannsynligheten for grunnstøtinger og kollisjoner, redusere sannsynligheten for miljøforurensning i et område med nærliggende naturreservat og øke forutsigbarheten i transportutviklingen.

Tiltaket omfatter videre deponering av om lag 0,5 millioner kubikkmeter masse i sjødeponi. I tillegg skal de mest forurensede sedimentene, anslått til litt over 0,2 millioner kubikkmeter, deponeres på land ved godkjent mottak. Det er satt strenge vilkår til håndtering av masser, både i sjø og på land, for å sikre at det ikke påvirker naturmangfoldet negativt. Tiltaket er regulert i reguleringsplaner som er vedtatt av Hvaler kommune og Fredrikstad kommune samt at Miljødirektoratet har gitt tillatelse etter forurensningsloven.

Kystverket gjennomfører høsten 2022 et forberedende prosjekt med prøvemudring i tiltaksområdet. Håndtering av rene og forurensede masser samt utprøv-

ing av ulike avbøtende tiltak og videre kunnskapsinnhenting inngår i det forberedende prosjektet. Hensikten er å gi et solid grunnlag for valg av metoder og tilnærming i hovedprosjektet og å sikre nødvendige utredninger og dokumentasjon med tanke på foreliggende vilkår i tillatelsen til mudring og dumping fra Miljødirektoratet.

Som fiskeri- og havminister er jeg opptatt av at vi skal ha rene og rike kyst- og havområder med god miljøtilstand. Ulike tiltak i sjø, for eksempel mudring og utdyping, er nødvendige for å redusere risikoen for ulykker og bedre framkommeligheten for sjøtransporten i krevende farleder. Slike tiltak bidrar også til redusert risiko for akutt forurensning, som kan ha store negative konsekvenser for marint liv. Samtidig er det nødvendig å holde miljøpåvirkningen fra tiltak i sjø, for eksempel mudring og utdyping, så lav som mulig.

Miljømessig bærekraft, herunder å forhindre spredning av miljøgifter til miljøet fra massene som tas opp gjennom mudringen, er et tungtveiende hensyn i planleggingen av tiltaket Innseiling Borg havn. Med det forberedende prosjektet som nå gjennomføres, får Kystverket et solid faglig grunnlag for å velge en mudrings- og deponiløsning og iverksette avbøtende tiltak som minimerer skader på natur- og miljøverdiene i området. Samlet sett er jeg trygg på at Kystverket ivaretar hensynet til natur- og miljøverdiene i planleggingen og prosjekteringen på en god måte, og jeg ser ikke grunn til å gripe inn i de faglige vurderingene som gjøres.

SPØRSMÅL NR. 2984**Innlevert 23. september 2022 av stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt****Besvart 1. oktober 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Forutsigbarhet og realistisk tidsperspektiv for investeringer er viktig for næringslivet. For å komme opp på nivå II med 45 prosent støtte er det derfor avgjørende for bedriftene å få rede på innenfor hvilke tidsrom aktuelle ENØK tiltak må gjennomføres.

Kan eksempelvis ENØK-tiltak utføres til sommeren?

Svar:

Regjeringens viktigste tiltak for næringslivet i møte med høye og ustabile kraftpriser, er å få på plass endringer i grunnrenteskatten for vannkraft. Målet er å gjøre det gunstigere for kraftleverandørene å tilby langsiktige og forutsigbare fastprisavtaler til sine kunder. Regjeringen tar sikte på at nevnte skatteendringer kan tre i kraft fra nyttår. I påvente av at tilbudet av fastprisavtaler bedres, lanserte regjeringen den 16. september flere tiltak som skal hjelpe strømintensive foretak i en overgangsperiode. Disse har blitt konkretisert i forslag som ble lagt frem for Stortinget i dag, 30. september.

Regjeringen foreslår å opprette en lånegarantiordning og en energitilskuddsordning for næringslivet, som anslås å omfatte om lag 20 000 bedrifter i områder med særlig høye strømpriser. Ordningene er utarbeidet i tett dialog med partene i arbeidslivet, og vil bidra til å trygge arbeidsplasser og næringsvirksomhet lokalt. NHO, LO og Virke oppfordrer derfor Stortinget til å vedta ordningene som regjeringen har lagt fram.

Energitilskuddsordningen vil også gi sterke insentiver for strømintensive bedrifter til å investere i energieffektivisering og løsninger som kan spare dem for strømutgifter på sikt. Dette vil være bra både for bedriftenes lønnsomhet og for et samfunn som benytter strøm til stadig flere formål. Ordningen er rettet mot bedrifter med strømkostnader tilsvarende minst 3 prosent av omsetningen i første halvår 2022, og som i tillegg har fått sine strømpriser doblet det siste året. Hvis bedriften også har gjennomført en energikartlegging, kan den søke om tilskudd til å dekke både deler av strømregningen og deler av en ev. investering i energitiltak.

Bedrifter som velger å investere i energitiltak, og søker om støtte til dette, kan få dekket strømkostnader tilsvarende inntil 45 prosent av strømprisen over 70 øre per kWh, og i tillegg motta inntil 50 prosent av investeringskostnaden ved energitiltaket. Tiltakene som kvalifiserer for støtte, er i stor grad tiltak som næringslivet ikke kan få støtte til i dag, som installering av energistyringsystemer, etterisolering og solcellepaneler. Mer detaljert informasjon om de forhåndsgodkjente tiltakene vil tilgjengeliggjøres på nettsider for ordningen.

Regjeringen foreslår at en bedrift som søker om og får tilsagn om tilskudd, får to år på seg til å gjennomføre energitiltaket. Vi anser at en toårsperiode vil gi de fleste bedrifter tilstrekkelig tid og handlingsrom til å gjennomføre tiltaket. I praksis betyr dette at bedriften må sende inn sluttrapport som bekrefter gjennomført investering, til Enova senest to år etter tilsagn for å få tilskuddet utbetalt.

SPØRSMÅL NR. 2985**Innlevert 23. september 2022 av stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt****Besvart 3. oktober 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Å forbedre tilgangen på fastprisavtaler for strøm for næringslivet er et av de varslede tiltakene fra regjeringen.

Kan statsråden redegjøre for hvilke endringer i skattereglene som planlegges, og for hva man ser for seg som

en akseptabel fastpris, og vil for eksempel en fast pris på 6 kr anses som akseptabelt?

Svar:

Finansdepartementet sendte 30. juni 2022 på høring et forslag om endringer i reglene for grunnrenteskatt som skal legge til rette for bedre fastprisavtaler på strøm og mer forutsigbare strømregninger. Dette kan være særlig aktuelt for næringslivet, som ikke er omfattet av strømstønadordningen.

Fristen for høringsinnspill var 1. september 2022, og jeg la frem hovedpunktene i den foreslåtte ordningen 28. september (pressemelding nr. 43/2022). Forslaget er

basert på innspill fra næringen, og jeg forventer at kraftprodusentene raskt kommer på banen med økt tilbud av gode fastprisavtaler, og deltar i konkurransen om fastpriskundene. Prisen på fastprisavtalene fastsettes imidlertid i markedet, og det er opptil aktørene å komme frem til priser som er akseptable både for kundene og kraftleverandørene.

For en nærmere beskrivelse av forslaget viser jeg til forslag til statsbudsjett som fremmes torsdag 6. oktober.

SPØRSMÅL NR. 2986

Innlevert 23. september 2022 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 29. september 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Dagens næringsliv har avslørt et hull i beredskapen rundt selskaper som leverer til kraftnettet.

Hva gjør regjeringen for å sikre at problemene DN har avdekket blir fulgt opp av totalberedskapskommisjonen?

Svar:

Det fremgår ikke av spørsmålet nøyaktig hvilke(t) oppslag i Dagens Næringsliv representanten sikter til, men jeg legger til grunn at det dreier seg om det som beskrives i en artikkel i avisen 19. september om beskyttelse av sensitive kraftopplysninger.

Totalberedskapskommisjon ble nedsatt for å vurdere hvordan de samlede beredskaps-ressursene kan benyttes best mulig. Kommisjonens mandat omfatter hele samfunnssikkerhetsfeltet. Med utgangspunkt i en vurdering av dagens utfordringsbilde nasjonalt og internasjonalt, skal kommisjonen gi en vurdering av hvordan dette kan forventes å utvikle seg og påvirke samfunnssikkerhet og beredskap. Samtidig understrekes det i mandatet at kommisjonen skal konsentrere innsatsen til det den selv anser som de mest sentrale utfordringene for Norge i et totalberedskapsperspektiv, enten det er bestemte sektorutfordringer eller tverrsektorielle problemstillinger.

Jeg har tiltro til at kommisjonen gjør en grundig jobb i å besvare mandatet, og herunder at den vurderer hvilke temaer den ønsker å fokusere sin innsats mot. Kommisjonen vil legge frem sin rapport i 2023.

SPØRSMÅL NR. 2987**Innlevert 23. september 2022 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 30. september 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Bilder fra Saltstraumen viser at sjelden og sårbar natur er truet av økende antall fiskeluker og nettverk av nylon i sjøbunnen og i tareskogen langs den nær kyststripa.

Vil statsråden ta initiativ til å redusere forsøplingen av verneområdet gjennom å innføre et midlertidig forbud mot fisking fra land, for hele eller deler av området, inntil en forvaltningsplan for verneområdet foreligger?

Svar:

Saltstraumen regnes som verdens sterkeste tidevannsstrøm. De særegne strømforholdene skaper igjen forutsetninger for et rikt og særegent plante- og dyreliv. Dette er naturverdier av lokal, nasjonal og internasjonal betydning. En målsetting med vernet av Saltstraumen er nettopp å bevare disse naturverdiene uten større grad av ytre påvirkning.

Saltstraumen er også et populært sportsfiskested og et attraktivt turistmål. Et aktivt friluftsliv i tilknytning til marine verneområder er i utgangspunktet positivt. I dette tilfellet har det samtidig vist seg å være nødvendig med egne tiltak for å hindre at fiske og friluftsliv påvirker naturen i området negativt.

Statsforvalteren i Nordland er forvaltningsmyndighet for Saltstraumen marine verneområde og leder nå, i nært samarbeid med bl.a. Bodø kommune, arbeidet med forvaltning og skjøtsel av området. Almennelig friluftsliv, fiske, jakt og fangst er aktiviteter som er eksplisitt tillatt gjennom verneforskriften for Saltstraumen marine ver-

neområde, forutsatt at slik aktivitet utøves i tråd med kravene som følger av annet regelverk, herunder havresursloven og lakse- og innlandsfiskekloven. Gjeldende verneforskrift hjemler ikke midlertidig fiskeforbud som et tiltak for å beskytte verneverdiene, og en eventuell endring av verneforskriften på dette punktet ville måtte følge prosessreglene i bl.a. naturmangfoldloven, forvaltningsloven og utredningsinstruksen. Et midlertidig fiskeforbud er heller ikke et tiltak som har vært drøftet som en del av det arbeidet som nå pågår under ledelse av Statsforvalteren og synes dermed for øyeblikket lite aktuelt.

Tiltak for å håndtere utfordringene med forsøpling fra bl.a. sportsfiske blir imidlertid et sentralt tema i forvaltningsplanen, som nå utarbeides av Statsforvalteren i Nordland, i samarbeid med bl.a. Bodø kommune, fylkeskommunen, lokale dykkere, reiseliv og miljøvernorganisasjoner. Det vil her bli utarbeidet en besøksstrategi, bl.a. med sikte på å styre sportsfiskerne vekk fra steder der det er lett å sette seg fast, som tareskogområder, og områder som har for sterk strøm til at dykkere kan rydde. Forvaltningsplanen skal etter planen være ferdigstilt før sommersesongen 2023, og dermed være på plass i forkant av neste høysesong for sportsfiske og friluftsliv.

I tillegg viser undersøkelser bl.a. med undervannsdroner at innsatsen som er lagt i opprydning av området har gitt resultater. Frivillige dykkere har gjort en stor innsats med opprydning av området, og i høst vil det frivillige arbeidet også bli supplert av et innleid profesjonelt dykkerfirma.

SPØRSMÅL NR. 2988**Innlevert 23. september 2022 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 30. september 2022 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden følge opp den alvorlige saken fra Bergen kommune, der det fremkommer at to barn har blitt sviktet av det offentlige?

BEGRUNNELSE:

I Bergens tidende (22.09.) kommer det frem at Lehmann har nå levert sin rapport i tilsynssaken mot en rekke etater

i Bergen kommune etter at en underernært tenåringsgutt i januar ble innlagt på Haukeland universitetssjukehus.

Lehmann sier blant annet: Denne saken viser alvorlig svikt over lang tid når det gjelder samhandling mellom tjenester. Disse barna har ikke fått helt grunnleggende oppfølging fra det offentlige helsevesenet.

Det vises også til Dokument nr. 15:2152 (2021-2022) Skriftlig spørsmål fra Silje Hjemdal (FrP) til barne- og familieministeren hvor statsråden innrømmer at regjeringen ikke har kommet langt nok:

«Dei seinare åra har det vore ei satsing i samarbeid mellom barnevernet og helsesektoren for at barn i barnevernet skal få betre tilgong til helsehjelp. Samstundes må vi erkjenne at vi ikkje har kome langt nok i arbeidet.»

Spørsmålsstiller håper statsråden nå vil ta tak i denne saken og komme med konkrete tiltak til hvordan vi kan lære av disse forferdelige sakene, slik at vi unngår at slik systemsvikt ikke rammer barn i andre kommuner.

Svar:

Eg er kjent med saka, og den har gjort stort inntrykk på meg.

Kommunane har plikt til å føre kontroll med korleis dei varetar sine lovpålagte oppgåver. Det er kommuneleiinga som har det øvste ansvaret for at kommunen varetar det ansvaret dei har. Vidare har statsforvaltaren ansvar for å føra tilsyn med kommunale tenester som barneverntenesta og helsetenesta. Internkontroll og tilsyn er viktige verkemiddel som bidrar til at kommunane varetek sine lovpålagte oppgåver og yter forsvarlege tenester. Eg føreset at dei involverte myndigheiter går gjennom rutinane sine slik at liknande feil ikkje skal skje igjen. Eg føreset òg at statsforvaltaren følgjer opp saka med tilsyn inntil avvik er lukka.

SPØRSMÅL NR. 2989

Innlevert 23. september 2022 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug

Besvart 3. oktober 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for om regjeringen vil presisere forskrift for pengepolitikken slik at det klart fremkommer at målene om lav og stabil inflasjon samt hensynet til høy stabil produksjon og sysselsetting sidestilles som

På et overordna nivå er eg opptatt av at vi må bli betre i tenestene våre og lære av feil som er gjort. Ikkje berre i Bergen, men også i andre delar av landet. Når det gjeld barneverntenesta, viser tilsynsrapportar at det ikkje er nok systematisk arbeid i barneverntenesta for å avdekka dei alvorlege tilfella. Slik er det ein risiko for at barn ikkje får den hjelpa dei treng. Det er bekymringsfullt. Eg vurderer no nye tiltak for at tenestene skal kunne lære av feil som blir gjort og hindre at feil skjer igjen

Nye reglar om samarbeid og samordning for alle velferdstenestene trådte i kraft 1. august 2022. Dette inkluderer helse, tannhelse, arbeids- og velferdstenestene, skole, barnehage, barnevern, familievern og krisesenter. Alle desse tenestene har fått ei lovfesta plikt til å samarbeide med andre tenesteytarar dersom dette er nødvendig for å gi barnet eit heilskapleg og samordna tenestetilbod. Barneverntenesta har plikt til, i tillegg til å følge opp det einskilde barn, samarbeide med offentlege instansar og andre tenesteytarar slik at barneverntenesta og dei andre tenesteytarane kan ivareta sine oppgåver etter lov og forskrift. Kommunane har fått ei tydeleg plikt til å avklare kva slags velferdsteneste som skal samordne tenestetilbodet til den enkelte. Dette skal tette glippsoner. Frå 1. august 2022 vart individuell plan ein rettighet etter barnevernslova. Det er i tillegg satt i verk ei ny forskrift om individuell plan som gjeld for helse- og omsorgstenestene, arbeids- og velferdstenestene og barneverntenestene.

Regjeringa har i Hurdalsplattforma sagt at vi vil gjennomføre ein kvalitetsreform i barnevernet som sikrar ei hensiktsmessig organisering og vektlegg auka kompetanse og gir dei tilsette meir tid og tillit i møte med barna. Dette er eit arbeid som er prioritert i departementet. Erfaringar og kunnskap om svikt i tenestene som er kjent gjennom tilsynsrapportar, også det som kjem fram i den alvorlege saka representanten tar opp, er sjølv sagt viktig i dette arbeidet.

retningsgivende for pengepolitikken, i tråd med gjeldene sentralbanklov?

BEGRUNNELSE:

I et oppslag i Aftenposten 21. september etterlyses en klargjøring av målene for Norges Banks rentesetting. Bakgrunnen er her den nye sentralbankloven fra 2019 og forarbeidene til denne.

Svar:

Norges Bank er uavhengig av regjeringen i utøvelsen av pengepolitikken, herunder i fastsettelse av styringsrenten. Sentralbankloven (§ 1-2) uttrykker formålet for sentralbankvirksomheten:

1) Formålet for sentralbankvirksomheten er å opprettholde stabil pengeverdi og fremme stabilitet i det finansielle systemet og et effektivt og sikkert betalingssystem.

2) Sentralbanken skal bidra til høy og stabil produksjon og sysselsetting.

I merknadene til lovbestemmelsene i Prop. 97 L (2018-2019) (s. 142) skrev departementet om formålsbestemmelsen:

«Første ledd gir uttrykk for de overordnede målene. Å opprettholde et fungerende pengevesen med en stabil pengeverdi er et av formålene, og gjeldende pengepolitiske forskrift er en operasjonalisering av dette formålet. (...)»

Av annet ledd fremgår det at sentralbanken skal «bidra til høy og stabil produksjon og sysselsetting». Målene i første ledd er av vesentlig betydning for produksjon og sysselsetting og disse størrelsene påvirkes av bankens virkemiddelbruk. Pengepolitikken har også en viktig rolle i konjunkturstyringen. Ordet «høy» innebærer en tydelig markering av hensynet til produksjon og sysselsetting. I uttrykket «bidra» ligger det at Norges Bank ikke kan ha et hovedansvar for å skape en høy produksjon og sysselsetting, men at dette hensynet skal inngå i de avveieinger banken foretar.»

Det operative målet for pengepolitikken er fastsatt i en egen bestemmelse om pengepolitikken med hjemmel i sentralbankloven. Bestemmelsen for pengepolitikken ble sist modernisert i 2018, med grunnlag i Meld. St. 8 (2017-2018), NOU 2017:13 om ny sentralbanklov samt hørings svarene til denne. Bestemmelsen ble videreført i 2019 med hjemmel i den nye sentralbankloven.

I bestemmelsen er mandatet for pengepolitikken presisert ved at det operative målet skal være en årsvekst i konsumprisene som over tid er nær 2 prosent. Videre sies det at inflasjonsstyringen skal være fremoverskuende og fleksibel, slik at den kan bidra til høy og stabil produksjon og sysselsetting samt til å motvirke oppbygging av finansielle ubalanser.

At inflasjonsstyringen er fleksibel, betyr at sentralbanken skal avveie hensynet til å nå inflasjonsmålet mot de andre hensynene. Når inflasjonsforventningene er godt forankret, kan pengepolitikken bruke tid på å komme tilbake til inflasjonsmålet dersom det er oppstått en målkonflikt mellom hensynet til å bringe inflasjonen tilbake på målet og andre hensyn pengepolitikken etter bestemmelsen skal ivareta.

I Meld. St. 8 (2017-2018) sies blant annet følgende om formålsparagrafen (§ 1) i bestemmelsen for pengepolitikken (side 27):

«Lav og stabil inflasjon er det beste bidraget pengepolitikken kan gi for å fremme høy velferd og økonomisk vekst over tid. Andre deler av den økonomiske politikken kan ikke alene bidra til å opprettholde pengenes verdi dersom ikke pengepolitikken understøtter et slikt mål. Pengepolitikken må derfor ha et særansvar for å nå dette målet. Det er reflektert i § 1 i den nye forskriften for pengepolitikken.

En målformulering for pengepolitikken om å opprettholde en stabil pengeverdi er i tråd med norsk og internasjonal praksis og faglitteraturen, med forslaget fra sentralbanklovutvalget. Innholdsmessig fanger den opp samme saksforhold som § 1, første ledd, i forskriften fra 2001.

I prinsippet er det mange ulike styringsmål for pengepolitikken som er forenlig med en stabil pengeverdi, herunder valutakursmål, pengemengdemål og inflasjonsmål. Et inflasjonsmål er likevel det operative målet som er mest vanlig internasjonalt, og stadig flere land har valgt et slikt mål for pengepolitikken.»

Endringen i 2018 fra den tidligere forskriften innebar at hensynet til produksjon og sysselsetting fikk en mer fremtredende rolle enn tidligere, og at hensynet til å motvirke oppbygging av finansielle ubalanser ble tatt inn. I all hovedsak var dette en modernisering av forskriften for å få den til å bli i samsvar med den praksis som hadde utviklet seg i Norges Bank.

I Meld. St. 8 (2017-2018) drøftes hensynet til høy og stabil produksjon og sysselsetting nærmere. Her sies det (side 30-31):

«Den nye forskriften fastlegger at inflasjonsstyringen skal være fremoverskuende og fleksibel, slik at pengepolitikken kan bidra til høy og stabil produksjon og sysselsetting, samt til å motvirke oppbygging av finansielle ubalanser. Formuleringen «bidra til høy og stabil produksjon og sysselsetting» erstatter formuleringen i den tidligere forskriften om å «bidra til å stabilisere utviklingen i produksjon og sysselsetting».

Ordet «høy» er nytt og samsvarer med tilsvarende formulering i sentralbanklovutvalgets utkast til formålsbestemmelse for Norges Bank, se avsnitt 4.1. Den nye formuleringen ligner også på tilsvarende mål for den amerikanske sentralbanken («...promote effectively the goals of maximum employment...»). I forbindelse med høringen om sentralbanklovutvalgets innstilling hadde ingen av høringsinstansene motforestillinger mot at ordet «høy» var kommet til. Pengepolitikken kan selvsagt ikke ta et hovedansvar for høy sysselsetting, men den kan bidra sammen med blant annet en velfungerende lønnsdannelse, gode rammevilkår for arbeidsmarkedet og en finanspolitikk som fremmer vekst og stabilitet. Formuleringen bygger også bro til de overordnede velferdsmålene for den økonomiske politikken. Pengepolitikkens rolle vil i denne sammenheng særlig være å bidra til at arbeidsledigheten ikke biter seg fast på unødige høye nivåer, ved siden av å bidra til stabilitet i produksjon og sysselsetting.

Enkelte av høringsinstansene til sentralbanklovutvalgets utredning uttrykte et ønske om et dualt mål for pengepolitikken, der stabilitet i pengenes verdi og hensynet til høy og stabil sysselsetting blir likestilte, slik som for den amerikanske sentralbanken. Formuleringen i § 3 i den nye forskriften understreker det særansvaret pengepolitikken alltid må ha for å opprettholde pengenes verdi gjennom en lav og stabil inflasjon, samtidig som at den åpner for stor grad av fleksibilitet til å ta andre hensyn. I prinsippet kan pengepolitikken styres etter noe som i praksis kan se ut som en sidestilling av hensynet til inflasjonen og hensynet til realøkonomien, så lenge inflasjonsforventningene er godt forankret på målet. Hvis tilliten til

inflasjonsmålet glipper, undermineres pengepolitikkens evne til å bidra til høy og stabil produksjon og sysselsetting.

Pengepolitikken har bidratt til en stabil utvikling i norsk økonomi i tiden med inflasjonsstyring, se gjennomgangen i avsnitt 2.1. Rommet for fleksibilitet og skjønnsutøvelse har vært tilstrekkelig til at pengepolitikken har kunnet dempe utslagene av forstyrrelsene som har inntruffet. Disse gode egenskapene videreføres i den nye forskriften.»

Jeg mener dette er fortsatt er gode vurderinger, at endringene har fungert godt, og det er per nå ikke behov for nye vurderinger av dette.

SPØRSMÅL NR. 2990

Innlevert 23. september 2022 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland

Besvart 3. oktober 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Regjeringa har i Hurdalsplattforma sagt at ein vil oppretthalde eksisterande lufthamnstruktur. Det må også bety at det skal vera flydrift på alle flyplassar.

Korleis tenker statsråden å garantere for flydrift på dei flyrutene (og flyplassane) som i dag ikkje er omfatta av FOT-ruter, og på spørsmål frå underteikna har vi fått svar på at FOT-ruter tidlegast kan vurderast på Stord-Oslo ruta i 2024, så korsleis ser statsråden då for seg at flydrift på denne flyplassen er garantert fram til 2024?

GRUNNGJEVING:

Basert på regjeringa sitt standpunkt om å oppretthalde eksisterande lufthamnstruktur, ligg det her ei forventning om at desse flyplassane også skal ha flygingar til og frå flyplassen. Dette er garantert gjennom FOT-ruter på dei aller fleste flyplassar som ikkje er dekkja gjennom kommersielle ruter som ber seg sjølv. Stord lufthamn er eit av svært få unntak der DAT flyg på eigen risiko utan statlege garantiar.

Svar:

Staten tek i dag ansvar for å oppretthalde eit omfattande nettverk av 44 lufthamner eigd av Avinor. Staten sitt ordinære kjøp av flyrutetenester har hittil vore atterhaldt desse lufthamnene. Samferdselsdepartementet forvaltar det statlege eigarskapet til Avinor, og Stortinget avgjer kva

lufthamner Avinor skal eige og drive. Stord lufthamn inngår ikkje i det statlege lufthamnettverket.

I staden for kjøp av flyrutetenester har staten sikra økonomisk støtte til dei ikkje-statlege lufthamnene. Stord Lufthamn får i dag støtte frå Vestland fylkeskommune, etter at fylkeskommunen som eit ledd i regionreforma overtok tilskotsansvaret og budsjettmidlane frå Samferdselsdepartementet frå 1. januar 2021.

SPØRSMÅL NR. 2991**Innlevert 23. september 2022 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund****Besvart 29. september 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til en stortingsmelding, med særlig vekt på innholdet i soningen, om tilstanden i norsk kriminalomsorg?

BEGRUNNELSE:

Det er på høy tid at det kommer en stortingsmelding om tilstanden i norsk kriminalomsorg, med særlig vekt på innholdet i soningen. En slik stortingsmelding vil legge et nødvendig grunnlag for den videre utviklingen av kriminalomsorgen, og for å ta tak i de voksende utfordringene kriminalomsorgen møter.

Svar:

Regjeringen vil styrke norsk kriminalomsorg og innholdet i soningen. Det er hensiktsmessig å prioritere å øke bevilgningene til kriminalomsorgen og foreta de nødvendige endringer av regelverket.

I budsjettet for 2022 er det bevilget 50 millioner kroner til økt bemanning og bedre innhold i kriminalomsorgen, med en helårseffekt på 100 millioner kroner i 2023.

I Dokument 4:3 (2018–2019) Særskilt melding til Stortinget om isolasjon og mangel på menneskelig kontakt i norske fengsler, har Sivilombudet gitt en rekke anbefalinger, blant annet om lovgivningsmessige tiltak. Justis- og beredskapsdepartementet arbeider med oppfølging av meldingen.

SPØRSMÅL NR. 2992**Innlevert 23. september 2022 av stortingsrepresentant Seher Aydar****Besvart 3. oktober 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt****Spørsmål:**

Utenriksministeren har uttalt at «Måten iranske myndigheter håndhever hijab-påbudet på, fremstår som kvinneundertrykkende og er noe jeg tar sterkt avstand fra.»

Mener utenriksminister at det kun er den brutale håndhevelsen som fremstår som kvinneundertrykkende eller er selve hijab-påbudet faktisk kvinneundertrykkende, og på hvilken måte jobber regjeringa videre med å bidra til å sikre demokrati og bedre rettigheter for kvinner og minoriteter i Iran?

BEGRUNNELSE:

Det har vært store protester etter at Jina (Mahsa) Amini ble drept av det såkalte «moralpolitiet» i Iran. I et intervju til NRK 20. september fordømte utenriksministeren volden, og forsvarte retten til uttrykke seg mot hijab-påbudet og dagens håndhevelse av den. Det er viktig for mange at utenriksministeren gjorde det. Men i samme intervju sier utenriksministeren at hun tar avstand fra håndhevelsen som fremstår som kvinneundertrykkende. Loven i seg selv

er kvinneundertrykkende og enhver håndhevelse er kvinneundertrykkende. Moralpolitiet er kun et ledd i lover og systemer som er undertrykkende, og er frihetsberøvende mot kvinner og minoriteter. Gjennom flere lover og styresett blir kvinners valg, familieliv, relasjoner, klær, kropp og liv kontrollert. Kvinner blir fratatt friheten og livet. Det er en undertrykkelse som har skapt en folkelig oppreisning. Med kvinner i front tar folk til gatene mot det autoritære regimet. Protestene blir møtt med vold og flere drap.

Det var en kurdisk kvinne som ble drept, og nå samles folket i Iran gjennom protester uansett bakgrunn og fra alle samfunnslag. I tillegg til vold mot demonstranter ble internett stengt, noe som gjør kommunikasjonen med omverden vanskeligere. Dette forsterker behovet for tydelighet og solidaritet.

Utenriksministeren har informert om at hun tok opp kvinners rettigheter og etterforskning etter drapet på Amini i møte med Irans utenriksminister. Spørsmålet handler om hva regjeringa gjør diplomatisk, og om hvilken dialogplan som er satt for å forbedre kvinners rettigheter i Iran.

Svar:

Jeg deler fortvilelsen og harmen som har kommet til uttrykk etter Mahsa Aminis tragiske dødsfall og jeg har derfor uttrykt min dypeste medfølelse med hennes familie i Iran og slektninger i Norge. Flere titalls mennesker er nå drept og skadet i demonstrasjoner etter Mahsa Aminis tragiske død. Et stort antall demonstranter er arrestert.

Jeg tar sterk avstand fra Irans undertrykkelse av befolkningen i strid med menneskerettighetene, og jeg fordømmer all grov og unødvendig voldsbruk. Ytringsfriheten må respekteres. Dersom undersøkelser viser at Mahsa Amini ble utsatt for vold som førte til døden, må de skyldige holdes ansvarlige.

Dette har jeg også gjort klart både i offentlige uttalelser etter dødsfallet og direkte til Irans utenriksminister i mitt møte med ham i New York den 22. september.

Irans håndhevelse av hijab-påbudet er kvinneundertrykkende og et opplagt brudd på kvinners menneskerettigheter.

Som utenriksminister er jeg sterkt opptatt av arbeidet med å styrke internasjonal etterlevelse av menneskerettighetene, inkludert kvinners rettigheter og likestilling. Kjernen i arbeidet er å øke jenters og kvinners handlingsrom, selvbestemmelse og makt.

Norge har en bred dialog med Iran, også på dette feltet. Vi arbeider kontinuerlig med å påvirke Iran til å respektere og implementere menneskerettighetene. Dette gjøres både bilateralt med iranske myndigheter og multilateralt gjennom ulike fora i FN-systemet.

FNs kvinnekommisjon, der også Iran er medlem, er en viktig arena for multilateral dialog. Sammen med likesinnede land bidrar Norge til at slutterklæringen inneholder tydelige anbefalinger til lands myndigheter om respekt for kvinners rettigheter.

Utfordringer knyttet til diskriminering, menneskerettighetsbrudd og vold mot kvinner og jenter står sentralt i den årlige resolusjonen om menneskerettighetssituasjonen i Iran. Denne forhandles i FN's generalforsamling hver høst og Norge sitter i kjernegruppen. Resolusjonen uttrykker også dyp bekymring for overdreven maktbruk i møte med protestbevegelser.

Norge vil også fortsette å ta opp situasjonen i Iran i FN's menneskerettighetsråd. I vårt innlegg i menneskerettighetsrådet den 26. september om de alvorligste landsituasjonene, kom vi med en klar beskjed til Iran om å beskytte og respektere kvinners rettigheter og frihet. Dette vil vi fortsette med. Norge kommer også til å være med på et tverregionalt innlegg om Iran som holdes i FN's menneskerettighetsråd i morgen 30. september som bl.a. fordømmer bruken av fysisk vold mot kvinner. Iranske myndigheter anmodes om å sikre at landets lovgiving er i tråd med internasjonale menneskerettighetsstandarder.

Vi vil også fortsette å utfordre Iran til å følge opp anbefalingene som Iran har mottatt fra Norge og andre

land under de faste gjennomgangene (Universal Periodic Reviews) i FN's menneskerettighetsråd. En av Norges anbefalinger gikk ut på å skape trygge og gode vilkår for sivilsamfunnet og menneskerettighetsforkjempere i Iran, spesielt kvinnelige menneskerettighetsforkjempere. En annen anbefaling var å sikre rettighetene til internerte og fanger. Begge anbefalingene ble akseptert av Iran.

Utenriksdepartementet er også i jevnlig dialog med menneskerettighetsforkjempere som arbeider for å sette søkelys på forholdene og bedre situasjonen.

Norges ambassade i Teheran hadde i august i år et møte med det offisielle iranske organet High Council for Human Rights, hvor Norge uttrykte bekymring vedrørende menneskerettighetssituasjonen i landet.

Norge vil videreføre dialogen om menneskerettigheter med iranske myndigheter i bilaterale og multilaterale kanaler og vi vil fortsette å ha fokus på kvinners menneskerettigheter i landet.

Representanten spør også om selve hijab-påbudet er kvinneundertrykkende. Dette spørsmålet er komplisert og meningene er mange. Jeg var selv en gang på besøk i Iran som stortingsrepresentant og leder av utenrikskomiteen, hvor jeg hadde på meg hijab. Jeg var da tydelig på at det å tvinge kvinner til å måtte dekke seg til mot deres egen vilje, er problematisk. Hvordan man kler seg, bør være den enkelte kvinnes eget, selvstendige valg, uten tvang og sosial kontroll. Dette gjelder også retten til å velge å bruke hijab.

Noe av det viktigste i denne dypt tragiske saken er at Irans håndhevelse av hijab-påbudet, slik vi har sett det de siste dagene, er klart kvinneundertrykkende og et brudd på kvinners menneskerettigheter. Å slå ned på demonstranter med skarp ammunisjon er et alvorlig menneskerettighetsbrudd.

SPØRSMÅL NR. 2993**Innlevert 24. september 2022 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim****Besvart 4. oktober 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvor langt er departementet kommet i arbeidet med og hvor mange klimapartnerskap er inngått til nå?

BEGRUNNELSE:

I juni lanserte regjeringen veikartet for grønt industriløft. Et av tiltakene er å gå i dialog om klimapartnerskap med de næringene som står for de største utslippene og der potensialet for raske utslippskutt er størst, herunder prosessindustrien. I tidslinjen står det at regjeringen skal starte denne dialogen høsten 2022.

Miljødirektoratet presenterte nylig en rapport som identifiserer hvordan man kan kutte utslipp i eksisterende industri. Skal man nå klimamålene innen 2030 trengs det både tilgang til mer kraft, mer nett og risikoavlastning til prosjekter. Tiden er knapp og derfor er det viktig at regjeringen holder høyt tempo på arbeidet.

Svar:

Et av regjeringens hovedmål er å få fart på den grønne omstillingen i næringslivet. Det må til for at Norge skal nå sine klimamål for 2030, og mer enn halvere klimagassutslippene fra 1990-nivå. Regjeringen vil i den forbindelse utvikle klimapartnerskap som arena for strukturert dialog mellom stat og næringsliv på bransje-/sektornivå. Vi må samarbeide om hvordan vi kan rigge oss for å realisere potensialet for raske utslippskutt, og jeg er overbevist om at gjensidig forpliktende klimapartnerskap, særlig med næringene med størst utslipp, vil hjelpe oss å nå de formidable målene vi har satt oss.

Dette er også bakgrunnen for at vi i veikartet for grønt industriløft annonserer at arbeidet med klimapartnerskap skal tas videre i løpet av høsten, og at første skritt blir i form av en felles intensjonsavtale om klimapartnerskap, der både arbeidsgiver- og arbeidstakersiden involveres. Arbeidet startet opp i vår, da klima- og miljøministeren og jeg først var i kontakt med hovedorganisasjonene om dette temaet, og fortsetter denne høsten.

Regjeringens mål med intensjonsavtalen er å fastsette de overordnede rammene for hvordan en partnerskapsavtale mellom stat og næringsliv skal se ut. Det vil sikre at prinsipper og prosess for inngåelse og oppfølging av klimapartnerskap blir de samme for alle bransjer. Vi mener dette vil gi et solid grunnlag for effektive klimapartnerskap, som kan bidra til å oppnå gode resultater i/med ulike bransjer.

Så snart intensjonsavtalen er klar, vil regjeringen åpne for dialog og utforming av de bransjevis partnerskapsavtalene. Regjeringen vil prioritere de næringene/ sektorene som står for de største utslippene og der potensialet for raske utslippskutt er størst. Jeg vet at interessen for å inngå slike avtaler er stor blant annet i prosessindustrien og maritim sektor, noe som gir grunn til optimisme for samarbeid om grønn omstilling videre. Klimapartnerskap er av interesse i hele bredden av norsk næringsliv, og kunst- og kulturbransjen har allerede inngått en avtale for å starte arbeidet med kunnskapsinnhenting, som senere kan knyttes opp mot den felles partnerskapsprosessen.

Det er viktigere enn noen gang at vi alle trekker i samme retning, for tiden er svært knapp, noe representanten her også gir uttrykk for. Svært mye står på spill, og omstilling og klimaarbeid er noe vi må lykkes med.

SPØRSMÅL NR. 2994**Innlevert 24. september 2022 av stortingsrepresentant Grunde Almeland****Besvart 3. oktober 2022 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for å sørge for at varslingssaker om mobbing, seksuell trakassering og maktovergrep i Fors-

varet blir håndtert på en forsvarlig og tillitsvekkende måte av forsvarsledelsen, inkludert hvilke tiltak statsråden vil iverksette for å få bukt med ukulturen i Forsvaret?

BEGRUNNELSE:

Torsdag 16. september gikk oberstløytnant Lena Kvarving ut i NRK og fortalte om en ukultur i Forsvaret når det kommer til varslingssaker om mobbing, trakassering og maktovergrep i Forsvaret. Bakteppet for Kvarvings utspill er en rekke veldokumenterte nyhetssaker om slike varslingssaker.

Ansvarliggjøring er et viktig prinsipp i arbeidet med å endre en organisasjonskultur. Kvarving sier til NRK at det mangler kultur for ansvarliggjøring i Forsvaret. Hun etterlyser en ledelse som kan og vil ukulturen til livs. Kvarving sier at det har vært varslet om ukultur i Forsvaret i flere tiår, uten at det har fått konsekvenser. Hun mener at det er et hån mot varslerne at ledelsen lar være å ta tak i ukulturen og fortsetter å verne og forfremme overgripere.

Kvarving kan fortelle om at hun fra øverste hold i Forsvaret har blitt instruert til å skjønne rapporter, så organisasjonen utad fremstår bedre enn virkeligheten tilsier. Torbjørn Bongo, leder av Norges offiser- og spesialistforbund, sier til NRK 17. september at han kjenner seg Kvarvings beskrivelse av at det foregår sminking av rapporter på de øverste nivåene. Fagforeningslederen frykter at hvitvaskingen fører til at det begås nye feil i håndteringen av varslingssaker i Forsvaret.

Forsvarsdepartementet, med forsvarsministeren i spissen, skal føre tilsyn med Forsvarets virksomhet. At forsvarsledelsen svikter i sin oppfølging av varslingssaker, fordrer at statsråden nå kommer på banen med en konkret plan for hvordan man skal få røsket opp i ukulturen. Amanda Berg Schjelderup, leder for Militært kvinnelig nettverk, etterlyser eksempelvis en konsekvensutmåling som er lik, uavhengig av grad og stilling.

Svar:

Det er ingen tvil om at de saker som er avdekket i media er alvorlige. Forsvaret har erkjent at de ikke har håndtert varslingssaker godt nok. Forsvarssjefen har selv gitt uttrykk for at Forsvaret nå står i en «krise» på grunn av disse sakene.

Etter at varslingssakene ble kjent, ba jeg forsvarssjefen om å utarbeide en rapport om varsling i Forsvaret. Forsvaret oversendte en foreløpig rapport den 23. juni 2022. Forsvarets gjennomgang har så langt avdekket svikt på tre områder. For det første har de som varsler ikke blitt godt nok ivarettatt. Blant annet har de ikke fått god nok informasjon om utviklingen i egen varslingssak. For det andre mangler Forsvaret en enhetlig praksis for reaksjoner og oppfølging av saker der kritikkverdige forhold er avdekket. For det tredje er det behov for å øke kompetansen om varslingsinstituttet i organisasjonen.

Forsvarets foreløpige rapport identifiserte konkrete oppfølgingstiltak. Det gjennomføres nå en ekstern gjennomgang av varslingsinstituttet og av hvordan op-

pfølgingen av varslere og omvarslede ivaretas i arbeidsgiversporet. Forsvaret skal nå også sikre likebehandling i oppfølgingen av varslingssaker ved at det skal konfereres med generaladvokaten i alle saker som omhandler mobbing og trakassering, og Forsvarsstaben skal kvalitetssikre i tilfeller av avvik fra anbefalingene. Det er også innført ny praksis på informasjon om tjenstlige reaksjoner som meddeles den fornærmede eller varslers. Ytterligere tiltak inkluderer å videreutvikle, ressurssette og kravstille opplæring, innføre bedre rapporteringsrutiner, gjennomføre jevnlig vurderinger med forankring i Forsvarets øverste ledelse, samt i større grad ansvarliggjøre ledere ved at de sitter lengre i stilling. I tillegg gjennomgår forsvarssjefens internrevisjon også varslingssaker tilbake i tid. Forsvarssjefen vil avgi en endelig rapport til meg i desember 2022.

Jeg har jevnlig kontakt med forsvarssjefen om hans oppfølging i denne saken, og jeg opplever at han tar saken på største alvor. Det er imidlertid klart at det vil kreve mye i lang tid fremover av Forsvaret for å sikre at tiltakene faktisk får effekt. Varslingssakene er svært ødeleggende for de berørte, og de virker også negativt inn på Forsvarets omdømme og potensielt evnen til å rekruttere til sektoren. Forsvaret skal være en trygg og god organisasjon for alle, både de ansatte og de vernepliktige soldatene. Jeg vil derfor fortsette å følge denne saken tett.

SPØRSMÅL NR. 2995**Innlevert 24. september 2022 av stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik****Besvart 29. september 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Blir klimarelatert tap og skade nedprioritert i statsrådens beredskapsarbeid, og hvis svaret er nei, hvilke tiltak vil statsråden iverksette for å forebygge og minimere klimarelatert tap og skade?

BEGRUNNELSE:

Arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap handler om å verne samfunnet mot hendelser som kan true grunnleggende verdier og funksjoner, og sette liv og helse i fare. Justis- og beredskapsdepartementet, med justis- og beredskapsministeren i spissen, har hovedansvaret for å ta hånd om helheten i regjeringens politikk for samfunnssikkerhet og beredskap.

Klimarisikoen utgjør en stadig større trussel for det norske samfunnet. Klimaendringene gir økt risiko for naturfarer som flom, skred, stormflo og kvikkleireskred. I 2013 fikk Norge et nasjonalt mål om å tilpasse samfunnet til klimaendringene med stortingsmeldingen «Klimatilpasning i Norge». Ifølge meldingen handler klimatilpasning om å erkjenne at klimaet er i endring, forstå konsekvensene og iverksette tiltak for enten å hindre skade eller å utnytte muligheter endringene kan innebære.

Etter å ha lest statsrådens beredskapstale til Riksrevisjonen 14. september er jeg overrasket over at klimaendringer ikke nevnes i talen, bare «hendelser utløst av naturen». Dette til tross for at Riksrevisjonen nylig leverte rapporten «Undersøkelse av myndighetenes arbeid med klimatilpasning av bebyggelse og infrastruktur» (Dokument 3:6 (2021-2022)) om hvor dårlig arbeidet med klimatilpasning går.

I rapporten retter Riksrevisjonen alvorlig kritikk mot myndighetene for at de ikke har sikret tilstrekkelig oversikt og iverksatt nødvendige tiltak for å sikre eksisterende bebyggelse og infrastruktur. Når kritiske områder ikke er godt nok kartlagt, kan dette føre til at utbygging skjer i områder med naturfare. Riksrevisjonen anser det som alvorlig at kartleggingene ikke er tilstrekkelige for å møte et klima i endring. Dette kan føre til unødvendig høye kostnader for samfunnet og handler i ytterste konsekvens om innbyggernes sikkerhet.

Statsråden kommenterer heller ikke Gjerdrum-skredet, som er den største ulykken i nyere tid. Dette til tross for at det har kommet tre rapporter og en rekke forslag for å redusere risikoen for slike hendelser.

Svar:

Klimaendringer er en viktig del av samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet. Konsekvensene av klimaendringene er sentralt i planlegging av fremtidig beredskap. I tillegg til å ha planer for håndteringen av hendelser, er det også viktig å forbygge konsekvensene av endringene.

For eksempel utvikler DSB nå en digital veileder for ROS-analyser i arealplanleggingen, og i tillegg revideres veileder for helhetlig Risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS) slik at hensynet til klimaendringer i større grad ivaretas. I tildelingsbrevet for 2022 fikk DSB i oppdrag å utarbeide en anbefaling om hvordan arbeidet med å forebygge konsekvensene av fremtidige ekstremværhendelser kan styrkes.

Regjeringen ønsker å styrke klimaberedskapen, og har igangsatt arbeid med en ny stortingsmelding for klimatilpasning. Funn og anbefalinger fra Riksrevisjonen i deres undersøkelse av myndighetenes arbeid med å tilpasse infrastruktur og bebyggelse til et klima i endring (Dokument 3:6 (2021–2022)) vil være viktige innspill i dette arbeidet. Arbeidet ledes av Klima- og miljødepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet deltar sammen med flere andre departementer.

Jeg viser også til at Totalberedskapskommisjonen som skal se på hvordan de samlede beredskapsressursene kan benyttes best mulig, vil vurdere betydningen av klimaendringer. Kommisjonen skal levere vurderingene sine i form av en NOU i 2023.

SPØRSMÅL NR. 2996**Innlevert 24. september 2022 av stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik****Besvart 29. september 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for å sørge for at offentligforskrifta § 6 trer i kraft så raskt som mulig, for slik å sikre at pressen har en reell mulighet til å be om innsyn i offentlige dokumenter, hvilke justeringer i paragrafen er det eventuelt behov for å vurdere, og hvorfor?

BEGRUNNELSE:

For å kunne kontrollere offentlige myndigheter, må pressen kunne kikke forvaltningen i kortene. Retten til innsyn i offentlige dokumenter anses som så viktig at den er nedfelt i Grunnloven. I Grunnloven § 100 femte ledd står det at enhver har rett til innsyn i statens og kommunens dokumenter, og at denne retten bare kan begrenses av personvern hensyn eller av andre tungtveiende grunner. Det følger av offentliglova §§ 29 første ledd og 32 tredje ledd at innsynskrav og klager på avslag på innsynskrav skal behandles uten ugrunnet opphold.

Et viktig redskap for å realisere pressens innsynsrett er postjournalene. Postjournaler er en oppdatert liste over hvilke dokumenter som sendes til og fra departementer og statlige etater. Pressen er helt avhengig av postjournaler, all den tid det ikke er mulig å be om innsyn i noe du ikke vet eksisterer.

Tilgangen til postjournaler er detaljregulert i offentliglova og arkivlova med forskrifter. I offentligforskrifta § 6 om tilgjengeliggjøring av journaler på internett står det at Statsministerens kontor, alle departementene, alle statlige direktorater og tilsyn og statsforvalterne skal føre elektronisk journal og gjøre journalen tilgjengelig for allmennheten på internett.

Bestemmelsen har ennå ikke trådt i kraft, og er derfor ikke bindende. Da offentliglova ble behandlet i statsråd i 2008, ble det vist til at bestemmelsen ikke ville tre i kraft før nødvendige tekniske løsninger var på plass, men at det ville skje innen utgangen av første halvår i 2009. På daværende tidspunkt var løsningen for nettpubliserings av postjournaler fortsatt under utvikling. Offentlig elektronisk postjournal (OEP) var imidlertid ferdig utviklet og ble tatt i bruk allerede i 2010, og i 2018 ble etterfølgeren eInnsyn tatt i bruk. På tross av dette har offentliglova § 6 fortsatt ikke trådt i kraft.

Norsk Presseforbund og Pressens offentlighetsutvalg har nå bedt Justis- og beredskapsdepartementet om en forklaring på hvorfor bestemmelsen ennå ikke har trådt i kraft. De har fått til svar at spørsmålet er til vurdering i

departementet, og at det også kan være aktuelt å vurdere enkelte justeringer før paragrafen settes i kraft.

Svar:

Offentlig elektronisk postjournal (OEP), som senere har blitt erstattet av eInnsyn, ble lansert 18. mai 2010. Siden da har et stadig økende antall statlige organer publisert sine elektroniske journaler gjennom denne løsningen. Selv om det ikke har vært en formell plikt til å publisere journalene, har statlige organer gjennomgående sluttet seg til ordningen når de har hatt nødvendige tekniske løsninger på plass, og det har vært stor interesse for å ta i bruk løsningen.

Offentligforskrifta § 6 første ledd pålegger de fleste sentrale statlige organene en plikt til å gjøre sine journaler tilgjengelig på nettet. Selv om bestemmelsen ikke har trådt i kraft, publiserer de fleste statlige organer i dag journalene sine på eInnsyn, hvor nå også Oslo kommune og enkelte fylkeskommuner publiserer. Det finnes i dag journalreferanser til over 53 000 000 dokumenter der.

Mange organer som ikke omfattes av eInnsynsløsningen, som kommuner, publiserer dessuten journaler på egne nettsider eller lignende, uten at det foreligger noen formell plikt til slik tilgjengeliggjøring av journalen.

Tilgang til journaler er heller ikke avhengig av publisering på eInnsyn eller andre nettsted. Etter offentliglova § 3 kan det kreves innsyn i journaler og lignende registre hos det enkelte organ.

Jeg kan derfor ikke se at en ikrafttredelse av offentligforskrifta § 6 er noen forutsetning for at pressen skal ha «en reell mulighet til å be om innsyn i offentlige dokumenter». Muligheter til å kreve innsyn på bakgrunn av journaler finnes allerede, både gjennom eInnsynsordningen, annen nettpubliserings av journaler og innsyn direkte hos organer.

Som nevnt i svaret 5. september 2022 på skriftlig spørsmål nr. 2772 fra stortingsrepresentant Seher Aydar, er spørsmålet om ikrafttredelse av offentligforskrifta § 6 nå til vurdering i departementet. På bakgrunn av den relativt lange tiden som har gått siden vedtakelsen, kan det også være aktuelt å vurdere enkelte justeringer før paragrafen eventuelt trer i kraft.

SPØRSMÅL NR. 2997**Innlevert 25. september 2022 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 30. september 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Kan statsråden svare på hvor stor strømekspporten og strømimporten til/fra NO2 til alle utenlandsforbindelsene, som Tyskland, Storbritannia, Nederland og Danmark har vært i perioden 1.1.2022 til 1.9.2022 når innenlands overføringer trekkes fra, og tilsvarende for NO1, NO3 og NO4 mot respektive motparter?

BEGRUNNELSE:

Krafteksporten i fjor var stor, spesielt med tanke på lavt tilsig av vann. I rapporteringen fra regjeringen og NVE virker det å veksle mellom om man rapporterer krafteksport minus import fra andre regioner i Norge, eller om man unntar dette. Ønsker derfor å få verdiene for krafteksport minus import på over alle de konkrete utenlandsforbindelsene.

Svar:

Jeg vil vise til at stortingsrepresentant Sofie Marhaug stilte et lignende spørsmål i begynnelsen av august (spørsmål nr. 2575). Da spurte hun om oversikt over netto utveksling med utlandet fra prisområdene NO1, NO2, NO3 og NO4 hver for seg, måned for måned fra 1.1. 2020 til 1.8 2022.

I løpet av de 8 første månedene i 2022 har nettoeksporten fra de forskjellige prisområdene til utlandet vært som følger:

- NO1: -2,6 TWh (import)
- NO2: 8,1 TWh (eksport)
- NO3: 1,3 TWh (eksport)
- NO4: 2,3 TWh (eksport)

Som jeg redegjorde for i svaret til Marhaug, er det naturlig at det er størst eksport fra NO2 siden det er i dette prisområdet forbindelsene til Danmark, Tyskland, Nederland og Storbritannia er tilknyttet. Tallene sier likevel ikke så mye om nettoflyt inn og ut av områdene siden denne oversikten ikke tar hensyn til flyt mellom prisområdene internt i Norge.

SPØRSMÅL NR. 2998**Innlevert 25. september 2022 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 5. oktober 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Kan statsråden anslå hvor mye mer de offentlige kraftinntektene øker i 2022 grunnet de høye strømprisene, med utgangspunkt i anslaget fra Energi Norge og alle andre relevante faktorer, da inkludert alle kraftproduksjonsmetoder, flaskehalsinntekter, krafteksport, og andre inntektskilder for all offentlig og statlig eid kraftproduksjon?

BEGRUNNELSE:

NRK refererte nylig til en utregning gjort av Energi Norge der det fremkommer at statens ekstrainntekter som følge av de høye strømprisene er på rundt 73 milliarder kroner i 2022 fra vannkraft. De statlige inntektene overgår dermed

tidligere estimater og framskrivninger som er blitt gjort på feltet, og viser i tillegg at de statlige og offentlige inntektene langt overgår kostnadene for regjeringens strømstøtteordning.

Svar:

Kommunesektoren får inntekter fra kraftproduksjon gjennom naturressursskatt, eiendomsskatt, konsesjonskraft og konsesjonsavgifter. I tillegg kan kommuner og fylkeskommuner som eier kraftverk, hente ut utbytte. På kort sikt er det særlig utbytteinntekter og inntekter fra konsesjonskraft som vil øke med høyere strømpriser. Finansdepartementet lager ikke prognoser for disse inntek-

tene, og har ikke anslag for økte inntekter i kommunesektoren i 2022 som følge av økte strømpriser.

For at handel over utenlandsforbindelser skal være lønnsom, må det være en prisforskjell mellom de to markedene det overføres kraft mellom. Kraften vil da transporteres fra landet med lavest pris til landet med høyest pris. Handlet volum multiplisert med prisdifferansen utgjør det vi kaller flaskehalsinntekter. På alle de eksisterende forbindelsene fra Norge deles flaskehalsinntektene likt mellom Statnett og deres partner i utlandet. Statnetts andel av inntektene går i sin helhet til reduksjon av tariffgrunnlaget i det sentrale overføringsnettet. Det gjør at nettleien blir lavere enn den ellers ville vært.

Det fremgår av pressemelding nr. 42/2022 fra Finansdepartementet 28. september at grunnrenteskatten anslås å gi inntekter på om lag 53 milliarder kroner i 2022 med dagens skatteregler, som er rundt 45 milliarder kroner mer enn gjennomsnittet for 2010-2021 (målt i 2023-kroner). Økt sats i grunnrenteskatten på usikkert grunnlag anslås å øke inntektene med 11,2 milliarder kroner påløpt i 2022, som i sin helhet bokføres i 2023. Forventede skatte- og utbytteinntekter for staten oppgis normalt i budsjettforelegg til Stortinget. Jeg viser til at forslag til statsbudsjett for 2023 legges frem 6. oktober 2022, og at oppdaterte provenyanslag for statens inntekter vil bli presentert der.

SPØRSMÅL NR. 2999

Innlevert 25. september 2022 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 5. oktober 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Har kommunene lovhjemmel til å pålegge alle husstander pipesensor, og mener statsråden at det holder med en slik setning som Halden kommune har i forskriftene uten at personvern og hensiktsmessighet er drøftet?

BEGRUNNELSE:

Halden kommune har nylig inngått en avtale med teknologiselskapet airMont AS om montering av 12 000 pipesensorer i boligene til folk i kommunen. Kommunen har flere begrunnelser for hvorfor de vil pålegge innbyggerne. De hevder også på sine nettsider at man ikke kan nekte dette da de mener følgende setning i deres lokale forskrift pålegger innbyggerne dette uten unntak:

“Vurdering av feie- og tilsynsbehov kan gjennomføres med ny sensorteknologi innen skorsteinsmonitorering”

Selv om en slik sensor åpenbart har gode intensjoner så må slike inngrep i folks privathjem også vurderes opp mot hensynet til personvern, hensiktshetmessighet, faren for misbruk osv.

Svar:

Brann- og redningsvesenet skal sørge for feiing og tilsyn med fyringsanlegg, jf. brann- og eksplosjonsvernloven §

11. Denne plikten er utdypet i forskrift om brannforebygging § 17 der det står følgende:

«Kommunen skal sørge for at røykkanaler i fyringsanlegg som brukes til oppvarming av byggverk, blir feiet ved behov. Feiingen skal utføres på en faglig tilfredsstillende måte som medfører minst mulig ulempe for eiere og brukere. Etter feiingen skal feieren sørge for at all sot blir fjernet og brakt til egnet sted.

Kommunen skal sørge for at det ved behov blir ført tilsyn med fyringsanlegg som brukes til oppvarming av byggverk. Kommunen skal sørge for at det blir ført tilsyn med fyringsanlegget etter brann eller eksplosjon i eller i tilknytning til fyringsanlegget.»

Regelverket regulerer ikke hvordan kommunen skal kartlegge behovet for feiing og tilsyn med fyringsanlegg som brukes til oppvarming av byggverk. I Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskaps veiledning til forskrift om brannforebygging § 17 er det vist til at hyppighet og gjennomføring av feiing og tilsyn skal være basert på risiko. Byggverket og bygningsmiljøets karakter, kvaliteten på fyringsanlegget og fyringsmønster kan være eksempler på vurderingskriterier for risiko. Det er svært viktig at kommunene driver et godt brannforebyggende arbeid.

Sensorteknologi for å vurdere sotmengde og/eller fyringsmønster kan være et hjelpemiddel i vurderingen av risiko, men brann- og eksplosjonsvernloven og forskrift om brannforebygging behandler ikke denne problemstillingen eksplisitt. Det er tre steder i brannregelverket hvor det er adgang for kommunen til å utforme en

lokal forskrift. Det er brann- og eksplosjonsvernloven § 13 fjerde ledd (særskilte brannobjekter), § 28 andre ledd (ge-

byr for feiing og tilsyn) og forskrift om brannforebygging § 3 fjerde ledd (om å gjøre opp ild i skog og annen utmark).

SPØRSMÅL NR. 3000

Innlevert 25. september 2022 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 4. oktober 2022 av landbruks- og matminister Sandra Borch

Spørsmål:

Losby bruk har søkt om å få bygge en nær fire km lang skogsbilvei inn i hjertet av Østmarka. Området øst for Elvåga har stor betydning for markabrukere særlig fra Oslo og Lørenskog. Her er fine områder for tiur- og orrfugleik, rikt dyre- og fugleliv og naturskog som aldri er flatehogd. Godkjenning av veien vil sette en ny presedens for inn-grep i marka som kan gi sterke negative konsekvenser for friluftsliv og natur.

Vil statsråden bidra til at rekreasjons og verneverdier i området er grundig kartlagt før en beslutning fattes?

Svar:

Spørsmålet ble opprinnelig sendt til klima- og miljømin-isteren, men er videresendt til meg for besvarelse.

Det følger av skogbruksloven at bygging og ombygging av veier til skogbruksformål krever tillatelse fra kom-munen. Loven åpner også for at nærmere regler om plan-legging, godkjenning og bygging av skogsveier kan gis i forskrift.

Forskrift om planlegging og godkjenning av landb-ruksveier (heretter omtalt som landbruksveiforskriften) fastsetter rammene for hvordan bygging og ombygging av skogsveier skal foregå, og hvilke hensyn som skal legges til grunn. I formålsbestemmelsen fremgår det at forskriften skal sikre at planlegging og bygging av landbruksveier skjer på en måte som skal gi landbruksfaglige helhetsløsninger. Det skal samtidig legges vekt på hensynet til miljøverdier som naturmangfold, landskap, kulturminner og friluftsliv, hensynet til fare for flom, erosjon og løsmasseskred, samt andre interesser som blir berørt av veiframføringen.

I forbindelse med en søknad om godkjenning, skal kommunen sørge for å innhente nødvendige uttalelser, og sørge for at saken er så godt opplyst som mulig før ved-tak fattes. Dette er sentralt for å bidra til tilfredsstillende åpenhet og medvirkning i saksbehandlingen.

Som representanten peker på, er det mange brukere av markaområdene. I forskrift om skogbehandling og

skogsdrift i Oslo og nærliggjande kommunar er det vist til at reglene i landbruksveiforskriften gjelder for planer om bygging av nye, permanente skogsveier eller ombygging av eksisterende skogsveier. Videre fremgår det at naturvern- og friluftsansjasjoner skal få anledning til å uttale seg i saker om bygging av landbruksveier i Marka før kommunen fattar vedtak.

I tillegg til at søknad om bygging av en skogsbilvei i Marka skal behandles etter landbruksveiforskriften, kreves det også en vurdering etter markaloven. For tiltak som gjelder landbruk, er saksbehandlingen etter markaloven forenklet og begrenset til at kommunen må kontrollere om tiltaket er i samsvar med kommunens arealplan, det vil si at tiltaket faktisk er et landbrukstiltak.

For at en vei skal kunne behandles etter landbruksveiforskriften, er det et krav om at landbruksvirksomhet utgjør hovedformålet. Det vil si at nytten av veien for landbruksvirksomhet må utgjøre minst 50 % av samlet nytte. Dersom nytten for landbruksvirksomhet er mindre enn 50 % skal veiltaket omsøkes og behandles etter plan- og bygningsloven, samt etter markalovens ordinære regler for byggetiltak.

Jeg vil avslutningsvis peke på at saker som behan-dles etter landbruksveiforskriften skal undergis landb-ruksfaglige og miljøfaglige vurderinger, og at det er lagt opp til en utstrakt adgang til å komme med uttalelser fra berørte parter. Beslutningsmyndigheten i slike saker er lagt til kommunen, og jeg legger til grunn at kommunene følger gjeldende saksbehandlingsregler om bygging av skogsveier i Marka på en god måte.

SPØRSMÅL NR. 3001**Innlevert 26. september 2022 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø****Besvart 3. oktober 2022 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Hva er årsaken til at regjeringen velger å flytte datoen for auksjonen av nye løyver for oppdrett av laks, aure og regnbogeure?

BEGRUNNELSE:

Nærings- og fiskeridepartementet har flyttet auksjonen av nye løyve for oppdrett av laks, aure og regnbogeure til 12. oktober, etter at statsbudsjettet er lagt frem. Jeg har forståelse for at regjeringen ikke kan si noe konkret

om innholdet i budsjettet før det legges frem, men det bør overordnet kunne sies noe om hvorvidt flyttingen skyldes budsjett eller andre forhold.

Svar:

Auksjonen innebærer salg av tillatelser mot betydelige vederlag, og det er viktig at den gjennomføres på best mulig måte. Det var hensyn til at all relevant informasjon skal være tilgjengelig for budgiverne som gjorde at auksjonen ble utsatt.

SPØRSMÅL NR. 3002**Innlevert 26. september 2022 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes****Besvart 4. oktober 2022 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram****Spørsmål:**

Kan statsråden bekrefte behovet for utbedring av kai, og de andre prosjektene på Kystvaktbasen på Sortland, og hva er tidshorisonten for disse prosjektene?

BEGRUNNELSE:

I et oppslag i Bladet Vesterålen 23. september knyttet til 40-års jubileet for Kystvaktbasen på Sortland, nevnes det fra Kystvakten om foreliggende planer for utbedring av kaia, og bedre landstrøm og avfallsanlegg.

Svar:

Tilstandsanalyser har vist at det er nødvendig å gjennomføre rehabiliteringstiltak på kystvaktkaia på Sortland. Utbedringen omfatter blant annet oppgradering av bærende betongkonstruksjoner og kaias overflate. I tillegg forbedres forholdene under lasting/lossing. Prosjektet planlegges ferdigstilt i 2025.

Det planlegges videre å gjennomføre ulike miljøtiltak på kaianlegget, blant annet fornyelse av eksisterende anlegg for landstrøm og mottak- og renseanlegg. Tiltakene er tenkt å gi en betydelig bedret miljøprofil og reduserte

driftskostnader ved Sjøforsvarets kystvaktstasjon Sortland. En beslutning om gjennomføring av prosjektet er tentativt planlagt til 2024 etter at innholdet er nærmere definert og kostnadsberegnet.

SPØRSMÅL NR. 3003**Innlevert 26. september 2022 av stortingsrepresentant Kirsti Bergstø****Besvart 4. oktober 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Når vil statsråden legge frem forslag om å gjøre allmenngjøringsloven og ferieloven gjeldende på Svalbard?

BEGRUNNELSE:

Den 18. desember 2020 sendte den daværende regjeringen forslag om å gjøre allmenngjøringsloven og ferieloven gjeldende på Svalbard ut på høring, med høringsfrist 18. mars 2021. Ved å sørge for at allmenngjøringsloven også gjelder på Svalbard vil det være et viktig tiltak i kampen mot sosial dumping, og føre til tryggere og bedre arbeidsvilkår for ansatte på Svalbard.

Svar:

Det er riktig at Arbeids- og inkluderingsdepartementet vinteren 2020/2021 hadde på høring et forslag om å gjøre allmenngjøringsloven og ferieloven gjeldende på Svalbard. Departementet fastsatte den 26. november 2021 forskrift som gjorde ferieloven gjeldende for Svalbard fra og med 1. januar 2022.

På grunn av den sikkerhetspolitiske situasjonen i Europa, er arbeidet med lovproposisjonen som skal fremme forslag om å gjøre allmenngjøringsloven gjeldende på Svalbard utsatt til 2023.

SPØRSMÅL NR. 3004**Innlevert 26. september 2022 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 3. oktober 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

I august og september inneværende år har over 10 ankomster og avganger på Røros lufthavn blitt innstilt som følge av morgentåke. Det skaper utfordringer for de reisende. Morgentåke er et vanlig fenomen på Røros på tider av året. Dersom flyet hadde stått parkert på Røros på natta, ville avgangene fra Røros til Oslo gått som normalt. Nattparkering er viktig for regulariteten på flyruta.

Hvorfor ble det ikke stilt krav om nattparkering av flyet på Røros, og hva vil statsråden gjøre for å sikre god regularitet og tillit til flyruta?

BEGRUNNELSE:

Som kjent opererer Widerøe nå flyruta i en midlertidig avtale, og Widerøe har også blitt tildelt kontrakt fra 1. november 2022 til 31. mars 2024. I anbudspapirene ble det her åpnet for å gi ekstra tilskudd til operatør hvis flyet ble nattparkert på Røros. Allikevel valgte departementet å tildele kontrakt uten krav til nattparkering.

Svar:

Jeg er kjent med de særlige utfordringene med morgentåke på Røros lufthavn, og har forståelse for at det er ønskelig med nattparkert fly. Men flyene og besetningen benyttes ofte på flere ruter, og det er ikke gitt at tilbyderne har tilgjengelig materiell og personell for stasjonering på Røros. Det vil si at et absolutt krav om nattparkering kan gjøre det vanskelig å få inn tilbud. Et slikt krav kan også virke fordyrende.

På bakgrunn av de særlige tåkeutfordringene på Røros, og en avveining av øvrige hensyn, valgte departementet i den siste konkurranseutlysningen å åpne for at tilbyderne kunne levere tilbud både med og uten krav til at flyet skulle stå nattparkert på Røros lufthavn. For å sikre forutsigbare konkurransevilkår for tilbyderne satte departementet et pristak på inntil 20 prosent mer ved krav om nattparkering på Røros lufthavn, enn laveste tilbudspris uten krav til nattparkering. Kun én tilbyder kunne inngi tilbud med nattparkering på Røros lufthavn innenfor FOT-kravene (minstetall på flygninger, setekapasitet, frekvens og rutetider) som var satt i konkurransen, men til en vesentlig høyere pris enn pristaket.

Widerøe vant den siste konkurransen og skal drifte flyruten Røros-Oslo fra 1. november 2022 til 31. mars 2024. Widerøe har driftet ruten siden den tidligere operatøren avsluttet driften i begynnelsen av året, og jeg er sikker på at Widerøe vil sørge for et godt flytilbud på Røros-

ruten selv om flyet ikke står nattparkert på Røros. At det i avtalen ikke er stilt krav om nattparkering på Røros lufthavn er for øvrig ikke til hinder for at operatøren selv kan velge å nattparkere flyet på Røros lufthavn.

SPØRSMÅL NR. 3005

Innlevert 26. september 2022 av stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik

Besvart 4. oktober 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Vil statsråden vurdere å nedsette et utvalg for å utrede metodebruk i justissektoren, som skal vurdere personvernkonsekvenser av politiets metoder, som anbefalt av Personvernkommisjonen i den nylig avgitte Personvernuttredningen?

BEGRUNNELSE:

Personvernkommisjonen avga i dag utredningen NOU 2022:11 «Ditt personvern – vårt felles ansvar». Kommisjonens oppgave på justissektorens område var ifølge mandatet å

«se nærmere på utviklingen av personvern i justissektoren og identifisere i hvilken grad det samlede omfanget av tiltak skaper utfordringer for personvernet».

I en demokratisk rettsstat må enkeltpersoners rett til selvbestemmelse og frihet balanseres med myndighetenes muligheter til å gripe inn mot individet. Dette kommer ofte på spissen i justissektoren, hvor kriminalitetsbekjempelse og personvern vil kunne komme i konflikt.

Personvernkommisjonen sier i utredningen at:

«[s]elv om bekjempelse og forebygging av alvorlig kriminalitet utvilsomt er nødvendig, er det en forutsetning at grunnleggende personvernprinsipper ligger til grunn for å sikre forutberegnelighet og rettferdig behandling av personopplysninger.»

I utredningen anbefaler Personvernkommisjonen at det nedsettes et utvalg for å utrede metodebruk i justissektoren. Et slikt utvalg bør vurdere personvernkonsekvenser av politiets metoder, særlig sett opp mot formålsprinsippet og proporsjonalitetsprinsippet.

Personvernkommisjonen er av den formening at en slik utredning vil være viktig både som et tillitsbevarende tiltak, og for å reise en åpen og demokratisk debatt om

hvor grensen mellom personvern og kriminalitetsbekjempelse og forebygging bør gå.

Kommisjonen understreker i sin anbefaling at dette forutsetter at utvalget har tilgang på nødvendig informasjon om bruken av inngripende metoder og skjulte tvangsmidler.

Da Metodeutvalget i 2009 la frem sin evaluering av lovgivningen om politiets bruk av skjulte tvangsmidler og behandling av informasjon i straffesaker, pekte de på metodologiske utfordringer knyttet til manglende registrering og statistikk over politiets tvangsmiddelbruk, samt taushetsbelagte saksdokumenter som begrenset muligheten til å kartlegge bruken og betydningen av inngripende metoder.

Personvernkommisjonen oppgir i utredningen at det også i dag er det begrenset tilgjengelig informasjon om hvilke verktøy politiet i Norge anvender, og hvordan personvern ivaretas i praksis. Kommisjonen har i sitt arbeid erfart at det har vært utfordrende å få innsikt i metodebruk og verktøy som er i bruk eller som vurderes tatt i bruk.

Svar:

Personvernkommisjonen har nettopp levert sin utredning NOU 2022: 11. Jeg er glad for at personvernspørsmål i justissektoren omtales grundig, i tråd med mandatet. Dette er viktige spørsmål også for justissektoren. Når det gjelder metodebruk må hensynet til kriminalitetsbekjempelse avveies mot hensynet til personvern. Moderne kriminalitetsbekjempelse – når vi i dag stadig etterlater oss flere digitale spor og bruker internett i stor utstrekning – fordrer grundige og gode avveininger av disse hensynene, for å sikre en reell ivaretagelse av personvernet. Jeg er opptatt av at politiets metoder er tilpasset den digitale virkeligheten slik at både hensynet til en effektiv kriminalitetsbekjempelse og personvern sikres.

Departementet vil gå grundig gjennom utredningen, men det er for tidlig å si noe mer konkret om hvordan forslagene vil bli fulgt opp.

SPØRSMÅL NR. 3006

Innlevert 26. september 2022 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi

Besvart 3. oktober 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Ifølge svar på spørsmål Dokument nr. 15:1404 (2021-2022) har forvaltningen av Statens pensjonsfond utland (SPU) ett mål og det er høyest mulig avkastning innenfor akseptabel risiko. Det følger imidlertid av SPU sin nye Klimahandlingsplan 2025 at det er flere mål.

Kan statsråden redegjøre for om det er gitt styrings-signaler om at prinsippet om ett mål for Statens pensjonsfond utland nå skal forlates, og i tilfelle hvilket av SPU sine målsettinger skal ha forrang ved målkonflikt?

BEGRUNNELSE:

Ifølge SPU sin Klimahandlingsplan 2025 skal et mål for ansvarlig forvaltning være å arbeide for at selskapene i investeringsporteføljen innretter virksomheten slik at den er forenlig med globale netto nullutslipp i tråd med Parisavtalen.

Svar:

Forvaltningen av Statens pensjonsfond utland (SPU) har én målsetting. Det er høyest mulig avkastning innenfor akseptabel risiko. Innenfor denne finansielle målsettingen skal fondet være en ansvarlig investor. Investeringsstrategien og rammene for forvaltningen fastsettes av Finansdepartementet. Viktige veivalg forankres i Stortinget. Det er bred politisk enighet om at fondet ikke er et virkemiddel i utenriks- eller klimapolitikken.

I meldingen Statens pensjonsfond 2022 la jeg opp til å styrke og videreutvikle arbeidet med klimarisiko i SPU. Finansdepartementet har fulgt opp meldingen og Stortingets behandling av den med nye bestemmelser i mandatet for forvaltningen av SPU, som trådte i kraft 12. september.

Usikkerheten knyttet til klimaendringer og hvordan selskaper og den globale økonomien vil berøres, gir opphav til finansiell risiko som SPU som investor må forholde seg til og håndtere. Klimarisiko gir imidlertid ikke

grunnlag for å endre fondets investeringsstrategi eller sammensetningen av referanseindeksen. De nye mandatsbestemmelsene som Finansdepartementet nylig fastsatte bidrar til at fondet har en helhetlig tilnærming til klimarisiko, forankret i den finansielle målsettingen. Bestemmelsene omfatter både rammeverk og Norges Banks håndtering og rapportering der klimarisiko integreres i risikostyringen, investeringsbeslutningene og eierskapsutøvelsen. Endringene i mandatet støtter opp om regjeringens ambisjon om at fondet skal være ledende på ansvarlig forvaltning og håndtering av klima- og naturrisiko.

Som en langsiktig investor med eierandeler i et stort antall selskaper globalt, er det i fondets finansielle interesse at verdensøkonomien dekarboniseres og omstilles til et lavutslippssamfunn på en ordnet måte. Norges Banks arbeid med ansvarlig forvaltning skal baseres på et langsiktig mål om at selskapene fondet er investert i innretter virksomheten slik at den er forenlig med globale netto nullutslipp i tråd med Parisavtalen. Gjennom å være en ansvarlig og aktiv eier med tydelige forventninger til selskapene om klimarisikohåndtering, strategi som tar inn over seg hvordan selskapene kan være lønnsomme i et lavutslippssamfunn og troverdige planer for omstilling, vil Norges Bank i rollen som en langsiktig eier bidra til en mer ordnet overgang og derigjennom støtte opp om fondets langsiktige finansielle mål.

I meldingen Statens pensjonsfond 2022 ble det videre understreket at dette ikke innebærer at investeringsporteføljen skal forvaltes med sikte på også å oppnå andre mål enn høyest mulig avkastning, slik dette er nedfelt i loven og forvaltningsmandatet. Investeringsstrategien og sammensetningen av referanseindeksen endres ikke. Norges Bank skal ikke automatisk måtte selge seg ut av selskaper som ikke innfrir en gitt bane for utslippsreduksjon. Om verden generelt ikke er på vei mot netto nullutslipp er det heller ikke realistisk å forvente at selskapene i en bredt investert portefølje har utslipp som er forenlig med globale netto nullutslipp.

Selskapenes strategier og aktiviteter må vurderes mot de faktiske rammebetingelsene og klimapolitiske tiltakene de påvirkes av. Strategiene må uansett støtte opp om langsiktig lønnsomhet for virksomheten. SPU er tjent med en forutsigbar og virkningsfull global klimapolitikk som gir forutsigbare rammebetingelser for selskaper, bransjer og markeder. Det er den viktigste måten å redusere klimarisiko på for både selskaper og investorer som SPU, men ligger utenfor fondets ansvar som en finansiell investor. Hvilken klimapolitikk som føres, vil imidlertid påvirke fondets klimarisiko.

Norges Banks handlingsplan for håndtering av klimarisiko tar utgangspunkt i de nye mandatbestemmelsene fra Finansdepartementet og beskriver hvordan banken vil følge opp disse i den operasjonelle forvaltningen. I planen beskrives tiltak banken planlegger i perioden frem til 2025 for å håndtere klimarisiko og utnytte klimarelaterte investeringsmuligheter. Forvaltningsmandatet og investeringsstrategien er styrende for banken. Sentralt i handlingsplanen er Norges Banks arbeid med

å påvirke selskapene slik at de understøtter overgangen mot et nullutslippssamfunn gjennom at selskapene setter seg troverdige mål og planer for å redusere sine direkte og indirekte klimagassutslipp (ramme 1, 2 og 3). Banken vil rapportere om selskapenes fremoverskuende utslippsbaner, i tråd med ledende rammeverk og vitenskapsbaserte standarder for slik rapportering. Det vises samtidig i planen til at en slik overgang avhenger av en effektiv klimapolitikk både på globalt nivå og på markedsnivå med effektiv utslippsprising og reduserte utslipp over tid. Investorer og selskaper kan ikke få til dette på egen hånd.

Forvaltningen av våre felles sparepenger i SPU er basert på et mål om høyest mulig avkastning til akseptabel risiko. Målet om at den ansvarlige forvaltningen skal baseres på et langsiktig mål om at selskapene fondet er investert i innretter virksomheten slik at den er forenlig med globale netto nullutslipp i tråd med Parisavtalen, endrer ikke på at fondet har én overordnet finansiell målsetting, men understøtter denne. Det ligger også til grunn for Norges Banks klimahandlingsplan.

SPØRSMÅL NR. 3007

Innlevert 26. september 2022 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes

Besvart 5. oktober 2022 av forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe

Spørsmål:

Har regjeringen vurdert å endre forskrift om utdanningsstøtte slik at avkastning av pasientskadeerstatningen trekkes fra ved beregning av inntekt og formue, i tilfeller hvor fremtidig avkastning er regnet som en del av den offentlige pasientskadeerstatningen?

BEGRUNNELSE:

I sommer publiserte NRK en sak om synshemmede Sidsel Størmer, som har fått beskjed om at Lånekassen ikke ser på fremtidig avkastning av pasientskadeerstatningen som en del av selve erstatningen. Dermed vil en normal forvaltning av pasientskadeerstatningen gjøre at studenten ikke kvalifiserer til stipend.

Bakgrunnen i saken er forklart med at de som får tildeelt pasientskadeerstatning forventes av staten å oppnå en gitt årlig avkastning på utbetalingen de mottar. Denne avkastningen regnes også som en del av den totale summen de skal få som erstatning. Dette håndteres av flere mottakere gjennom å kjøpe seg en leilighet eller gjøre andre investeringer med antatt avkastning.

Kunnskapsdepartementet ville ikke svare i saken til NRK i sommer, men det er behov for å be om en avklaring på denne problemstillingen.

Svar:

I utdanningsstøtteordningen gjennom Statens lånekasse for utdanning behovsprøves støtten mot studentens inntekt og formue. All utdanningsstøtte utbetales som lån, mens omgjøring til stipend skjer i etterkant. Ved behovsprøvingen kan stipenddelen av støtten bli redusert. Opplysningene som brukes ved behovsprøving kommer fra studentens skatteoppgjør. Studentens person- og kapitalinntekt kan ikke overstige 199 591 kroner for 2022 dersom studenten får lån og stipend i mer enn syv måneder per kalenderår, mens formuen ikke kan være høyere enn 454 075 kroner. Ved høyere inntekt eller formue blir omgjøringen fra lån til stipend redusert, men studentenes likviditet blir ikke påvirket.

Behovsprøving av stipend mot inntekt og formue har bakgrunn i utdanningsstøtteordningens formål om å bidra til at alle kan ta utdanning, uavhengig av økonomisk

situasjon. Å behovsprøve utdanningsstipend mot inntekt og formue har vært et viktig fordelingspolitisk virkemiddel. Jeg vil understreke at studenten uansett vil få utbetalt samme utdanningsstøttebeløp, men det vil være mindre som kan gjøres om fra lån til stipend i etterkant ved inntekt over 199 591 kroner.

Det er i dag et eget unntak fra behovsprøvingen for studenter som rammes av personskade eller kritisk sykdom, eksempelvis pasientskader. Erstatnings- og forsikringsutbetalingen som studenter får i slike situasjoner, er unntatt fra behovsprøvsreglene for inntekt og formue. Derimot vil en student som investerer et erstatningsbeløp i eiendom, aksjer, som bankinnskudd, eller en kombinasjon av disse, få avkastningen beregnet hos Lånekassen som inntekt, på samme måte som denne avkastningen også regnes som skattepliktig inntekt hos Skatteetaten.

Jeg har forståelse for at behovsprøvingen i noen tilfeller kan oppleves som urimelig. Det er imidlertid vanskelig å lage gode særregler for enkelte grupper i en ordning som er ment å gjelde alle typer studenter i alle aldre og livssituasjoner.

Forvaltningsmessig vil det være svært krevende for Lånekassen å vurdere opprinnelsen til inntekten til en

student som tidligere har fått en erstatningsutbetaling, slik at fremtidig avkastning til enhver tid kan holdes utenfor behovsprøvingen. Slik informasjon er ikke mulig å identifisere i tilgjengelig data, og det vil være vanskelig å skille mellom avkastning fra et erstatningsbeløp og avkastning fra andre investeringer. Det er også viktig at regelverket i staten ses på tvers, og at regler om inntekt som Lånekassen benytter, i størst mulig grad holdes likt regler om inntekt som Skatteetaten benytter. Lånekassen baserer seg som nevnt på tilgjengelig data fra Skatteetaten.

Jeg vil også minne om at regjeringen nylig har senket forventet årlig avkastning i personskadeerstatningssaker (kapitaliseringsrenten) til 2,5 pst. fra den tidligere hovedregelen om 4 pst. forventet avkastning. Den nye kapitaliseringsrenten vil gjelde alle saker fra 1. oktober 2022. Saken har vært en høy prioritet for regjeringen, og skal sikre personer som har krav på personskadeerstatning for fremtidig tap en høyere sum enn i dag. For utdanningsstøtten betyr det at en større del av erstatningen vil kunne inngå i unntaket fra behovsprøvsreglene og studentene dette gjelder, vil være mindre avhengige av forventet fremtidig avkastning for å få riktig erstatning.

SPØRSMÅL NR. 3008

Innlevert 26. september 2022 av stortingsrepresentant Ingunn Foss

Besvart 7. oktober 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Har regjeringen begynt å utrede plikt for norske tjenesteleverandører til å melde fra dersom de oppdager at deres tjenester brukes til straffbar oppbevaring eller distribusjon av overgrepsmateriale, og når ser regjeringen eventuelt for seg å sende forslag til nødvendige endringer på høring?

BEGRUNNELSE:

Viser til Stortingets vedtak 581:

«Stortinget ber regjeringen utrede innføring av en plikt for norske tjenesteleverandører til å melde fra dersom de oppdager at deres tjenester brukes til straffbar oppbevaring eller distribusjon av overgrepsmateriale».

Spørsmålsstiller lurer på hvordan regjeringen følger opp vedtaket.

Svar:

I Hurdalsplattformen varsler regjeringen at vi vil legge frem en opptrappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner. Arbeidet med opptrappingsplanen, som er påbegynt, skal også inkludere internettrelaterte overgrep mot barn.

For å lykkes i bekjempelsen av denne typen kriminalitet er det helt nødvendig å få til et godt samarbeid med selskaper som tilbyr tjenester på internett. Det er også viktig å samarbeide med andre land.

Kripos kom i mars 2019 med en rapport om seksuell utnyttelse av barn og unge over internett. I den rapporten ble det blant annet foreslått å innføre plikt for tjenesteleverandører å melde fra ved funn av overgrepsmateriale. Den forrige regjeringen fulgte ikke opp den anbefalingen i perioden mars 2019 til oktober 2021.

Jeg tok i vår initiativ til dialog med både tjenesteleverandører og betalingstjenesten Vipps for å drøfte prob-

lemstillinger knyttet til overgrep på nett, herunder plikt for tjenesteleverandører og hvordan forebygging kjøp og salg av ulovlig materiale på nett.

Justis- og beredskapsdepartementet er orientert om at Europakommisjonen la frem et forslag til et nytt rammeverk for å forebygge og bekjempe seksuelle overgrep mot barn på internett 11. mai 2022. Kommisjonen mener dagens system, som bygger på frivillig sporing og rapportering fra selskapenes side, ikke er tilstrekkelig, og forordningsforslaget pålegger tjenestetilbydere å spore, rappor-

tere og fjerne bilder og video som viser seksuelle overgrep begått mot barn.

Justis- og beredskapsdepartementet vil utrede en plikt for tjenesteleverandører til å melde fra dersom det oppdages at tjenestene deres brukes til straffbar oppbevaring eller distribusjon av overgrepsmateriale. I dette arbeidet vil Europakommisjonens forordningsforslag om seksuelle overgrep mot barn, være sentralt. Det pågår også et arbeid, sammen med flere departementer, med opptrappingsplanen mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner som skal legges frem i 2023.

SPØRSMÅL NR. 3009

Innlevert 26. september 2022 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 5. oktober 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Vil statsråden og regjeringen ta initiativ til å redde det livsviktige chat-tilbudet til Mental Helse svartjenester?

BEGRUNNELSE:

Mental Helse svartjenester startet i 2014 en chattetjeneste, Sidetmedord.no. Mange, og spesielt barn og unge, foretrekker å skrive om det som er vanskelig, og chatten er et viktig supplement til Mental Helse sin døgnåpne hjelpetelefon 116 123.

I forbindelse med pandemien fikk Mental Helse ekstraordinære midler, og de kunne utvide chatten til å bli et døgnåpent tilbud fra 1. september 2021.

Siden den døgnåpne chaten åpnet 1. september 2021 har Mental Helse sine svartjenester totalt hatt over 120 000 innkommende chattesamtaler. Det er alltid stor pågang, og Mental Helse oppgir at de betalte veiledere har for det meste 2-3 chattesamtaler samtidig. Totalt 10-12 veiledere betjener chatten gjennom døgnet.

Midlene som Mental Helse fikk i forbindelse med pandemien er dessverre ikke videreført, og de står nå i fare for å måtte stenge chatten vår i perioden kl. 23.00 – 12.00. Siden åpningen av døgnåpen chat har Mental Helse i dette tidsrommet, på natten og morgen/formiddagen, hatt over 55 000 innkommende chattesamtaler.

64 % av de som tar kontakt på chatten er under 24 år. Barn og unge ønsker å skrive anonymt om det som er vanskelig, og det er lavterskel å ha en chattesamtale på mobilen sin. 20 % av de som kontakter oss er gutter/menn. Andelen unge gutter/menn som tar kontakt på denne are-

naen er økende. Døgnåpen chatt er et viktig selvmordsforebyggende tiltak, da vi vet at selvmord er størst blant unge gutter/menn.

Denne chat-tjenesten er landets eneste døgnåpne chat der alle kan ta kontakt uansett hva det måtte gjelde, for eksempel om de har selvmordstanker. De ekstraordinære midlene som ble tilført har virkelig gitt gode resultater i form av en meget god og viktig tjeneste. Dette tilbudet er alt for viktig til å avvikles.

Svar:

Psykisk helse er et av regjeringens viktigste satsingsområder. Vi er nå i gang med arbeidet med en ny opptrappingsplan for psykisk helse. Planen skal omfatte hele befolkningen – både barn, unge, voksne og eldre. Vi arbeider foreløpig med tre hovedområder: det helsefremmende og forebyggende arbeidet, mer tilgjengelig og nær hjelp av god kvalitet, og tilbudet til dem med alvorlige og sammensatte utfordringer.

Det offentlige har ansvar for at det blir gitt nødvendige helse- og omsorgstjenester gjennom hele døgnet, hele året. Frivillige tilbud, som hjelpetelefoner, er imidlertid et viktig supplement til det offentlige tilbudet. I 2022 ble det bevilget 27,5 mill. kroner til Mental helses hjelpetelefon, som inkluderte bevilgninger til chat-tjeneste. Under pandemien har det vært bevilget ekstraordinære midler for å utvide åpningstider eller gi et særlig tilbud til noen grupper. Samtidig har det vært tydelig kommunisert at disse bevilgningene var av engangskarakter.

Regjeringens videre forslag til bevilgninger innen dette området kommer i statsbudsjettet som legges frem 6. oktober 2022.

SPØRSMÅL NR. 3010

Innlevert 27. september 2022 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen

Besvart 5. oktober 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Mener statsråden at økt reisetid til offentlig servicefunksjon er forenlig med å gjøre tjenesten tilgjengelig nærmere folk?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mitt spørsmål nummer 2897 av 14.09.22 og statsrådets respons til dette spørsmålet av 22.09.22. Bakgrunnen for spørsmålet er at regjeringen i sitt arbeid med gjenåpning av passkontorer har fraveket kravet om maksimalt 45 minutters reisetid for 90 prosent av distriktets innbyggere, og noen merkelige uttalelser i den anledning fra statssekretær Aasen til Nationen i sak av 13.09.22.

Statsrådets respons av 22.09.22 besvarer ikke spørsmålet som stilles, og regjeringens fravikelse av kravet om reisetid adresseres ikke i det hele tatt. Det gis i stedet en nærmest dogmatisk fremstilling av regjeringens visjon

for justissektoren, pekes på tidligere bevillingsvedtak og opplyses om antall hørings svar som har innkommet til et høringsbrev fra februar i år. På denne bakgrunn stilles spørsmålet på nytt, og det bes om at statsråden nå svarer på det hun blir spurt om. Det vises herunder til begrunnelsen for spørsmål 2897.

Svar:

Jeg ønsker å se politiets pass- og ID-korttjeneste i sammenheng med andre tjenester og oppgaver som politiet yter i lokalsamfunnene. Som beskrevet i mitt svar på spørsmål nr. 2897 fra representanten Johnsen, arbeider regjeringen med styrking av lokale polititjenester i hele landet. Regjeringen vurderer å opprette flere steder for passutstedelse for å bringe tjenesten nærmere folk, etter at Høyre og Fremskrittspartiet la ned en rekke passkontorer i forrige periode.

SPØRSMÅL NR. 3011

Innlevert 27. september 2022 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland

Besvart 7. oktober 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvordan vil regjeringen møte utviklingen med økte ankomster av russiske borgere over grenseovergangen til Norge, slik vi også er vitne til for andre av Russlands nabo stater?

BEGRUNNELSE:

Mandag 26. september reise 402 personer inn i Norge over grenseovergangen Storskog i Finnmark, ifølge NTB. Av disse var rundt 200 russiske menn. Tilstrømmingen antas å ha sammenheng med at myndighetene i Russland erklærte delvis mobilisering i forbindelse med krigen i Ukraina onsdag 21. september.

Svar:

Det har i det siste vært noe økning i antallet russiske borgere som har krysset grensen mellom Norge og Russland over Storskog. Etter en foreløpig topp i uke 39, har antallet russiske borgere som har krysset grensen inn til Norge over Storskog falt noe tilbake. Det er svært usikkert hvordan passeringstallene framover vil bli. Det har så langt ikke vært en økning i antallet russiske borgere som har ankommet norske flyplasser over ytre Schengen-grense.

Norske myndigheter har god kontroll på Storskog grenseovergangssted og på den øvrige grensen mellom

Norge og Russland. Forsvaret ved Garnisonen i Sør-Vanger overvåker grensen.

Det har så langt vært få ankomster av russiske borgere til Norge sammenliknet med til Finland. Situasjonen er derfor en annen hos oss. Praksis knyttet til visum for russere ble strammet inn i mai, og det innvilges i hovedsak ikke turistvisum for russere etter dette. Regjeringen følger situasjonen tett og er klar til å foreta tilsvarende innstramninger som Finland har gjort dersom situasjonen skulle tilsi det. Endringer, herunder også stenging av grensen, kan skje på kort varsel.

SPØRSMÅL NR. 3012

Innlevert 27. september 2022 av stortingsrepresentant Abid Raja

Besvart 5. oktober 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hvor mener statsråden at grensen går for når retten til undervisning og opplæring kan sies å være brutt fordi barn og unge ikke har fått den tiden til opplæringen de har krav på, og ser statsråden for seg at dette kan danne grunnlag for rettslige krav mot stat og kommune?

BEGRUNNELSE:

Verdens menneskerettighetserklæring slår i artikkel 26 fast at enhver har rett til undervisning, og det samme er slått fast i Grunnlovens § 109. Opplæringsloven gir også barn og unge i Norge en rett til grunnskoleopplæring i samsvar med loven og tilhørende forskrifter. Ungdom som har fullført grunnskolen eller tilsvarende opplæring, har etter søknad rett til tre års heltids videregående opplæring.

Retten til opplæring består av to hovedelementer: Hva elevene skal lære, og hvor mye opplæring de skal ha. Hva elevene skal lære, følger av overordnet del av læreplanverket og læreplaner for fag. I læreplanverket er det også fastsatt minstetimetall for hvert enkelt fag. Læreplanverket har status som forskrift, og minstetimetallet i fag er dermed et krav som skolene er rettslig forpliktet til å oppfylle.

På grunn av den pågående streiken er det mange barn som nå ikke får undervisning i skolen. Siden skolestreiken i KS' tariffområde har pågått såpass lenge er det enkelte barn som ikke har begynt på skolen igjen etter sommerfe-

rien, og noen har mistet så mye som 10 % av minstetimetallet til undervisning avsatt i fag- og timefordelingen. Samtidig er det klart at streik er et legitimt kampmiddel i arbeidskonflikter, og en grunnleggende rettighet de ansatte her. Retten til opplæring retter seg mot staten og kommunene.

Svar:

Retten til opplæring er en viktig rettighet, som både er grunnlovsfestet og omfattet av menneskerettighetene. De sentrale kravene til grunnleggende opplæring som følger av internasjonale konvensjoner, er tatt inn i Grunnloven § 109. Bestemmelsen sier at enhver har rett til utdanning, og at barn har rett til å motta grunnleggende opplæring. Opplæringen skal ivareta den enkeltes evner og behov og fremme respekt for demokratiet, rettsstaten og menneskerettighetene. Grunnloven § 109 sier videre at statens myndigheter skal sikre adgang til videregående opplæring.

Det er ikke tvil om at det norske skolesystemet med rett til gratis grunnskole og videregående opplæring oppfyller barns rett til utdanning både etter Grunnloven og våre internasjonale forpliktelser. Det skal antagelig omfattende endringer i tilbudet til før rettighetene etter menneskerettighetene og Grunnloven kan sies å være brutt.

Både pandemien og den nå avsluttede streiken har vist hvor stor betydning skolen har. Det gjelder ikke bare opplæringen i fagene, men også de rammene en forut-

sigbar skolehverdag gir i livene til barn og unge. Hensynet til elevenes opplæring, utsatte barn og unge, og deres psykiske helse var sentrale elementer i vurderingen av at streiken hadde alvorlige samfunnsmessige konsekvenser. Statsforvalterne meldte om en bekymringsfull situasjon med tanke på langtidskonsekvensene for elevene, og det kom en rekke bekymringsmeldinger om alvorlige konsekvenser for enkeltelever.

Det er stor variasjon i hvordan streiken har påvirket elevene. De fleste elever har ikke vært rammet. For de elevene som ble rammet, har streiken påvirket opplæringstilbudet og skolehverdagen, og jeg forstår at disse elevene og deres foreldre og foresatte kan være bekymret.

Det viktigste nå er at elevene som har vært rammet av streik, kommer tilbake til skolen og opplever trivsel, læring og mestring. Det er særlig viktig å støtte opp om elever i sårbare situasjoner, og ivareta elever som har begynt på ny skole eller står i fare for å falle fra.

Det er tidlig i skoleåret, og det er fortsatt tid til å gi elevene et godt opplæringstilbud.

Kommuner og fylkeskommuner har både før, under og etter en streik ansvaret for å følge opp elevene. Som skoleeiere må de nå sørge for å sette inn tiltak for å bøte på konsekvensene som streiken har hatt for elevenes op-

plæring. Jeg mener at skoleeierne ikke har rettslig plikt til å tilby eller pålegge elevene å ta igjen de timene som har bortfalt på grunn av streiken, men de må tilpasse undervisningen, bruke tilgjengelige støtteressurser og sette inn tiltak for å legge forholdene best mulig til rette for å bøte på konsekvensene av streiken. Kommunene og fylkeskommunene har spart penger i løpet av streiken på grunn av lønn som ikke er utbetalt. Jeg har kommunisert tydelig at jeg forventer at disse pengene kommer elevene til gode.

Skolene og kommunene har vært ulikt rammet av streiken, og behovet for tiltak vil derfor variere. Kommunene og fylkeskommunene må kartlegge og vurdere hvordan de best kan sette inn tiltak for å kompensere for streiken, og vurdere hvilke lokale planer de bør ha for å følge opp konsekvensene av streiken. For at tiltakene skal effekt, mener jeg disse vurderingene bør gjøres av dem som er nær elevene, og som vet hvilke behov de har for støtte, framfor å lage nasjonale planer. Utdanningsdirektoratet vil bidra med støtte og veiledning i dette arbeidet.

Jeg kommer i tiden fremover til å forsikre meg om at vi gjør det vi kan for å ivareta elevene på best mulig måte. Jeg vil sørge for å innhente kunnskap fra Utdanningsdirektoratet gjennom Statsforvalterne om situasjonen.

SPØRSMÅL NR. 3013

Innlevert 27. september 2022 av stortingsrepresentant Guri Melby

Besvart 5. oktober 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvilke tiltak gjør Regjeringen for å øke den norske beredskapen mot trussel fra russisk digital og fysisk sabotasje og annen underminerende virksomhet mot norsk gasseskjorte?

BEGRUNNELSE:

Samme dag som Baltic Pipe ble åpnet oppdager man lekkasjer på tre steder i Nord Stream-rørsystemet. Det er selvfølgelig mulig at timingen og hendelsene er tilfeldige. Mer sannsynlig er det kanskje at det er snakk om bevisst sabotasje, besluttet av Kreml og med formål om å skremme og drive politisk utpressing av Europa og Norge.

Russland er allerede i gang med sin energikrig mot Europa. Putin struper gasseskjorten til kontinentet slik at europeiske innbyggere ikke har råd til å holde seg varme om vinteren. Formålet er å gjøre Europas befolkninger så

frustrert at det blir vanskelig å holde på det europeiske samholdet om sanksjoner og våpenstøtte til Ukraina.

Med minimalt med russisk gass på det europeiske markedet er Norges rolle for forsyningssikkerheten i Europa blitt helt avgjørende. Russland er kjent for å ta i bruk alle statens virkemidler for å nå sine mål, og Putin har allerede vist seg skruppelløs når det gjelder å benytte energi for politisk utpressing. I sum er det naturlig å legge til grunn at norsk gasseskjorte økte betydning for Europa medfører at den russiske trusselen om sabotasje og annen underminerende virksomhet mot norsk gasseskjorte øker.

Svar:

Jeg er enig med stortingsrepresentanten om at vi står overfor en alvorlig situasjon. Det er krig og energikrise i Europa. Regjeringen har ansvaret for å ivareta samfunns-

sikkerheten også knyttet til norsk sokkel, og dette er noe regjeringen tar på aller største alvor.

Regjeringen har jobbet med forebyggende sikkerhetstiltak over en lengre periode, også før gassseksplasjonen i Østersjøen, basert på Etterretningstjenestens og PSTs trusselvurderinger. Norske myndigheter jobber kontinuerlig med å håndtere aktivitet som kan true våre nasjonale sikkerhetsinteresser.

Basert på den høyere etterretningstrusselen mot Norge, har regjeringen forsterket beredskapen med en lang rekke tiltak både på militær og sivil side. Disse inkluderer blant annet:

- En styrking av Forsvaret med 3 milliarder kroner. Det har lagt til rette for at marinen og kystvakten kan ha mer nærvær i våre farvann, og at vi kan trene og øve mer. Det har også styrket vår evne til å ta imot allierte styrker.
- Økt militær tilstedeværelse og synlighet i aktuelle områder
- Tilgjengeliggjøring av militært personell og kapasiteter ved behov
- Tiltak for å gjøre oss bedre i stand til å møte digitale trusler og digitale angrep, blant annet med en styrking av Nasjonal sikkerhetsmyndighet.
- Regjeringen har bevilget 500 mill. kroner til sivil beredskap, blant annet for å jobbe mer med etterretning, sabotasje og påvirkning fra fremmede stater. Av dette har om lag 150 mill. kroner gått til å styrke politiets og PSTs evne til å avdekke sammensatte trusler og etterretning.
- Regjeringen har etablert et forsterket samarbeid mellom PST og politiet for å intensivere arbeidet med å identifisere fremmede staters sammensatte virkemiddelbruk,

- Regjeringen besluttet 27. september å skjerpe beredskapen ytterligere for infrastruktur, landanlegg og installasjoner på norsk sokkel.

Disse tiltakene kommer i tillegg til de som næringen er forpliktet til å gjøre knyttet til sine aktiviteter i henhold til petroleumsloven. Det er selskapene som i henhold til petroleumsloven har ansvar for leting, utbygging og drift på norsk sokkel. Dette inkluderer også et ansvar for å iverksette og opprettholde sikringstiltak for å bidra til å hindre bevisste anslag, samt til enhver tid ha beredskapsplaner for å beskytte sine innretninger mot bevisste anslag. Petroleumstilsynet fører tilsyn med at selskapene ivaretar sitt ansvar etter regelverket. Tilsynet er systemorientert og risikobasert, og rettes i hovedsak mot at selskapene har systemer for å forebygge, avdekke og reparere storulykke- og arbeidsmiljørisiko samt sikring mot bevisste anslag.

For å legge enda bedre til rette for at nøkkelaktører kan ta best mulig informerte beslutninger i sin virksomhet har Equinor og Gassco blitt underlagt deler av sikkerhetsloven for å sikre at sikkerhetsgradert informasjon kan deles med enkelte ansatte i selskapene. Dette tiltaket kompletterer det systematiske arbeidet selskapene i næringen gjør for å oppfylle petroleumslovens krav til sikring og beredskap. I dette arbeidet er det tett og løpende og tett kontakt mellom selskapene og myndighetene for å sikre at det gjøres gode vurderinger for virksomheten.

Olje- og energidepartementet har utpekt grunnleggende nasjonale funksjoner innenfor petroleumssektoren som reflekterer dagens trusselbilde. Det arbeides videre med konkrete vurderinger for disse tilpasset den endrete sikkerhetspolitiske situasjonen som Europa nå befinner seg i.

Regjeringen er også opptatt av å jobbe med utfordringer knyttet til sammensatte trusler på tvers av sektorer, og dette inkluderer både fysiske og digitale trusler.

SPØRSMÅL NR. 3014

Innlevert 27. september 2022 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg

Besvart 30. september 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Vil den økte aktiviteten i olje- og gasssektoren som følge av oljeskattepakken føre til økt press i norsk økonomi og alt annet like bidra til å øke vanlige folks renter på huslån?

Svar:

Etter at oljeprisen falt kraftig våren 2020, vedtok Stortinget midlertidige endringer i petroleumsloven. Endringene la til rette for gjennomføring av planlagte investeringer for å begrense det varslede fallet i aktiviteten på

norsk sokkel, med de konsekvensene det eventuelt kunne fått for norsk leverandørindustri.

SPØRSMÅL NR. 3015

Innlevert 27. september 2022 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland

Besvart 30. september 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Mener statsråden det er riktig at en pasient med tiltagende Pompes sykdom nektes behandling i påvente av at medikamentet som har vært i bruk siden 2006, nå skal vurderes i «Nye metoder», mens seks andre pasienter med samme diagnose får behandling?

BEGRUNNELSE:

Pasienten er en av syv pasienter i Norge med en sjelden tilstand, Pompes sykdom. Det har nå gått ett år siden pasienten fikk diagnosen. Sykdommen er en alvorlig og meget sjelden nevromuskulær sykdom som kjennetegnes ved gradvis svekkelse av muskulatur i skuldre, hofter, ben, pustemuskulatur og hjertemuskulatur. De andre seks pasientene får den eneste medikamentelle behandling som gir effekt mot sykdommen eller som kan bremse videre utvikling. Pasienten er nektet medikamentell behandling og blir gradvis dårligere.

Det lokale helseforetaket har sendt pasienten til vurdering på Rikshospitalet. Rikshospitalet skriver etter å ha vurdert pasienten:

«Denne pasienten har sikker klinisk affeksjon med aksial og proksimal muskelsvakhet og atrofi. Vi vil derfor anbefale at det forsøkes enzymbehandling i dette tilfellet. Pasienten er drøftet i kollegiet på EMAN (Enhet for medfødte og arvelige nevromuskulære sykdommer).»

Etter denne utredningen har det lokale helseforetaket gitt pasienten avslag på å starte behandling som Rikshospitalet har anbefalt. Helseforetaket har i sitt avslag konkludert slik:

«Helse Møre og Romsdal har foretatt en vurdering av hvorvidt helseforetaket i ditt tilfelle skal gi tilbud om legemiddelet alglukosidase alfa (Myozyme) til behandling av Pompes sykdom. Etter en helhetsvurdering har vi kommet til at vi ikke kan tilby denne behandlingen.»

I avslaget fra Helse Møre og Romsdal er det ikke gjort en egen faglig vurdering av pasienten, pasientens alvorlige tilstand og behov for behandling slik det er forutsatt i

lovgivingen. Den faglige vurderingen fra vårt fremste fagmiljø er satt til side av et helseforetak uten egen erfaring om denne spesielle sykdommen.

Svar:

Som representanten Stensland skriver er Pompes sykdom en sjelden, arvelig og kronisk nevromuskulær sykdom. Det er mulig å gi enzymerstatningsbehandling ved Pompes sykdom. Behandlingen er livslang fordi enzymmangelen er varig.

Frambu kompetansesenter for sjeldne diagnoser omtaler sykdommen på følgende måte:

«Selv om genfeilen som gir Pompes sykdom er medfødt, vil det være store individuelle variasjoner i hvordan sykdommen arter seg. Det gjelder både når symptomene debuterer og hvilke symptomer du får»,

og videre at

«sykdommen kan oppstå når som helst, i småbarnsalderen, barndommen, ungdommen og opp gjennom voksenlivet. Hvordan sykdommen utvikler seg varierer mye.»

Fra 1. februar 2019 overtok de regionale helseforetakene finansieringsansvaret for en rekke legemidler til bruk ved sjeldne sykdommer, i tråd med prinsippet om at finansieringsansvaret skal følge behandlingsansvaret. Dette gjelder også enzymerstatningsbehandlingen alglukosidase alfa ved Pompes sykdom. Tidligere ble disse legemidlene finansiert etter søknad om individuell refusjon i blåreseptordningen.

Det er riktig at nye behandlingsmetoder som er under pågående vurdering i system for Nye metoder i utgangspunktet ikke skal tas i bruk. Samtidig er det etablert unntaksordninger som kan benyttes i tråd med bestemte kriterier. Blant annet har pasienter som sto på behandling før 1. februar 2019 fått behandlingen videreført så lenge den enkelte kliniker mener at det er medisinsk indikasjon for dette.

System for Nye metoder mottok en anmodning om nasjonal metodevurdering av enzymerstatningsbehan-

dlingen alglukosidase alfa for Pompes sykdom i april 2022, og valgte å bestille en hurtig metodevurdering med en kost-nytte-vurdering den 20. juni 2022. Metodevurderingen er ikke ferdigstilt og det er derfor ikke tatt noen endelig beslutning i system for Nye metoder. System for Nye metoder er etablert for å understøtte rask og likeverdig tilgang til nye metoder slik at bostedsadressen eller økonomi ikke skal være avgjørende. Det må likevel gjøres en individuell vurdering av hvilken behandling som er aktuell for hver enkelt pasient.

Representanten skriver at av syv pasienter med Pompes sykdom får seks enzymerstatnings-behandling, mens én pasient har fått avslag på slik behandling. Som nevnt ovenfor er det store individuelle variasjoner i hvordan sykdommen arter seg, og det er ikke naturlig at jeg som helse- og omsorgsminister uttaler meg om hvilke medisinskfaglige og individuelle vurderinger som er gjort i denne eller de andre enkeltsakene. Dersom en pasient opplever at det ikke gis helse- og omsorgstjenester i tråd med pasientrettighetene, eller at kvaliteten på tjenestene er uforsvarlig, kan pasienten klage til Statsforvalteren.

SPØRSMÅL NR. 3016

Innlevert 27. september 2022 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 3. oktober 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil samferdselsministeren sørge for at ferjeprisane vert reelt halvert ved å løyve tilstrekkeleg med midlar i kommande statsbudsjett?

GRUNNGJEVING:

Arbeidarpartiet i Møre og Romsdal gjekk til valg på å halvere ferjeprisane. Så langt har ferjeprisane kun blitt redusert med om lag 11 %, og mange forventar at regjeringa og Arbeidarpartiet innfrir dette valgløftet.

Svar:

Svar på spørsmålet vil gå fram av budsjettframlegget for 2023, som vert lagt fram 6. oktober i år.

I grunngjevinga for spørsmålet vert det sett fram ein påstand frå representanten om at ferjeprisane berre er reduserte med 11 pst. så langt. For ordens skuld minner eg om at ferjetakstane i 2022 er reduserte med 30 pst. for den reisande jamført med takstane 1. januar 2021. Dette er datoen som er referansepunktet for arbeidet med å redusera ferjetakstar.

SPØRSMÅL NR. 3017

Innlevert 27. september 2022 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 5. oktober 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Har samferdselsministeren tenkt til å “ofre” transport, bygg og anleggsbransjen i heile Norge, og der samferdselssektoren og heilt nødvendig infrastrukturbygging skal ta støytten for regjeringa si satsing på “greinalause” klima og miljø symbolpolitiske saker?

GRUNNGJEVING:

Regjeringa varslar betydelege kutt og nedskalering av store samferdselsprosjekt i samband med framlegging av statsbudsjettet. Dette er signalisert på inn og utpust av regjeringa sine medlemmar og frå regjeringspartia i lang tid.

Situasjonen for transport, bygg og anleggsbransjen er dramatisk der desse næringane står i "kneståande" med bakgrunn i dei skyhøge drivstoffutgiftene samt generell kraftig auke i bygg og anleggskostnader. Prosjekt blir utsett og det er mange områder i landet som innan kort tid har lite eller få nye prosjekt som vert lyst ut.

Tusenvis av arbeidsplassar står i fare og spesielt i distrikta. Samtidig høyrer vi at regjeringa har tenkt å fortsette med si satsing på dårlege klima og miljø symbolpolitiske saker som til dømes elektrifisering av sokkelen til mange titals milliard kr.

Dersom det er tenkt å nedskalere og kraftig begrense viktige samferdselsprosjekt, er dette også kutt i viktige infrastrukturutbyggingar for framtida, som er heilt nødvendige for å kunne fortsette ei positiv næringsutvikling i heile landet.

Svar:

I Meld. St. 20 (2020–2021) Nasjonal transportplan 2022–2033 (NTP) blei det lagt opp til ei gradvis innfasing av ressursane i planen. Ressursbruken i det einskilde budsjettår vil bli tilpassa det samla økonomiske opplegget i statsbudsjettet, innafor rammene som følgjer av handlingsregelen og tilstanden i norsk økonomi. Det heiter også at endringar i det budsjettmessige handlingsrommet framover vil kunne påverke innfasing og gjennomføring av planen. Vi ser no kvifor dette er ein viktig premiss i NTP og det er derfor eg har sagt at vi må sjå på prioriteringane på nytt, også innafor samferdselssektoren.

Regjeringa si samla prioriteringar for 2023 vil gå fram av framlegget til statsbudsjett 6. oktober 2022. Mitt konstitusjonelle ansvar er for samferdslepolitikken, og spørsmål om prioriteringar på andre område må rettast til aktuell statsråd.

SPØRSMÅL NR. 3018

Innlevert 27. september 2022 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen

Besvart 7. oktober 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Legger regjeringa til grunn eksisterende bygg, eller inkluderer de også planlagte bygg som skal bygges frem til 2030, når olje- og energiministeren sier at de skal redusere energibruken med 10 TWh i bygg innen 2030?

BEGRUNNELSE:

I sin redegjørelse til Stortinget mandag 19.09 sa olje- og energiministeren at «Regjeringa vil i statsbudsjettet legge fram en plan for å redusere energibruken i bygg med minst 10 TWh i 2030». Det er uklart hvorvidt denne reduksjonen gjelder for eksisterende bygg, eller om den medregner de planlagte byggene som skal bygges frem til 2030. Med beregningen av eksisterende bygg vil målsettingen om å redusere energibruken med 10 TWh være langt mer ambisiøs enn dersom man også legger de planlagte byggene til grunn, og kan følgende få store konsekvenser for omfanget av energieffektivisering.

Svar:

Målet om 10 TWh redusert energibruk i eksisterende bygg ble satt i forbindelse med behandlingen av Meld. St.

25 (2015-2016) Om energipolitikken mot 2030, og er et mål satt i forhold til energibruken i bygg i 2015. Da forrige regjering rapporterte på målet i Prop. 1 S (2019-2020) ble energibruken i eksisterende bygg i 2015 lagt til grunn.

Jeg vil i statsbudsjettet for 2023 legge fram en plan med et sett tiltak som skal redusere energibruken i bygg med minst 10 TWh i 2030, og øke strømproduksjonen i bygg. Det er energibruken i eksisterende bygg fra 2015 som legges til grunn for oppfølgingen av målet.

SPØRSMÅL NR. 3019**Innlevert 28. september 2022 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 5. oktober 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Med bakgrunn i den pågående krigen i Ukraina og energikrisen i Europa er norsk olje og gass enda mer kritisk viktig for Europa nå enn noensinne, og derav et yndet mål.

Hvilke grep har regjeringen tatt alene og sammen med partnerland, for å sikre norske offshoreinstallasjoner og infrastruktur som plattformer og gassrør på havbunnen, sett i lys av krigssituasjonen, de siste ukers droneobservasjoner ved plattformer, og gårsdagens gasslekkasjer i North Stream gassrørene?

BEGRUNNELSE:

Allerede for flere uker siden ble det observert uidentifiserte droner rundt norske offshoreinstallasjoner. I går ble det observert lekkasjer, mest sannsynlig fra sabotasje, på både North Stream 1 og 2.

I flere måneder har observasjoner av ulike droner kommet fra norsk sokkel. – Risikoen har aldri vært større, sier eksperter.

Politiet etterforsker mulige brudd på petroleumsloven. Loven sier at det er forbudt å ferdes mindre enn 500 meter fra oljeinstallasjonene, uten godkjenning fra ansvarlig selskap.

Forsker og lærer Ståle Ulriksen ved Sjøkrigsskolen, uttalte seg til nettavisen at risikoen for norske olje- og gassinstallasjoner aldri har vært større enn nå.

Vi har aldri vært i en situasjon der risikoen er så høy, sier han og forklarer:

“Russland oppfatter at de er i krig med Nato. I Nordsjøen har vi altså en strategisk viktig gassproduksjon som aldri har vært viktigere for Europa enn nå.

Han påpeker at Russland allerede har gjort gass til et våpen i konflikten med Nato, ved å stoppe den russiske gasseksporten til Europa.

– Europa hadde kommet i en ekstremt vanskelig situasjon hvis gassleveransene fra Norge hadde stoppet opp.

Ulriksen tror ikke at en eventuell russisk aksjon vil bli rettet direkte mot en plattform. Han tror heller at den vil bli rettet mot undervannsinstallasjoner som gassrørledninger, og at det vil bli gjort på en slik måte at russerne kan fraskrive seg ansvar.

– Jeg synes det er litt bevisstløst av Norge å sitte på så store ressurser, og vite hvor viktige disse er, samtidig som man i liten grad setter inn tiltak for å forsvare ressursene, sier Ulriksen.

Han sier at det ikke burde vært unaturlig om også andre Nato-land engasjerte seg i å trygge installasjonene i Nordsjøen. Forskeren ser for seg at det kunne blitt opprettet et eget Nato-hovedkvarter på Vestlandet, med ansvar for å trygge sokkel-en.”

Svar:

Spørsmålet berører flere statsråders ansvarsområde og jeg har derfor innhentet informasjon fra disse ved utarbeidelsen av svaret.

Jeg er enig med representanten om at vi står ovenfor en alvorlig situasjon. Den sikkerhetspolitiske situasjonen i Europa er endret det siste halvåret. Det er krig og energikrise i Europa. Norge er Europas største gassleverandør, og regjeringen har ansvaret for å ivareta samfunnsikkerheten også knyttet til norsk sokkel. Dette er noe regjeringen tar på aller største alvor.

For at tiltakene skal virke etter sin hensikt, kan jeg ikke gå i detalj på alle tiltak som er gjennomført. Regjeringen har imidlertid jobbet med forebyggende sikkerhetstiltak over en lengre periode, også før gassseksplasjonen i Østersjøen, basert på Etterretningstjenestens og PSTs truselvurderinger. Norske myndigheter jobber kontinuerlig med å håndtere aktivitet som kan true våre nasjonale sikkerhetsinteresser. Basert på den høyere etterretningstruselen mot Norge, har regjeringen forsterket beredskapen med en lang rekke tiltak både på militær og sivil side:

- Mer penger til Marine og Kystvakt, for å trene og øve mer, noe som gir økt evne til alliert mottak.
- 500 mill. kroner til sivil beredskap, bl.a. for å styrke vår kapasitet til å håndtere blant annet sabotasje, påvirkning og etterretning fra fremmede stater.
- Tiltak for å møte digitale trusler: Politiet, PST, E og NSM som sentrale aktører, og opprettelsen av NEST.
- Regjeringen besluttet 27. september 2022 å skjerpe beredskapen ytterligere på infrastruktur, landanlegg og installasjoner på norsk sokkel, både fysisk og digitalt.

Disse tiltakene kommer i tillegg til de som næringen er forpliktet til å gjøre knyttet til sine aktiviteter i henhold til petroleumsloven.

Det er selskapene som i henhold til petroleumsloven har ansvar for leting, utbygging og drift på norsk sokkel. Dette inkluderer også et ansvar for forsvarlige sikringstiltak og beredskapsplaner for å beskytte sine innretninger mot bevisst anslag. Petroleumstilsynet fører tilsyn med at selskapene ivaretar sitt ansvar etter regelverket. Tilsynet er systemorientert og risikobasert, og rettes i hovedsak mot at selskapene har systemer for å forebygge, avdekke og reparere storulykke- og arbeidsmiljørisiko samt sikring mot bevisste anslag.

For å legge enda bedre til rette for sentrale aktører kan ta best mulig informerte beslutninger i sin virksomhet,

har Equinor og Gassco blitt underlagt deler av sikkerhetsloven for å sikre at sikkerhetsgradert informasjon kan deles med enkelte ansatte i selskapene. Dette tiltaket kompletterer det systematiske arbeidet selskapene i næringen gjør for å oppfylle petroleums-lovens krav til sikring og beredskap. I dette arbeidet er det tett og løpende og tett kontakt mellom selskapene og myndighetene for å sikre at det gjøres gode vurderinger for virksomheten.

Olje- og energidepartementet har utpekt grunnleggende nasjonale funksjoner innenfor petroleumssek-

toren som reflekterer dagens trusselbilde. Det arbeides videre med konkrete vurderinger for disse tilpasset den endrete sikkerhetspolitiske situasjonen som Europa nå befinner seg i.

Regjeringen er opptatt av å jobbe med utfordringer knyttet til sammensatte trusler, både med fysiske og digitale trusler og innenfor en rekke sektorer. Siden representanten stilte dette spørsmålet, har regjeringen også gitt Stortinget en gradert orientering om situasjonen og aktuelle tiltak, i tråd med ovenstående.

SPØRSMÅL NR. 3020

Innlevert 28. september 2022 av stortingsrepresentant Guri Melby

Besvart 7. oktober 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Kan Regjeringen bekrefte at det ikke finnes forhåndsplasserte sprengladninger på norske rørledninger?

BEGRUNNELSE:

En forsker fra Sjøkrigsskolen fortalte 28. september til VG at dersom Nord Stream er utsatt for sabotasje, er det mest sannsynlig at det er lagt ut sprengladninger på rørledningene lang tid i forveien, utløst gjennom fjernstyring.

Svar:

Trusselbildet mot Norge for tiden komplekst og uforutsigbart, noe som også fremgår av Etterretningstjenesten og Politiets sikkerhetstjeneste sine åpne vurderinger om trusselaktørene og deres handlemåter. Vi må ta høyde for at trusselaktører kan benytte ulike virkemidler for å oppnå sine mål. Disse kan innrettes mot en rekke funksjoner og infrastrukturer i samfunnet, herunder undervannsinfrastruktur som norske rørledninger.

Regjeringen tar den pågående sikkerhetssituasjonen på største alvor. Det er besluttet å iverksette tiltak for å skjerpe beredskapen knyttet til infrastruktur, landanlegg og installasjoner på norsk sokkel. Norske myndigheter jobber kontinuerlig med å håndtere all type aktivitet som kan true våre nasjonale sikkerhetsinteresser.

Petroleumsvirksomheten omfatter mye infrastruktur. Det er nær 9 000 km gassrørledninger på havbunnen. Det er over 90 produserende felt, tre store gassanlegg på land i Norge og flere mottaksterminaler på kontinentet og i Storbritannia.

Gassco er operatør for gasstransportsystemet på norsk kontinentalsokkel. Basert på helhetlige risikovurderinger gjennomfører selskapet som del av operatørrollen også inspeksjoner av gassrørledningene. Dette er en del av arbeidet vi gjør for å redusere sannsynligheten for sabotasje eller andre uvennlige handlinger.

SPØRSMÅL NR. 3021**Innlevert 28. september 2022 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 4. oktober 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Er statsråden av den oppfatning at PST har gjort en tilstrekkelig jobb med å ha kontroll på trusselbildet mot det norske samfunnet fra islamistiske miljøer, og ser statsråden behov for en ekstern evaluering av PSTs arbeid i forkant av 25.06.22?

BEGRUNNELSE:

Det vises til de siste dagers utvikling i politiets etterforskning av terroranslaget i Oslo den 25.06.22 og mediernes dekning av etterforskningen. De siste dagers pågripelser i inn- og utland etterlater et klart inntrykk av at angrepet den 25.06.22 tilsynelatende ble utført av et ekstremt islamistisk miljø. Med forbehold om at saken fremdeles er under etterforskning og at ingen enda er dømt for forhold i tilknytning til angrepet, fremstår det i lys av den siste tids utvikling umiddelbart som svært påfallende at Politiets sikkerhetstjeneste (PST) den 16.06.22 senket sannsynligheten for islamistisk terror fra «mulig» til «lite sannsynlig».

Det vises videre til evalueringen som skal gjennomføres av PST og politiets håndtering av angrepet. Statsråden varslet allerede to dager etter angrepet – den 27.06.22 – at det var behov for en evaluering av både PST og politiets arbeid i forkant av og under angrepet. Det fremgår av mandatet for evaluering at den skal administreres av Politihøgskolen, med definerte kontaktpunkt fra PST, Politidirektoratet og Oslo politidistrikt. Videre at PST og Politidirektoratet er oppdragsgivere.

På bakgrunn av ovennevnte bes det om en tilbakemelding på om statsråden er av den oppfatning at PST har gjort en tilstrekkelig jobb med å ha kontroll på den trusselen islamistiske miljøer utgjør mot det norske samfunnet. Videre etterspørres om statsråden i lys av den siste utviklingen i politietterforskningen etter angrepet den 25.06.22, ser behov for at evalueringen av PSTs arbeid i forkant av angrepet bør utføres av eksterne aktører og ikke internt i politiet.

Svar:

Regjeringens hovedprioriteringer er å sikre befolkningen og sørge for trygghet i samfunnet. Jeg vil understreke at PST og politiet gjør en viktig jobb for å trygge innbyggerne.

Dessverre er radikaliserings, voldelig ekstremisme og terror vedvarende trusler, både for oss i Norge og internasjonalt. PST har i sine offentlige trusselvurderinger

beskrevet hvordan ekstrem islamisme og høyreekstremisme over flere år har representert de største terrortrusslene mot Norge. PST endret 28. september terrortrusselnivået fra høyt til moderat, noe som betyr at én eller flere aktører kan ha evne og vilje til å gjennomføre terror i Norge. Terrortrusselskalaen uttrykker den samlede trusselen for all type ideologisk, politisk og religiøst motivert vold i Norge. Tjenestens trusselvurderinger brukes blant annet i arbeidet med å finne gode trussel- og risikoreduerende tiltak.

Politiets beredskapsplanverk slår fast at det skal gjennomføres evalueringer etter alvorlige hendelser. Dette er viktig for å fremme læring som kan bidra til å styrke politiets evne til å forebygge og bekjempe alvorlige straffbare handlinger. I mandatet til utvalget som skal evaluere politiets og PSTs håndtering av hendelsen 25. juni fremgår det at utvalget blant annet skal se nærmere på informasjonsdeling og samhandling mellom politiet, PST og helsevesenet. Videre skal utvalget gjennomgå politiets operative håndtering. Utvalget er sammensatt av representanter fra Politihøgskolen og andre samfunnsinstanser. Jeg ser fram til å motta utvalgets evaluering.

Regjeringen vil om kort tid legge fram en revidert, nasjonal kontraterrorstrategi. Strategien danner grunnlaget for en samlet innsats på tvers av alle relevante sektorer, for å forebygge radikaliserings og hindre terror. Regjeringen har også satt ned en ekstremismekommisjon for å få mer kunnskap om blant annet hvilke tiltak som kan fungere for å forebygge og motvirke radikaliserings og ekstremisme. Jeg vil ta med meg kommisjonens anbefalinger når disse foreligger innen utgangen av 2023 i arbeidet for å videreutvikle den forebyggende innsatsen.

SPØRSMÅL NR. 3022**Innlevert 28. september 2022 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt****Besvart 7. oktober 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Har Nye Veier et oppdatert kostnadsanslag for E6 Moelv-Øyer, og hva er i så fall anslaget?

BEGRUNNELSE:

I sitt svar på skriftlig spørsmål om kostnadsanslag for E6 Moelv-Øyer (Dokument nr. 15:2883 (2021-2022)) skriver samferdselsministeren at «vegutbyggingsavtalen som er inngått har en fastpris med estimert utbyggingskostnad på 14,3 mrd. kr (indeksjustert fra opprinnelig 11,3 mrd. 2019 kr).»

Han skriver videre at «selv om vegutbyggingsavtalene indeksjusteres blir selskapets økonomiske ramme ikke justert tilsvarende, og det er derfor behov for å se på nye og forenklede løsninger for utbygging av veistrekningene som selskapet har utbyggingsansvar for» og at:

«Nye Veier bearbeider prosjektene i flere omganger og gjennomfører nye tilbudskonkurranser dersom prisene på utbyggingene blir for høye».

Det er uklart av svaret om Nye Veier har et oppdatert kostnadsanslag for prosjektet, utover selve indeksjusteringen av det tre år gamle kostnadsanslaget. Selv om eventuell merkostnad er forutsatt dekket inn over den ordinære rammen til Nye Veier, er det relevant for Stortinget hva totalprisen til slutt blir. Det er spesielt interessant i lys av regjeringen planlegger store kutt i samferdselsinvesteringer de neste årene, slik at mange prosjekter kan bli utsatt eller valgt helt vekk. Jeg gjentar derfor spørsmålet, men presiserer at jeg ønsker svar på hva Nye Veier regner med at kostnaden pr. nå vil bli og ikke hva staten har avtalt at den skal bli.

Svar:

Samferdselsdepartementer har, som angitt i tidligere svar (Dokument nr. 15:2883 (2021-2022)), inngått vegutbyggingsavtale med Nye Veier for utbygging av E6 Moelv-Øyer. Stortinget har vedtatt finansiering av utbyggingen hvor bompenger skal bidra med en betydelig del av finansieringen.

Nye Veier har i flere runder foretatt justeringer og tilpasninger for å kunne tilpasse utbyggingen til de avtalemessige begrensningene som ligger i vegutbyggingsavtalene og i bompengefinansieringsvedtaket. Nye Veier har pågående planarbeid på store deler av strekningen. Planarbeidet foregår på normal måte hvor utbyggings-selskapet lager planforslag hvorpå det gjennomføres en

åpen høringsprosess før reguleringsplanene vedtas i de respektive kommunene. Nye Veier deler gjennomføringen av arbeid knyttet til den enkelte vegutbyggingsavtale opp i mindre deler og inngår avtaler for gjennomføring av arbeidene med entreprenører avhengig av status for planlegging, selskapets prioriteringer og innenfor selskapets økonomiske rammer. Nye Veier utarbeider ikke offentlige prognoser for enkeltstrekninger selskapet har ansvar for, blant annet av konkurransemessige hensyn. Som et eksempel er selskapet på strekningen E6 Moelv-Øyer i kontraheringsfasen på delstrekningen E6 Storhove-Øyer. Selskapet er i samhandlingsfasen med entreprenør på delstrekningen E6 Roterud-Storhove. På stekningen fra Moelv til Roterud arbeider Nye Veier med omregulering fordi kostnadene på den tidligere valgte løsningen ble for høye.

I vegutbyggingsavtale forplikter staten seg til å betale vedtatt vederlag. Dersom sluttprognosen for en strekning etter kontraktsinngåelse er høyere enn vederlaget som er avtalt med staten i den aktuelle vegutbyggingsavtalen, resultatføres forventet tap etter reglene i regnskapsloven.

Selskapets finansieringsmodell gir staten stor forutsigbarhet. Prosjektene som er ferdigstilt i perioden 2016–2021 er levert til en sluttkostnad som er 16–17 prosent lavere enn anslått styringsrammen for prosjektene da Nye Veier overtok disse.

SPØRSMÅL NR. 3023**Innlevert 28. september 2022 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad****Besvart 5. oktober 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Lærerstreiken har medført at kommuner og fylkeskommuner har spart store midler, da lærere ikke har fått utbetalt lønn.

Hvor mange millioner har kommunene og fylkeskommunene spart på lærerstreiken, og hva vil statsråden gjøre for å sikre at disse pengene tilfaller skolene og blir brukt til å ivareta elevenes opplæring?

BEGRUNNELSE:

Svært mange barn og unge har den siste tiden gått glipp av verdifull undervisning. Både gjennom koronapandemien, og nå sist en langvarig lærerstreik. Tapt undervisning kan medføre store konsekvenser for mange barn. Kommuner og fylkeskommuner har, som skoleeiere, ansvar for å sikre at barn og unge får den undervisningen de har krav på. Lærerstreiken kan ikke brukes som argument for andre satsinger. Det er derfor helt avgjørende at regjeringen nå tar konkrete grep som bidrar til at kommunene nå ikke bruker de sparte midlene på andre ting, men at midlene kommer elevene til gode. Regjeringen bør derfor komme med tiltak som bidrar til at pengene blir brukt til det beste for elevene.

SPØRSMÅL NR. 3024**Innlevert 28. september 2022 av stortingsrepresentant Marian Hussein****Besvart 5. oktober 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Stortinget vedtok den 9. februar 2021 «Stortinget ber regjeringen snarest mulig og innen 1. april 2021 fremme en sak for Stortinget om forenklinger og forbedringer i regelverket for pasientreiser og de regionale helseforetakenes organisering av tilbudet, jf. Stortingets anmodningsvedtak av 19. april 2018).»

Når kan stortinget forvente at regjeringen følger opp Stortingets vedtak?

Svar:

De berørte kommunene og fylkeskommunene har, som representanten skriver, spart store midler under streiken. Lønnsutgifter og annet som skoleeiere vil ha spart som følge av streiken ligger allerede inne i kommunene og fylkeskommunenes budsjetter for skolene. Departementet har naturlig nok ikke de nøyaktige tallene.

Kommunene og fylkeskommunene har både før, under og etter en streik ansvaret for å følge opp elevene. Derfor er det de berørte kommunene og fylkeskommunene, sammen med lærerne og andre ansatte, som nå må finne ut hvordan de kan ivareta elever som er berørt av streiken. Lønnsutgifter og annet som skoleeiere vil ha spart som følge av streiken ligger allerede inne i kommunene og fylkeskommunenes budsjetter for skolene. Jeg forventer at pengene kommunene og fylkeskommunene har spart i løpet av denne konflikten kommer elevene til gode.

Jeg kommer til å følge med på hvordan kommunene og fylkeskommunene følger opp konsekvensene av streiken, og jeg kommer til å ha tett dialog med Utdanningsdirektoratet og partene om dette i tiden framover.

og forvaltning av avtaler med transportleverandører, samt en fortsatt satsing på digitale løsninger.

Helsedirektoratet fikk i oppdrag å foreta en bred gjennomgang av regelverket for pasientreiser og oversendte departementet en rapport om gjennomgangen i midten

av oktober 2020. Departementet arbeider med forslag til endringer i pasientreiseforskriften for å følge opp innspillene i rapporten og vil komme tilbake til Stortinget med en nærmere omtale av forskriftsendringene når disse har vært på offentlig høring.

SPØRSMÅL NR. 3025

Innlevert 28. september 2022 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 4. oktober 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

I januar ble en fiberkabel ved Svalbard sannsynligvis kuttet av menneskelig aktivitet. En russisk tråler som var i området ved kabelen havnet i politiets søkelys, men saken ble henlagt da det ikke var nok holdepunkter for å bevise straffbare handlinger.

Sett i lys av denne ukens siste hendelser som sannsynligvis innebærer sabotasje av Nordstream kablene, mener regjeringen sikkerheten for fiberkablene til Svalbard er god nok og har regjeringen noen tanker om etterforskningen av denne hendelsen bør gjenopptas?

Svar:

Regjeringen jobber kontinuerlig med å videreutvikle Norges evne til å forstå, motvirke og forsvare våre nasjonale sikkerhetsinteresser og sikre vår kritiske infrastruktur mot aktuelle trusler. Vi har løpende og tett kontakt med

Sysselmesteren på Svalbard som er politimester og statsforvalter på øygruppen og som følger situasjonen tett.

Regjeringen mener overordnet at det er viktig at det er løsninger på plass ved et eventuelt utfall på fiberkabelforbindelsen mellom Svalbard og fastlandet. Det var også bakgrunnen for at regjeringen i Prop. 78 S (2021-2022) foreslo å etablere et forsterket reservesatellittsamband. Den oppgraderte reserveløsningen var på plass i august. Den gir grunnleggende telefon- og mobildatatjenester for alle mobilkunder i Longyearbyen ved et eventuelt utfall på fiberkabelforbindelsen. Da dette er Kommunal- og distriktsministerens ansvarsområde ble bevilgningen foreslått på Kommunal- og distriktsdepartementets budsjett.

Det går to parallelle fiberkabler mellom fastlandet og Svalbard. Utfallet på den ene av to fiberkabler i år ble etterforsket av Troms politidistrikt på vanlig måte. Spørsmål som gjelder etterforskning og påtalemessige avgjørelser må rettes til politiet eller påtalemyndigheten.

SPØRSMÅL NR. 3026

Innlevert 28. september 2022 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 4. oktober 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Synes regjeringen det er greit at fylkeskommunene former egen politikk innen innvandrings- og flyktningsfeltet

som er i strid med nasjonal politikk vedtatt av Storting og regjering?

BEGRUNNELSE:

Sist uke vedtok Vestland fylkeskommune med bla. stemmene til AP, SP og Høyre et forslag om å gi illegale innvandrere goder Stortinget har vært klare på at de ikke skal ha. En politikk som er på kollisjonskurs med den rådende norske politikken. Vestland fylke staker ut en ny politikk på område som ikke bare bryter med regjeringen og Stortingets vedtatte politikk, asylinstituttet og norsk lov, men det bidrar også til mindre forutsigbarhet, kontinuitet og åpner opp for forskjellsbehandling. Vedtaket er også i strid med nylige fattede vedtak i Stortinget, og vil belønne de personer som aktivt motsetter seg lovlige fattede vedtak, i motsetning til de som følger reglene og forlater landet etter vedtak er fattet.

SPØRSMÅL NR. 3027

Innlevert 28. september 2022 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 4. oktober 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvilke tiltak vil regjeringen iverksette for å ha kontroll på grensen ved Storskog gitt utviklingen i Russland?

BEGRUNNELSE:

Fremskrittspartiet har lenge ønsket innføring av grensekontroll i disse usikre tider. Det er millioner av mennesker er på flukt i Europa og PST har tidligere advart om at terrorister og andre kriminelle forsøker å blande seg inn i flyktningestrømmene. Undertegnende har løftet denne problemstillingen flere ganger og også fremhevet spesielt grensen ved Storskog (skriftlig spørsmål 15:2726 (2021-2022)).

Den siste utviklingen vi har sett i Russland gjør det ekstra viktig å være forberedt på økt press på grensen ved Storskog. Vi vet også at Russland bedriver aktiv etterretningsevne i Norge og også kan ha interesse av å skape ustabilitet og aktivt sende personer inn i Norge. Derfor er det ekstra viktig at regjeringen iverksetter grep for å trygge spesielt grensen ved Storskog, men også andre grenseoverganger.

Svar:

Retten til å søke beskyttelse fra forfølgelse er en grunnleggende menneskerett. Personer som har fått avslag på sin søknad om beskyttelse i Norge har en plikt til å innrette seg etter vedtaket og forlate landet. I realiteten er det svært få som ikke kan reise til sitt hjemland etter avslag dersom de samarbeider om retur. De som trenger assistanse for å returnere gis tilbud om dette gjennom ulike returprogrammer. De som ikke forlater landet innen fristen for utreise, kan politiet uttransportere med tvang. Etter regjeringens syn er det viktig at de som ikke har fått beskyttelse forlater landet for å sikre tilliten til asylordningen.

Utover dette ønsker jeg ikke å kommentere de politiske prosessene i Vestland fylkeskommune eller det lokale tilbudet som gis til personer som oppholder seg innenfor den enkelte fylkeskommune.

Svar:

Norske myndigheter har god kontroll på grensen mellom Norge og Russland. Alle reisende som passerer grenseovergangsstedet blir underlagt en grundig grensekontroll. Hensikten er blant annet å fastslå den reisendes identitet og om den reisende utgjør en trussel mot vår indre sikkerhet eller offentlige orden. Regjeringen strammer inn praksis knyttet til visum for russere i mai, og det innvilges i hovedsak ikke turistvisum for russere etter dette.

Som jeg skrev i mitt svar på representant Wiborgs spørsmål til skriftlig besvarelse 31. august i år, iverksatte politiet fra 1. april i år intensivert territorialkontroll som bidrar til å bekjempe terror, grov grensekryssende kriminalitet og ulovlig innvandring. PST og politiet har også forsterket sin etterretning og overvåkning i Norge og på grensene.

Regjeringen er klar til å gjennomføre tilsvarende innstramming som Finland nå gjør, men vil avvente en eventuell iverksettelse. Finland har begrunnet innstrammingen på grensen med utenrikspolitiske hensyn etter at titusenvis av russiske borgere har ankommet på kort tid. Vi vil stenge grensen raskt om det skulle bli nødvendig, og endringer kan komme på kort varsel. Det har vært få ankomster til Norge sammenlignet med Finland, og situasjonen er annerledes hos oss. Storskog er vår eneste grensestasjon

mot Russland. Vi har tett dialog med politiet og tollvesenet om utviklingen på grensen.

Regjeringen vurderer fortløpende hvilke tiltak som er riktige og nødvendige for å håndtere eventuelle endringer

i situasjonen på grensen mellom Norge og Russland. Her ser vi også hen til tiltak andre land måtte innføre, og hvilken betydning disse har for vår situasjon.

SPØRSMÅL NR. 3028

Innlevert 28. september 2022 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 5. oktober 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Mener statsråden det er klokt å legge ned private behandlingsplasser innen psykiatri og psykisk helse, samtidig som køene for å få behandling vokser?

BEGRUNNELSE:

Ventetiden for å få behandling for psykiske lidelser øker stadig. Mange mennesker med stor psykisk uhelse må vente i flere uker eller måneder på å få hjelpen de sårt trenger. Samfunnet har kriget seg gjennom en pandemi som har kostet stort for folks psykiske helse.

Regjeringen skal fra 2023 avvikle fritt behandlingssvang. Dette til tross for at mange tusen brukere og pasienter er avhengig av det gode tilbudet private og ideelle tilbydere tilbyr. I tillegg har ikke regjeringen satt opp noe alternativt tilbud til de som er avhengig av behandling. Private og ideelle tilbud vil bli lagt ned, uten at man har noe styrket offentlig tilbud på plass. Konsekvensen er at mennesker med psykiske utfordringer ikke lenger vil få hjelpen de trenger, men må heller stå i behandlingsskø.

Når man ser at ventetidene for å få psykisk helsehjelp øker, er det et hårreisende politisk signal å sende når man legger ned behandlingstilbud, på bakgrunn av logoen på skjorta til behandleren. Fremskrittspartiet vil alltid stå på pasientenes side, og kommer alltid til å jobbe for at alle skal få hjelpen de trenger – uavhengig av om den kommer fra en privat, offentlig eller ideell tilbyder.

Svar:

Det er bekymringsfullt at ventetidene til psykisk helsevern har økt i forbindelse med pandemien. Regjeringen er opptatt av å sikre gode tjenester og tilstrekkelig kapasitet i spesialisthelsetjenesten til behandling av pasienter med psykisk helseutfordringer. Jeg mener regjeringens forslag om å avvikle ordningen med fritt behandlingsvalg vil kunne bidra til nettopp dette. De offentlige sykehusene

brakte over 500 millioner kroner på å betale fritt behandlingsvalgleverandører i 2021. Dette er ressurser de får beholde når ordningen avvikles, og som kan brukes til å styrke tilbudet i de offentlige sykehusene eller til å inngå samarbeid med private gjennom langsiktige avtaler hvor behandlingskvalitet for pasientene vektlegges.

I 2020 mottok om lag 256 000 personer helsehjelp i psykisk helsevern i regi av den offentlige spesialisthelsetjenesten. Til sammenlikning mottok hhv. 280 og 309 personer psykisk helsehjelp gjennom fritt behandlingssvalgordningen i 2020 og 2021. Evalueringen av ordningen viste at den hverken har oppnådd formålet om å få ned ventetidene eller gjort helsetjenesten mer effektiv. Det er dermed lite som tilsier at en avvikling av ordningen vil ha vesentlig betydning for ventetidene i psykisk helsevern.

Regjeringen arbeider for at flere får riktig psykisk helsehjelp raskere. Vi har et langsiktig mål om at alle som blir henvist til psykisk helsevern skal få tilbud om en vurderingssamtale. I 2022 har vi lagt vekt på å at de regionale helseforetakene skal legge til rette for det innen psykisk helsevern for barn og unge. Det kan bidra til at pasientene får riktig helsehjelp til riktig tid, og til bedre prioritering. Noen vil ha bedre utbytte av behandling og oppfølging i kommunen. Derfor vil vi i opptrappingsplan for psykisk helse blant annet se på styrking av lavterskeltilbud i kommunene.

Jeg vil samtidig understreke at personer med behov for akutt psykisk helsehjelp, ikke har ventetid.

SPØRSMÅL NR. 3029**Innlevert 28. september 2022 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland****Besvart 4. oktober 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden ivareta lokaldemokratiet i Longyearbyen når 1/3 av befolkningen ikke kan stemme?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har innført krav om tre års botid i en norsk kommune for andre enn norske statsborgere for å ha stemmerett og være valgbar til lokalstyret i Longyearbyen. Tidligere kunne utenlandske statsborgere avgi sin stemme og stille som kandidater ved lokalvalget på Svalbard, så lenge de først hadde bodd der i tre år.

I dag så bor det ca. 2 500 personer i Longyearbyen. Rundt 750 av disse er utlendinger. Med den nye ordningen så vil 1/3 av innbyggerne miste stemmeretten. Dette vil føre til en sterk svekkelse av legitimiteten til det lokale demokratiet i Longyearbyen samtidig som det vil føre til svært lite proporsjonal representasjon av innbyggerne.

Det er sterkt forankret i Norge at politikerne skal representere og gjenspeile befolkningen. Med denne valgordningen så vil ikke det være tilfelle. Valgordningen vil bidra til å skape et sterkt skille mellom de som kan og ikke kan stemme.

I dag kommer det tilreisende nordmenn til Svalbard som ønsker å bosette seg der. På den andre siden, så bor det allerede flere mennesker fra bl.a. Thailand, Filipinene, Australia og Danmark som allerede har bodd i Longyearbyen i flere år. Disse menneskene som har bodd i Longyearbyen i f.eks. 20 år vil da miste sin stemmerett fordi regjeringen påstår at tilreisende nordmenn har bedre kjennskap til samfunnet i Longyearbyen enn menneskene som allerede har bodd der i 20 år.

Flere er nå bekymret for at det nye regelverket vil sterkt begrense demokratiske rettigheter og deltakelse i demokratiet.

Høyres førstekandidat uttaler blant annet følgende:

«vi har ikke lenger et velfungerende demokrati. De som blir valgt neste gang vil mangle legitimitet i deler av befolkningen.»

Den svenske politikeren Olivia Ericson som sitter i Longyearbyen lokalstyre vil ikke ha mulighet til å stille til gjenvalg. Hun påpeker:

«En nordmann som har bodd her i 8 måneder har mye mindre kjennskap til Svalbard. Jeg har bodd her i 10 år og har mye mer erfaring fra stedet».

Dette er ett eksempel på hvor feil det nye regelverket vil slå ut.

Ordningen vil føre til en svekkelse av demokratiet, samtidig fratrar den norske stat enkeltmenneskers grunnleggende rett til å påvirke sin egen hverdag.

Svar:

Et av svalbardpolitikens overordnede mål, som det har vært bred og langvarig enighet om i Stortinget, er opprettholdelse av norske samfunn på øygruppen, et mål som oppfylles gjennom lokalsamfunnet i Longyearbyen. Longyearbyen skiller seg fra fastlandskommuner på flere områder. Lokalstyret forvalter verdier og samfunnsfunksjoner på Svalbard av nasjonal betydning, som for eksempel havn og energiforsyning. Utlendingsloven gjelder ikke for Svalbard, og dette danner noen spesielle rammevilkår for utøvelsen av norsk myndighet på Svalbard. I Svalbardloven slås det dessuten fast at lokalstyrets virksomhet utøves innenfor nasjonale rammer og rammen av norsk svalbardpolitikk.

Når det nå kreves fastlandstilknytning for utenlandske borgere, ivaretar vi disse hensynene samtidig som den lokalpolitiske virksomheten ikke kun forbeholdes norske borgere, men er åpen for alle som har bodd en viss tid på fastlandet. At enkelte lokalpolitikere ikke kan ta gjenvalg på grunn av de nye reglene er en konsekvens av dette, men de nye reglene ivaretar og balanserer viktige hensyn i svalbardpolitikken og må gjelde likt for alle.

Regjeringen har vedtatt de nye reglene etter grundige vurderinger. Ved opprettelsen av lokalstyret i 2002 ble det forutsatt at ordningen med lokalstyre måtte evalueres løpende. Når det gjennom de senere år har vært en sterk tilflytting til Longyearbyen fra utlandet, er det naturlig at Regjeringen følger opp og foretar justeringer i regelverket når det er nødvendig. Dette bringer legitimitet og troverdighet både til norsk svalbardpolitikk og til det lokale folkevalgte nivå i Longyearbyen.

SPØRSMÅL NR. 3030**Innlevert 28. september 2022 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen****Besvart 6. oktober 2022 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

Hvordan vil regjeringen sikre at serveringsnæringen fortsatt skal kunne drive virksomhet i de verneverdige byggene i det historiske gatemiljøet i Møllergata?

BEGRUNNELSE:

I reguleringsplanen for det nye Regjeringskvartalet fra 2017 ble det bestemt at Møllergata 5-27 skal være i offentlig eierskap, og kjøp av disse eiendommene er en del av første byggetrinn. Årsaken til eierskapet er ifølge Statsbygg sikkerhet på grunn av nærheten til det nye regjeringskvartalet. Statsbygg har kjøpt opp flere bygg i den historiske gaten, og revet Møllergata 11. Tradisjonsrike serveringssteder som Sosialen er lagt ned, og Justisen er kjøpt ut av sin leiekontrakt og skal være ute ved utgangen av året. Lokalene til Hell's Kitchen og Illegal burger er ennå ikke kjøpt opp.

Samtidig sier Statsbygg at de ønsker å bidra til et levende bymiljø i Møllergata og vil derfor leie ut byggene til «aktiviteter som sørger for dette». Likevel tømmes gaten nå for kafeer, møtesteder og tradisjonsrike utesteder, før de skal gjenoppstå på Statsbyggs nåde en gang rundt 2030. Tilliten til Statsbygg som byplanlegger er allerede tynnslett etter stengingen av Youngstorget tidligere i år.

Møllergata er et historisk viktig gateløp i Oslo sentrum, som de siste tiårene har utviklet seg til å bli en levende byggate med serveringssteder, galleri, butikker og byliv. Flere av byggene har stor kulturminneverdi og er viktige identitetsskapere i byen. Møllergata 15 er en av de eldste byggene i Oslo og stammer fra 1600-tallet.

Svar:

Staten kjøper dei aktuelle bygga i Møllergata nær det nye regjeringskvartalet av omsyn til tryggleiken i det nye kvartalet. Bygga er i dårleg forfatning og er dårleg fundamentert, og «Justisen» har også alvorlege skadar. Det er derfor nødvendig å flytte frå bygga og gjennomføre tiltak for å sikre bygga for framtida. Tiltaka vil gjere det mogleg å drive verksemd i dei historiske bygga i Møllergata i mange år framover.

Trafikken i Møllergata vil bli redusert etter at bygginga av nytt kvartal er ferdig, og gata er opparbeidd. Det vil gjere det enklare å få eit godt bymiljø. Staten vil leige ut bygga i Møllergata, og vil leggje vekt på at leigetakarane bidrar til eit levande byliv gjennom aktivitetar som til dømes servering, forretningar og galleri. Departementet vil følgje opp at Statsbygg varetar desse føresetnadane.

SPØRSMÅL NR. 3031**Innlevert 28. september 2022 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati****Besvart 5. oktober 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Vil kunnskapsministeren foreta seg grep for å sikre at de hundrevis av millionene det offentlige har spart på lærerlønninger under streiken ikke tappes ut av skolevesenet, men brukes for å følge opp elever og innholdet i skolen?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til den langvarige lærerstreiken hvor det offentlige de siste ukene skal ha spart over 20 millioner kroner i lærerlønninger hver eneste dag. Vi har i forkant av streiken allerede vært gjennom en tid med store hindringer i undervisning og høyst unormal skolegang for mange som følge av omtrent to år med pandemi.

Svar:

Kommunene og fylkeskommunene har både før, under og etter en streik ansvaret for å følge opp elevene. Derfor er det de berørte kommunene og fylkeskommunene, sammen med lærerne og andre ansatte, som nå må finne ut hvordan de kan ivareta elever som er berørt av streiken. Lønnsutgifter og annet som skoleeiere vil ha spart som følge av streiken ligger allerede inne i kommunene og fyl-

keskommunenes budsjetter for skolene. Jeg forventer at pengene kommunene og fylkeskommunene har spart i løpet av denne konflikten kommer elevene til gode.

Jeg kommer til å følge med på hvordan kommunene og fylkeskommunene følger opp konsekvensene av streiken, og jeg kommer til å ha tett dialog med Utdanningsdirektoratet og partene om dette i tiden framover.

SPØRSMÅL NR. 3032

Innlevert 28. september 2022 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 5. oktober 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hva er statsrådets plan for å ta igjen den tapte læringen etter streiken og for å følge opp de elevene som opplever særskilte utfordringer som følge av undervisningstapet?

BEGRUNNELSE:

Lærerstreiken har ødelagt undervisningen for mange barn og unge i Norge. Dette kort tid etter en toårig pandemi som allerede skapte store forstyrrelser og hindret en normal skolegang. Som følge av lærerstreiken er det elever som ikke engang har møtt på skolen siden skolen startet igjen etter sommerferien.

Undertegnede er bekymret for den psykiske helsen til disse elevene og kunnskapshullene som må tettes. Når 8 500 lærere streiker, rammer det rundt 150 000 skolebarn. Det er en alvorlig situasjon, også etter at streiken er avsluttet. Det er de som allerede er skolesvake som vil slite mest med den tapte læringen, og mange vil slite med store kunnskapshull.

Svar:

Regjeringen har hentet inn omfattende informasjon om hvordan streiken har rammet elevene. Informasjonen tyder på at den har rammet svært ulikt. Dermed vil behovet for oppfølging av konsekvensene også måtte variere. En felles nasjonal standard eller plan vil ikke nødvendigvis treffe behovene lokalt, og kan i stedet øke risikoen for at tiltakene som settes inn ikke svarer til de lokale behovene. Kommunene og fylkeskommunene har både før, under og etter en streik ansvaret for å følge opp elevene. De berørte kommunene og fylkeskommunene må kartlegge situas-

jonen lokalt, lage gode planer og sette inn målrettede tiltak for å følge opp elevene. Dette inkluderer behovet for intensivopplæring, et sterkere lag rundt elevene og egne oppfølgingstilbud for elever med særskilte behov. Innretning av tiltak og oppfølging bør vurderes i tett dialog med skoleledere, lærere og elever.

Kommuner og fylkeskommuner som er berørt av streiken har spart store summer på lærerlønninger i løpet av konflikten, og min klare forventning er disse pengene skal brukes til elevenes beste.

Det må legges vekt elevenes trivsel, læring og mestring, og at elevene opplever trygghet om både faglig og sosial læring i tiden fremover. Som representanten påpeker, er det særlig viktig å støtte opp om elever i sårbare situasjoner. Jeg vil sørge for å innhente kunnskap fra Utdanningsdirektoratet gjennom Statsforvalterne om hvordan situasjonen utvikler seg i tiden fremover.

SPØRSMÅL NR. 3033**Innlevert 28. september 2022 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad****Besvart 5. oktober 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Senterpartiet har tidligere blankt og konsekvent avvist å innføre grunnrenteskatt på havbruk.

Hva har endret seg siden 2019 da Senterpartiets landsmøte sa nei til grunnrenteskatt på havbruk, og hvorfor ønsker finansministeren å ytterligere beskatte en næring som han ønsker skal vokse?

BEGRUNNELSE:

Det vises til at Senterpartiets landsmøte i 2019 sa nei til statlig grunnrenteskatt på havbruk. Det vises videre til at Geir Pollestad, Senterpartiets tidligere næringspolitiske talsmann og nå finanspolitiske talsmann, har aktivt arbeidet mot grunnrenteskatten. Det vises også til oppslag i Fiskeribladet 22. januar 2020, der Pollestad uttaler at han tror sjansen for grunnrente på havbruk blir mindre med ny finansminister enn med Siv Jensen. Nå har vi en situasjon der en statsråd fra Senterpartiet innfører nettopp grunnrente på havbruk. Senterpartiet har altså gjort en helomvending i denne saken. Statsråden bes forklare hva som ligger bak dette.

I regjeringsplattformen står det en formulering som indikerer at man ønsker en havbruksnæring i fortsatt vekst: «Regjeringen vil legge til rette for videre vekst for å skape flere arbeidsplasser, mer bearbeiding, større verdiskaping og økte eksportinntekter.» I Senterpartiets partiprogram står det at «det er avgjerande å sikra utvikling i fiskeri- og havbruksnæringa gjennom føreseielege rammevilkår.» Havbruksnæring selv gir inntrykk av at grunnrenteskatten vil være svært negativ for næringen, særlig ettersom den kommer på toppen av et allerede økt skattetrykk. Reaksjonene tyder også på at næringen ikke var forberedt på hva som kom. Statsråden bes forklare hvordan innføring av grunnrenteskatten og økning av produksjonsavgiften henger sammen med ønsket om at næringen skal vokse og ha forutsigbare rammevilkår.

Svar:

Grunnrenten fra havbruk oppstår ved bruk av våre felles fjorder og havområder. I Hurdals-plattformen er regjeringen tydelig på at lokalsamfunn og fellesskapet bør få en rettferdig andel av verdiene som skapes ved utnyttelse av fellesskapets naturressurser.

Lønnsomheten i havbruksnæringen har vært svært god i flere år. Avkastningen på kapitalen og driftsmarginer har i gjennomsnitt vært 3-4 ganger høyere enn i industrien de siste 10 årene. Statistisk sentralbyrå (2022)¹ har beregnet grunnrenten til over 20 mrd. kroner årlig i perioden 2016-2018, og den var på 11,8 mrd. kroner i 2021. Havbrukstillatelsene har gitt opphav til noen av de største private formuene i Norge. Regjeringen mener det er rimelig at fellesskapet får en del av grunnrenten. Den 28. september varslet derfor regjeringen flere tiltak. Regjeringen vil i statsbudsjettet for 2023 blant annet foreslå at det innføres grunnrenteskatt på havbruk fra 2023. En sentral del av forslaget er at lokalsamfunn som stiller sine naturressurser til disposisjon, skal sikres en stor del av inntektene. På denne måten får også kommunene mer igjen for å legge til rette for oppdrett.

Til forskjell fra Havbruksskatteutvalgets anbefaling foreslår regjeringen å skjerme små, lokale aktører. Det skjer gjennom et bunnfradrag på mellom 4 000 og 5 000 tonn biomasse, tilsvarende et fradragsbeløp på henholdsvis 54 mill. kroner og 67,5 mill. kroner. Da vil bare de største havbruksselskapene betale grunnrenteskatt. Forslaget innebærer også en modell som viser at minst halvparten av disse verdiene skal føres rett tilbake til kommunene. På den måten går verdier som skapes fra aksjonærene i de største oppdrettsselskapene til lokal velferd i de lokalsamfunnene der verdiene skapes.

Prinsippet om at fellesskapet skal ha en andel av avkastningen som oppstår ved kommersiell bruk av fellesskapets naturressurser, har tjent Norge godt. Uten dette ville vi i dag ikke hatt Statens pensjonsfond. Også kraftverksbeskatningen har bidratt til betydelige skatteinntekter til stat og kommunesektor, ikke minst den siste tiden. Det har vært bred enighet om at en stor andel av grunnrenten fra petroleums- og kraftnæringen skal tilfalle fellesskapet. I likhet med petroleums- og vannkraftressursene er sjøressurser et skatteobjekt som ikke kan flyttes, og som bør benyttes i en tid der mange skattegrunnlag blir mer mobile som følge av internasjonalisering.

Norge har blant verdens beste klimatiske forhold for oppdrett av laks. Norske sjøområder er kjennetegnet av gode strømforhold og oksygenrikt vann med gunstig temperatur, og er samtidig tilstrekkelig skjermet for vær og vind. Produksjonen kan skje til lavere kostnader enn de fleste andre steder i verden. Havbrukstillatelser utstedes av staten og gir en beskyttet og tidsubegrenset rett til næringsutøvelse.

¹ Statistisk sentralbyrå (2022). *Ressursrenten i naturressursnæringene i Norge 1984-2021*.

Grunnrente i havbruk oppstår delvis som følge av at et begrenset antall lokaliteter er egnet for havbruksvirksomhet, og delvis som følge av begrensninger på hvor mange tillatelser som kan gis av miljøhensyn.

Staten har i det alt vesentlige tildelt havbruksstillatelser billig eller gratis basert på begrensede naturressurser som tilhører fellesskapet. Oppdrettsnæringen har gått fra å være en «attåtnæring» til å bli en av Norges største og mest lønnsomme næringer, som leverer til et globalt marked. Over 50 pst. av næringen domineres av noen få eiermiljøer og over 1/3 er i utenlandsk eierskap.

Grunnrenteskatten er ikke til hinder for videre vekst i næringen. Grunnrente kan ilegges høy skatt uten at det svekker selskapenes investeringsinsentiver. Gjennom grunnrenteskatten tar staten en lik del av kostnadene og inntektene. Dette skjer uavhengig om en investering blir lønnsom eller ulønnsom. Investeringer som er lønnsomme for samfunnet før skatt, vil dermed være lønnsomme etter skatt. Tilsvarende vil investeringer som er ulønnsomme for samfunnet før skatt, være ulønnsomme etter skatt.

For stedbundne grunnrentenæringer er det mulig å ha et høyt skattenivå uten at investeringer flyttes ut av landet. Dette gjelder selv om det finnes alternative produksjonsmåter (som oppdrett på land), og selskapene møter internasjonal konkurranse fra aktører basert i andre land med andre rammebetingelser og skatteregimer. Ressursene som gir opphav til grunnrente, er stedbundne

i Norge. Hvis et selskap flytter til utlandet eller flytter virksomheten sin på land, kan en annen aktør komme inn og ta i bruk de samme stedbundne ressursene.

Regjeringens forslag balanserer viktige hensyn. For oppdrettsnæringen erstattes dagens lønnsomhetsuavhengige produksjonsavgift av en grunnrenteskatt som er basert på lønnsomhet. Produksjonsavgiften består, men kan trekkes fra krone for krone mot fastsatt grunnrenteskatt og blir dermed normalt ingen ytterligere belastning for oppdrettere som betaler grunnrenteskatt. Produksjonsavgiften fungerer da som en omfordeling av grunnrente til havbrukskommuner og -fylkeskommuner. Tilsvarende gjelder den foreslåtte naturressursskatten, som også vil fordeles til vertskommuner og -fylkeskommuner etter nøklene i Havbruksfondet, men som vil inngå i skatteutjevningen mellom kommuner. I tillegg tilgodeses kommunesektoren gjennom økte bevilgninger. Samlet legges det opp til at provenyet fordeles likt mellom staten og kommunesektoren.

Forslaget er nå sendt på høring med frist 4. januar 2023. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med lovforslag om grunnrenteskatt på havbruk, inkludert naturressursskatt, etter høringen slik at reglene kan gjelde fra og med 2023. For at økningen i produksjonsavgiften skal gjelde fra 1. januar 2023 må denne vedtas av Stortinget i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2023.

SPØRSMÅL NR. 3034

Innlevert 29. september 2022 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 7. oktober 2022 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Når regner statsråden med at regjeringen vil legge fram en forskrift om tildeling av tillatelser til akvakultur med laks, ørret og regnbueørret i sjøvann til miljøteknologiformål?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har hatt et forslag om etablering av en ny ordning for tildeling av tillatelser til miljøteknologiformål på høring, med høringsfrist 14. januar i år. Planen har vært å etablere en forskrift om akvakultur av matfisk til miljøteknologiformål. Ordningen skal, ifølge utkastet til forskrift, "bidra til å utvikle og kommersialisere teknologi som

bidrar til å løse miljø- og arealutfordringene som norsk akvakultur med laks, ørret og regnbueørret står overfor".

Svar:

Regjeringen Solberg sendte høsten 2021 et forslag om etablering av en ny ordning for tildeling av tillatelser til miljøteknologiformål, på høring. Ved høringsfristens utløp 14. januar i år hadde det kommet inn om lag 50 høringsvar. Departementet har gjennomgått høringsvarene og er i en prosess med å vurdere eventuell videre oppfølging av forslaget. Jeg tar sikte på en avklaring i løpet av høsten 2022.

Som fiskeri- og havminister er jeg opptatt av at vi skal ha rene og rike kyst- og havområder med god miljøtilstand. Regjeringen ønsker å bygge opp under fortrinnet som ligger i oppdrett av fisk i kystnære strøk og fjorder, og samtidig stimulere til innovasjon, nye produksjonsformer og bruk av ny teknologi for å sikre økt bærekraft. Målet er at Norge skal lede an i utviklingen av verdens mest produktive og miljøvennlige havbruksnæring, med produksjon av matressurser til et voksende verdensmarked. Innovasjon og utvikling av mer miljøvennlig teknologi er avgjørende for å nå dette målet. Det er også viktig å legge

til rette for at nyutviklet teknologi tas i bruk i kommersiell drift.

Når det er sagt, så skal vi tenke oss godt om før vi eventuelt lanserer nye særtillatelser til utvikling av miljøteknologi. Erfaringen med utviklingstillatelsene viser at det er krevende å utforme tillatelser med krav som treffer riktig, tildeles på en rettferdig måte, er enkle å administrere og som ikke medfører sløsing med offentlige ressurser. Det gjøres derfor en grundig vurdering av hvilke virkemidler som er best egnet for å stimulere til utvikling, innovasjon og at ny teknologi tas i bruk.

SPØRSMÅL NR. 3035

Innlevert 29. september 2022 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 3. oktober 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Vil statsråden bidra til å bevare naturrikdommen i Saltstraumen og samtidig sikre et bærekraftig steinbitfiske utenfor, gjennom et vern av steinbit i Saltstraumen marine verneområde?

BEGRUNNELSE:

Saltstraumen utenfor Bodø er en av verdens sterkeste malstrømmer. Strømforholdene har skapt et unikt naturmiljø som i sin tur førte til opprettelsen av et marint verneområde i 2013. Formålet med vernet var «å ta vare på et område som inneholder truet, sjelden og sårbar natur, representerer bestemte typer natur og som har særskilt naturvitenskapelig verdi».

Saltstraumen byr på fantastiske naturopplevelser, og har blitt et eldorado for dykkere fra hele verden. Samtidig har undervannsjakt (harpunering) på fisk gitt økt bekymring for undervannsmiljøet. Bekymringen gjelder særlig jakt på steinbit.

Steinbiten er essensiell for det rike og unike livet i Saltstraumen, blant annet fordi den regulerer bestanden av kråkeboller og dermed forhindrer at tareskogene bites ned. På 90-tallet sto steinbiten i fare for å bli utryddet fra strømmen. Det førte til at lokale dykkere innførte et selvpålagt jaktforbud, noe turistfiskebedrifter har støttet opp om ved å anbefale sine gjester å begrense uttak av steinbit.

Dette har hatt svært god effekt. Resultatet er en robust bestand, med mange par som legger egg hvert år, og steinbit i alle aldre. Forskning viser at reelle verneområder gir

økte fiskebestander i områdene rundt. Fredning av steinbiten i Saltstraumen sikrer dermed bærekraftig fiske i Skjerstadfjorden og Saltfjorden.

Et selvpålagt vern er imidlertid svært sårbart. Det skal ikke mange sesonger til før resultatene av den tidligere innsatsen ødelegges. Utryddes steinbitbestanden i Saltstraumen, vil den ta lang tid å restaurere, siden steinbiten ikke blir kjønnsmoden før seks-sjuårsalderen.

Undervannsjakta går også ut over tillitsforholdet mellom dykkere og fisk, som det har tatt år å bygge opp, og som bidrar sterkt til opplevelsene mange dykkere kommer til Saltstraumen for å oppleve.

Da verneområdet ble opprettet i 2013, ble lokalmiljøets ønske om forbud mot harpunering nevnt i den kongelige resolusjonen. Det ble vist til havressursloven § 16, punkt c, som åpner for at «Fiskeri- og kystdepartementet kan fastsette forskrift om forbud mot høsting i visse områder, av visse arter eller med visse redskaper». Fylkesmannen anbefalte at det tas inn et punkt om at dette i en kommende forvaltningsplan for det marine verneområdet. Forvaltningsplanen er nå under utarbeidelse.

Svar:

Saltstraumen regnes som verdens sterkeste tidevannsstrøm. De særegne strømforholdene skaper igjen forutsetninger for et rikt og særegent plante- og dyreliv. Dette er naturverdier av lokal, nasjonal og internasjonal betydning. En målsetting med vernet av Saltstraumen er nettopp å bevare disse naturverdiene uten større grad av ytre påvirkning.

Saltstraumen er også et attraktivt friluftslivsområde og turistmål, bl.a. for sportsfiskere og dykkere. Dette er i utgangspunktet positivt, samtidig som det kan være nødvendig med egne tiltak for å hindre negativ påvirkning på naturverdiene i området. Alminnelig friluftsliv, fiske, jakt og fangst er aktiviteter som er eksplisitt tillatt gjennom verneforskriften for Saltstraumen marine verneområde, forutsatt at slik aktivitet utøves i tråd med kravene som følger av annet regelverk, herunder havressursloven og lakse- og innlandsfiskekloven. Som representanten nevner, er det mulig å innføre forbud mot høsting i visse områder, av visse arter eller med visse redskaper, jf. havressursloven § 16 annet ledd bokstav c, noe som også vil kunne omfatte harpuneringsforbud og forbud mot fangst av steinbit i Saltstraumen. En eventuell forskrift om dette må i så fall fastsettes av fiskerimyndighetene.

Statsforvalteren i Nordland er forvaltningsmyndighet for Saltstraumen marine verneområde og leder nå, i nært samarbeid med bl.a. Bodø kommune, fylkeskommunen, miljøorganisasjoner, dykkere m.v., arbeidet med en forvaltningsplan for området. Hvorvidt det i dette tilfellet vil være hensiktsmessig å få på plass et forbud mot fangst av steinbit, er et spørsmål som drøftes som en del av dette arbeidet. Forvaltningsplanen forventes ferdigstilt før sommersesongen 2023. Dersom planen inneholder anbefalinger for oppfølging på sentralt nivå på dette punktet, vil jeg vurdere og evt. følge opp disse i samråd med fiskeri- og havministeren.

Jeg gjør oppmerksom på at svaret er utarbeidet i samråd med fiskeri- og havministeren, som har ansvaret for havressursloven med tilhørende forskrifter.

SPØRSMÅL NR. 3036

Innlevert 29. september 2022 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 5. oktober 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvordan er det mulig for en person å oppholde seg 24 år i landet ulovlig dersom personen i den samme tidsperioden har utstrakt kontakt med offentlige myndigheter, blant annet i forbindelse med flere domfellelser for alvorlige straffbare handlinger?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mediedekningen av politiets siste pågripelser etter terroranslaget i Oslo den 25.06.22. Som det fremgår av deknningen er en de nylig pågrepne personene somalisk statsborger. Det fremgår videre av mediedekningen at vedkommende ble utvist fra Norge i 1998 og siden den gang ikke har hatt lovlig opphold i riket, samt at grunnlaget for utvisningsvedtaket var domfellelser for alvorlige straffbare handlinger. Den straffedømte og utviste somalieren har like fullt oppholdt seg i landet frem til nå, og i tiden som har gått siden utvisningsvedtaket og frem til i dag har vedkommende også pådratt seg flere nye domfellelser for alvorlig kriminalitet.

Spørsmålsstiller har vanskeligheter med å forstå hvordan en person kan oppholde seg ulovlig i landet i 24 år, særlig når vedkommende har vært i jevnlig kontakt med offentlige myndigheter i forbindelse med vedvarende kriminell adferd. Det bes derfor om en generell fork-

laring på hvordan saksforholdet i den konkrete saken kan være en mulighet.

Svar:

Retur av utlendinger uten lovlig opphold i Norge er et prioritert område for regjeringen. Ved utgangen av juli i år hadde nesten 1 300 personer blitt uttransportert fra Norge. Omtrent 350 av disse var ilagt straffereaksjon.

Jeg er enig i at et ulovlig opphold i 24 år er lenge, og at det er uheldig at det ikke har vært mulig å gjennomføre en uttransportering i denne perioden. Det er imidlertid en rekke forutsetninger som må være til stede før norske myndigheter kan returnere en utlending med tvang til sitt hjemland. Enkelte av disse ligger utenfor norske myndigheters kontroll, for eksempel om utlendingens hjemland aksepterer å motta egne borgere som returneres med tvang.

Somalia har gjennom flere år vært et av de landene det har vært svært utfordrende å returnere personer til med tvang. Pr. juli i år hadde kun et svært lite antall personer blitt returnert fra Norge til Somalia. Politiet og utlendingsmyndighetene følger opp de sakene der retur av ulike årsaker over tid ikke har vært mulig, og jobber målrettet for å få til retur også i disse sakene.

SPØRSMÅL NR. 3037**Innlevert 29. september 2022 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 5. oktober 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Styret ved St. Olavs hospital må spare penger og utsetter blant annet byggingen av Senter for psykisk helse.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at utbyggingen ikke utsettes utover det styret ved St. Olav nå har bestemt?

Svar:

Jeg er kjent med at styret for St. Olavs hospital HF i styremøtet 22. september i år vedtok å endre fremdriftspla-

nen for Senter for psykisk helse. Vedtaket innebærer nå en plan om at konseptrapport og lånesøknad skal ferdigstilles i 2023 i stedet for høsten 2022. Senter for psykisk helse er et prioritert tiltak i Helse Midt-Norge. Det er styrene i Helse Midt-Norge RHF og ved St. Olavs hospital HF som må vurdere videre framdrift i prosjektet og sikre at planene gjennomføres innenfor faglige og økonomiske rammer.

SPØRSMÅL NR. 3038**Innlevert 29. september 2022 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad****Besvart 7. oktober 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

En viktig begrunnelse for nye mellomlandsforbindelser med økt kapasitet har vært å sikre forsyning også når vi ikke klarer å produsere nok kraft selv. NO2 har historisk lav magasinfylling på 50 pst. mye pga. høy produksjon forrige vinter og et tørt år i år, og det er nå risiko for rasjonering i vinter. Det betyr at mellomlandsforbindelsene kan bli viktig for forsyningssikkerhet i vinter.

Hvordan er beredskapen knyttet til disse kablene og hva gjøres for å sikre at de for eksempel ikke blir utsatt for sabotasje?

BEGRUNNELSE:

Sabotasjen mot gassrørledningene har hevet beredskap og sikkerheten knyttet til petroleum. Men Norge kan også være sårbare knyttet til strømforsyningen og mellomlandsforbindelsene kan være enkle å sette ut av drift. Det er viktig at det er god beredskap knyttet til forsyningssikkerheten av strøm også.

Svar:

Det operative ansvaret for kraftforsyningsberedskapen er delegert til Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)

som er beredskapsmyndighet. Selskapene i kraftforsyningen er underlagt et strengt sektorregelverk, herunder kraftberedskapsforskriften (kbf) som blant annet stiller krav til beskyttelse av anlegg, informasjonssikkerhet og beskyttelse mot IKT-angrep. NVE er tilsynsmyndighet og etterser at selskapene følger kravene i regelverket. NVE leder også Kraftforsyningens beredskapsorganisasjon (KBO), som består av NVE, nettselskapene, større kraftprodusenter og fjernvarmeselskaper som har klassifiserte anlegg etter kraftberedskapsforskriften.

I slutten av februar, i forbindelse med Russlands invasjon i Ukraina, ba departementet NVE formidle til KBO-enhetene at det måtte innføres økt årvåkenhet. Dette betyr at selskapene lenge har hatt økt årvåkenhet både når det gjelder fysiske anlegg og IKT. Selskapene har i denne forbindelse også gjennomgått sine beredskap-splaner, sikringstiltak og IKT-sikkerhetstiltak.

Når det gjelder mellomlandsforbindelsene opplyser Statnett at de har nødvendig reservemateriell på lager og at de har inngått beredskapsavtaler som sikrer tilgang til personell, utstyr og fartøy for å gjennomføre en reparasjon dersom en hendelse skulle inntreffe.

Sjøkablene er gravd ned i sjøbunnen. Dette er primært et tiltak rettet mot beskyttelse ved fiskeriaktiviteter, ikke mot sabotasje. Når det gjelder landanleggene

for utenlandskablene, har disse i all hovedsak høyeste sikkerhetsklasse. Anleggene har skallsikring og er utstyrt med kameraovervåking som sender data til Statnetts overvåkingssenter 24 timer i døgnet.

Det hører med i helhetsbildet at forsyningssikkerheten vår ikke er avhengig av enkeltforbindelser. Hvis

det først skjer et utfall av en kabelforbindelse kan det bli langvarig, for eksempel på grunn av behov for skjøting av undervannskabel. Det er viktig å være klar over at utfall av kabelforbindelser kan skje av en rekke andre grunner som ikke er sabotasje eller bevisst skadeverk.

SPØRSMÅL NR. 3039

Innlevert 29. september 2022 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 5. oktober 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Hvordan har statsråden og helseforetakene jobbet for å sikre forutsigbarhet og avtaler med private/ideelle tilbydere etter avviklingen av fritt behandlingsvalg fra 2023?

BEGRUNNELSE:

Statsråden har bekreftet at fritt behandlingsvalg vil utvikles fra 2023. Det betyr at man ikke lenger har godkjenningmodellen for private og ideelle tilbydere av helsetjenester, og at helseforetakene selv må inngå avtaler. Derimot er det en rekke private og ideelle tilbydere som ikke vet om de fortsatt kan opprettholde driften sin fra neste år. Det er snakk om mange tusentalls brukere, pasienter og ansatte, som frykter for tilbudet sitt, eller arbeidsplassen sin, som ikke har fått noen avklaring.

Et eksempel på dette er Mestringshusene på Notodden, der 52 ansatte står i fare for å miste jobben. Institusjonen med fokus på rusbehandling har gitt behandling til 332 rus- og psykiatrispasienter siden starten i februar 2018. Dette er ikke realiteten for bare Mestringshusene på Notodden, men noe som rammer flere titalls behandlingssinstitusjoner i hele landet.

Tilbydere av helsetjenester gjør en viktig jobb for samfunnet, gjennom å gi gode tjenester av høy kvalitet til mennesker som trenger hjelp. Mange av tilbyderne har gjort enorm innsats over flere år, og spilt en viktig rolle for mange pasienters liv. Da er det uverdig at aktørene ikke enda har fått en avklaring på om de må legge ned driften sin eller ikke.

Svar:

Helseregionenes kjøp av helsetjenester fra private aktører utgjorde over 17 milliarder kroner i 2021. Dette inkluderer både ideelle og kommersielle samarbeidspartnere. Pri-

vate aktører yter med andre ord et vesentlige bidrag i den offentlige spesialisthelsetjenesten. Regjeringen er positiv til at helseforetakene samarbeider med private aktører, så lenge samarbeidet

skjer på vår felles helsetjenestes premisser. Vi ønsker ikke at private aktører skal kunne etablere seg fritt, og tappe lokalsykehus for ressurser – slik vi har sett eksempler på med fritt behandlingsvalgordningen. Samarbeid med private skal reguleres gjennom langsiktige avtaler hvor behandlingsskvalitet for pasientene vektlegges. Helseregionene skal til enhver tid sørge for tilstrekkelig kapasitet, enten gjennom etablering av egne tilbud eller gjennom avtaler med private.

Regjeringen har foreslått å avvikle godkjenningsordningen i fritt behandlingsvalg med virkning fra 2023. Dette tidspunktet annonserte jeg i sykehustalen i januar i år. Da var det allerede kjent at regjeringen ville avvikle ordningen, blant annet gjennom Hurdalsplattformen. Dette ble også tydelig trukket fram som en viktig helsepolitisk sak av Arbeiderpartiet og Senterpartiet før stortingsvalget i 2021.

Forslaget om avvikling av godkjenningsordningen ble sendt på høring 1. april i år, med frist for uttalelser den 1. juli. I forkant av utsendelsen av høringsnotatet hadde departementet møter med arbeidsgiverorganisasjonene NHO, Virke og Spekter, samt enkelte av de godkjente aktørene i ordningen for å innhente deres innspill og synspunkter.

I oppdragsdokumentet for 2022 ble de regionale helseforetakene bedt om å påse at pasienter som mottar behandling hos private leverandører gjennom godkjenningsordningen i fritt behandlingsvalg, får videreført det tilbudet de har behov for når ordningen avvikles. De regionale helseforetakene må selv vurdere hvilke tiltak som er nødvendige for å ivareta dette ansvaret, inkludert vur-

dere hva som skal leveres av egne helseforetak eller av private leverandører gjennom nye anskaffelser.

I tilleggsk dokumentet etter Stortingets behandling av Prop. 115 S (2021-2022) («revidert oppdragsdokument») ba jeg videre om at de regionale helseforetakene vurderer

hvorvidt godkjente virksomheter i fritt behandlingsvalgordningen i dag leverer tjenester som oppfyller et viktig nasjonalt eller regionalt behov og påse at slike tjenester også i fremtiden gjøres tilgjengelige.

SPØRSMÅL NR. 3040

Innlevert 29. september 2022 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 10. oktober 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Vil regjeringa ta initiativ til å få på plass garantiordninger og/eller statlege lån til straumselskap som kan gjere det lettare for dei å hjelpe kundar som har vanskar med å betale høge straumrekningar, slik det allereie er etablert ordnigar for i både Sverige, Finland og Danmark?

Svar:

Regjeringen er opptatt av å avhjelpe situasjonen for norske husholdninger i møte med de ekstraordinært høye strømprisene. Vi fikk derfor raskt på plass en strøm-

stønsordning, som har blitt ytterligere forsterket siden den ble innført. Ordningen innebærer at husholdninger i områder med vedvarende høy strømpris i praksis forholder seg til en betydelig lavere pris, men uten at den fjerner insentivene til å spare på strøm. Regjeringen har også redusert elavgiften for 2022 samt økt og midlertidig utvidet bostøtten. Som jeg sa i min redegjørelse for Stortinget 19. september, så skal folk føle seg trygge på at regjeringen vil stille opp så lenge krisen varer. Regjeringen har imidlertid ikke planer om å innføre garantiordninger eller statlige lån til strømselskap.

SPØRSMÅL NR. 3041

Innlevert 29. september 2022 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug

Besvart 7. oktober 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

I en sak i Dagbladet 4. september fremkommer det at regjeringen tillater at Russland gjennomfører en forskningstokt på den norske kontinentalsokkelen med forskningsfartøyet «Akademik Sergey Vavilov», i perioden 26. august til 22. oktober 2022.

Hva er begrunnelsen for at denne tillatelsen ble gitt, og hvilke sikkerhetspolitiske vurderinger har regjeringen gjort for å kunne konkludere med at dette forskningstoktet ble godkjent?

BEGRUNNELSE:

I Dagbladets artikkel fremkommer det flere bekymringsfulle betraktninger av hva dette dørskningstoktet kan være. Videre kan man lese at denne type tokt kan benyttes til å gjennomføre eller forberede sabotasjeaksjoner. Med dagens situasjon i Østersjøen er det svært viktig at norske myndigheter sikrer norske interesser, det kan derfor fremstå som svært naivt å tillate denne type russisk aktivitet nå.

Svar:

Regjeringen følger nøye med på situasjonen i våre nærområder og er opptatt av sikkerhetsaspektet ved aktivitetene som foregår. Vi er klar over at aktivitet som i utgangspunktet er lovlig, kan bli utnyttet til formål som kan skade vår nasjonale sikkerhet.

Norske myndigheter behandler søknader om havforskningstokt innenfor de rammer havretten setter. I FNs havrettskonvensjon er det fastsatt at alle stater skal ha rett til å drive vitenskapelig havforskning med forbehold for de rettigheter og plikter andre stater har. Dette innebærer at kyststaten kan nekte havforskningstokt innenfor territorialfarvannet. Derimot må kyststaten normalt samtykke til forskningstokt i økonomisk sone og på kontinentalsokkelen utenfor 12 nautiske mil fra grunnlinjene.

Kyststatens begrensede mulighet til å nekte vitenskapelig havforskning må ses i sammenheng med at økonomisk sone og kontinentalsokkel ikke er en del av kyststatens territorium, men havområder hvor kyststaten har visse rettigheter. Disse rettighetene er i all hovedsak knyttet til kartlegging og utnyttelse av ressurser. Utøvelsen av kyststatens rettigheter må skje i samspill med andre

staters rettigheter. Eksempelvis kan ikke kyststaten nekte andre stater å gjennomføre militærøvelser i havområder utenfor territorialfarvannet. Staten som gjennomfører militærøvelsen må imidlertid ta hensyn til blant annet petroleumsvirksomhet.

Toktet med det russiske forskningsfartøyet Akademik Sergey Vavilov omfatter oseanografiske, sedimentære og klimarelaterte undersøkelser. Det skal i sin helhet foregå utenfor norsk territorialfarvann. Utgangspunktet for behandlingen av søknaden var derfor andre staters rett til å forske i norske havområder. Enkelte av de planlagte undersøkelsene på havbunnen var imidlertid av en slik karakter at de kunne ha direkte betydning for undersøkelse etter ressurser på kontinentalsokkelen. Etter havretten kunne derfor Norge sette enkelte begrensninger. Hvilke begrensninger som er satt, fremgår klart av lisensen fra Oljedirektoratet. Et tilsvarende tokt med et annet russisk fartøy ble gjennomført i 2021. Også det toktet ble gjennomført utenfor territorialfarvannet og Norge satte de samme begrensningene i samtykket. Samtykket vil kunne bli trukket dersom fartøyet bryter vilkårene som er satt.

SPØRSMÅL NR. 3042

Innlevert 29. september 2022 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 10. oktober 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Har regjeringen som mål at både husholdninger og næringsliv skal kunne tegne fastprisavtaler på 3 år til en pris på 110 øre eller mindre, også med dagens spotpriser og utsikt for prisutvikling framover i Sør-Norge, og vurderer Regjeringen å bruke eierskap og regulatoriske virkemidler for å sørge for at de offentlig eide kraftselskapene leverer på dette, eventuelt i samarbeid med kommunene?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har sendt på høring et forslag om et nytt kontraktsunntak i grunnrenteskatten knyttet til fastprisavtaler for strøm, med mål om at strømleverandørene skal kunne tilby standardiserte fastprisavtaler til sluttbrukerne med et maksimalt prispåslag på 0,5 øre på den fastprisen leverandørene betaler til kraftprodusentene, og at det skal tilbys priser for perioder på henholdsvis tre, fem og sju år. Med nye endringer i skattingen av kraft, med høypris-

bidrag, mener regjeringen at det også skal bli mer gunstig for kraftselskapene å selge mindre i spotmarkedet og mer på fastpris. Samtidig er det ulike meninger blant kraftselskapene om det vil være gunstig å inngå fastprisavtaler, særlig på en varighet som 3 år. Regjeringen har siden de lanserte denne ideen i april kommet med flere ulike og til dels sprikende forklaringer på hvorvidt denne ordningen skal treffe husholdningene eller ikke. Sist på Regjeringens pressekonferanse om skattingen av naturressurser 28. oktober, hvor finansministeren forklarte at ordningen med fastpris i mindre grad var tilpasset husholdningene.

Svar:

Finansdepartementet sendte 30. juni 2022 på høring et forslag om endringer i reglene for grunnrenteskatt som skal legge til rette for bedre fastprisavtaler på strøm og mer forutsigbare strømmregninger. Det ble vist til at dette kan være særlig viktig for næringslivet, som ikke er omfat-

tet av strømstønadsordningen. Fristen for høringsinnspill var 1. september 2022, og jeg la frem hovedpunktene i den foreslåtte ordningen 28. september 2022 (pressemelding nr. 43/2022).

Reglene i forslaget er nøytrale, og gjør ikke forskjell på om sluttbrukeren er en bedrift eller privatperson. Som omtalt i høringsnotatet kan imidlertid en bindingstid på tre, fem eller sju år, i kombinasjon med dagens praksis for full erstatning/bruddgebyr, være et urimelig avtalevilkår for privatpersoner. Dersom det skal tilbys kontrakter til forbrukere, er det derfor nødvendig å tilby rimeligere oppsigelsesvilkår enn etter dagens praksis. Flere høringsinstanser mener at lavere bruddgebyr enn etter dagens praksis, vil kunne føre til at fastprisavtaler kun vil tilbys forbrukere i begrenset omfang. Det ble også uttalt i høringsrunden at fastprisavtaler knyttet til et forhåndsavtalt fast volum, slik forslaget legger opp til, er lite egnet for forbrukermarkedet.

Dersom kontraktsunntaket i grunnrenteskatten for fastprisavtaler skal lede til flere bedre fastprisavtaler for husholdningene, må bransjen utarbeide avtaler som både er i tråd med forbrukervernregelverket og innenfor rammene av kontraktsunntaket i grunnrenteskatten. I praksis antas ordningen derfor i første omgang å få størst betydning for bedrifter som faller utenfor det eksisterende unntaket for kraftintensiv industri. Privatpersoner vil uansett være dekket av strømstøtteordningen for husholdninger og borettslag.

Regjeringen vurderer ikke å bruke eierskap for å sørge for at de offentlig eide kraftselskapene leverer på fast-

prisavtaler. Det følger av selskapslovgivningen, statens eierprinsipper og eierskapsmeldingen at det er styret og ledelsen som har ansvaret for selskapenes operasjonelle beslutninger. Det fremgår videre at statens eierrolle skal skilles fra øvrige roller, og at statlig eierskap ikke urettmessig skal medføre andre konkurransvilkår, verken fordeler eller ulemper, sammenlignet med selskaper uten statlig eierandel. Bruk av statlig eierskap for å sørge for at statlig eide kraftselskap leverer på fastprisavtaler vil være et brudd med disse prinsippene. Når det gjelder fylkes- og kommunalt eide selskaper, har ikke staten noen rolle som eier. Det legges heller ikke opp til å bruke regulatoriske virkemidler for å sørge for at de offentlig eide kraftprodusentene leverer en gitt pris.

Forslaget om endringer i reglene for grunnrenteskatt som skal legge til rette for bedre fastprisavtaler på strøm, er basert på innspill fra næringen. Jeg forventer at kraftprodusentene raskt kommer på banen med økt tilbud av fastprisavtaler, og deltar i konkurransen om fastpriskundene. Høyprisbidraget vil gjøre at selskapene vil veie tidlige høye spotprisinntekter noe lavere og kan gi selskapene et insentiv til å tilby fastprisavtaler på lavere nivåer enn de eller ville gjort. Prisen på fastprisavtalene fastsettes imidlertid i markedet, og det er opp til aktørene å komme frem til priser som er akseptable både for kundene og kraftleverandørene. For en nærmere beskrivelse av forslaget viser jeg til Prop. 1 LS (2022-2023) Skatter, avgifter og toll 2023.

SPØRSMÅL NR. 3043

Innlevert 29. september 2022 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen

Besvart 7. oktober 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren orientere om dialogen med EU om bruk av unntaksbestemmelsene i EUs fjerde jernbanepakke; hva som har skjedd hittil, hvordan dialogen har funnet sted, og hvordan han tror handlingsrommet vil bli for Norge, samt hva han legger i «konstruktiv tilbakemelding»?

BEGRUNNELSE:

I intervju med NTB 22. september viser samferdselsministeren til unntaksbestemmelser i EUs fjerde jernbanepa-

kke angående direktetildeling av persontogruter til statlige selskaper etter 25. desember 2023. Han kaller det «upløyd juridisk mark». I Hurdalsplattformen lovet regjeringen å gå i dialog med EU med mål om å sikre Norge unntak fra deler av bestemmelsene i jernbanepakken. Ifølge intervjuet med NTB er det «denne dialogen Nygård nå sier at har ført til 'konstruktiv tilbakemelding», men uten å utdype ytterligere. Det er derfor ønskelig med en orientering om hvor saken står.

Svar:

Jeg er kjent med at spørsmålsstilleren også har meldt en interpellasjon som berører dette spørsmålet. Videre legger jeg til grunn at spørsmålsstilleren med «bruk av unntaksbestemmelsene i EUs fjerde jernbanepakke» tenker på adgangen til å direktetildede persontogkontrakter etter forordning (EF) nr. 1370/2007 (kollektivtransportforordningen).

Regjeringen er tydelig på at vi ikke ønsker å konkurranseutsette persontogkontrakter, og vi var tidlig ute med å avlyse konkurransene om persontogtrafikken på Østlandet. For å kunne fortsette med direktetildeling vil vi være avhengig av å kunne benytte oss av unntaksmulighetene i kollektivtransportforordningen, som oppstiller reglene for denne typen offentlige kjøp. Siden bestemmelsen i forordningens artikkel 5 nr. 6, som gir en betingelsesløs adgang til å direktetildede persontogkontrakter med inntil ti års varighet, blir opphevet fra 25. desember 2023, er jeg opptatt av at de øvrige bestemmelsene som gir adgang til direktetildeling er anvendelige for Norge etter 2023.

Slik jeg ser det, er det i forordningen stilt opp et handlingsrom for valg av direktetildeling, og det er bestemmelser som hjemler direktetildeling av persontogkontrakter i nærmere angitte situasjoner. Disse kan bl.a. brukes for kontrakter av lav verdi eller trafikk av mindre omfang, under visse særlige omstendigheter eller når det er behov for nødtiltak, slik som under pandemien. Men det er, som utenriksministeren var inne på i sitt svar av 26. oktober 2021 på spørsmål fra representanten Moxnes, særlig unntaket i ny artikkel 5 nr. 4a som det kan være aktuelt å benytte seg av. Dette unntaket åpner for direktetildeling hvis det er berettiget ut fra «relevante strukturelle og geografiske særtrekk» i det norske markedet og jernbanenettet, og at en direktetildelt kontrakt vil føre til bedre kvalitet på tjenestene eller større kostnadseffektivitet sammenlignet med tidligere tildelte kontrakter.

Hvis vi i fremtiden benytter oss av dette unntaket, vil det for en som har eller har hatt interesse av å få en bestemt kontrakt og som har lidd skade eller risikerer å lide skade som følge av en uriktig beslutning om direktetildeling, være anledning til å be Statens jernbanetilsyn om å vurdere om vilkårene er oppfylt. Dette følger av forskrift om gjennomføring i norsk rett av EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 4a (forordning (EF) nr. 1370/2007 om offentlig persontransport med jernbane og på vei og om oppheving av rådsforordning (EØF) nr. 1191/69 og nr. 1107/70) § 1 a.

Den omtalte dialogen med EU om rekkevidden av unntakene i kollektivtransportforordningen er påbegynt. Ambisjonene i Hurdalsplattformen og regjeringens syn på konkurranse om persontogkontrakter ble tatt opp av Samferdselsdepartementets representanter i et møte i Kommisjonens Single European Rail Area Committee i februar i år. Representantene fra DG MOVE svarte at de hadde registrert den norske regjeringens syn på konkurranseutsettingen, og ville gjerne møte oss bilateralt for å diskutere rekkevidden av unntakene i forordningen med tanke på hvordan de kan anvendes for norske forhold. Jeg anser dette som å være konstruktivt.

De pågående prosessene for direktetildeling av nye trafikkavtaler er lagt opp slik at de nåværende unntaksmulighetene etter forordningens artikkel 5 nr. 6 kan brukes. Det har dermed foreløpig ikke vært aktuelt å vurdere konkret om vilkårene for en eventuell bruk av unntak etter artikkel 5 nr. 4a er oppfylt, og jeg kjenner heller ikke til at det er noen EU-stater som har gjort noen konkrete vurderinger av bestemmelsen ennå. Det er Jernbanedirektoratet som rett myndighet for å tildele persontogkontrakter som skal foreta denne vurderingen, men departementet vil fasilitere den nevnte dialogen med DG MOVE og eventuelt EFTAs overvåkingsorgan når det blir aktuelt å vurdere dette nærmere.

SPØRSMÅL NR. 3044

Innlevert 29. september 2022 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes

Besvart 5. oktober 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Har KD i forbindelse med avslaget vurdert hvilke konsekvenser det vil få for samskipnadens barnehager, og mener statsråden det er hensiktsmessig å først stille krav om selvstendig rettssubjekt for så etter et år ev. å fjerne kravet?

BEGRUNNELSE:

Kunnskapsdepartementet skriver i brev av 28. september følgende til Samskipsnadsrådet:

«Kravet om at hver barnehage skal være et eget rettssubjekt vil gjelde for alle private barnehager som ikke er omfattet av

den vedtatte unntaksregelen. Det er ikke gjort særskilte unntak for studentsamskipnadens barnehager. De nye reglene vil derfor gjelde for studentsamskipnadens barnehager fra 1. januar 2023.»

Dette på tross av flertallsmerknaden i Prop. 82 L (2021-2022) som er tydelig på at, sitat:

«...studentsamskipnader er i en særstilling, og at det i det videre arbeidet bør vurderes om hvordan regelverket kan tilpasses disse organisasjonenes særegenhet.»

Svar:

Stortinget vedtok flere endringer i barnehageloven 7. juni i år. Det innføres blant annet krav om at hver private barnehage skal være et selvstendig rettssubjekt, at de som hovedregel ikke skal drive eller eie annen virksomhet i samme rettssubjekt som barnehagedriften, et forbud mot å ta opp lån på andre måter enn i finansforetak og en meldeplikt for private barnehager ved nedleggelse, eierskifte eller andre organisatoriske endringer (Prop. 82 L (2021-2022) Endringer i barnehageloven (selvstendig

rettssubjekt, forbud mot annen virksomhet, meldeplikt m.m.) og Innst. 403 L (2021-2022)).

Kravet om at hver barnehage skal være et eget rettssubjekt vil gjelde for alle private barnehager som ikke er omfattet av den vedtatte unntaksregelen. Stortinget vedtok ikke særskilte unntak for studentsamskipnadens barnehager. De nye reglene vil derfor gjelde for studentsamskipnadens barnehager fra 1. januar 2023.

I innstillingen framkommer følgende merknad:

«Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt, mener at ideelle organisasjoner og studentsamskipnader er i en særstilling, og at det i det videre arbeidet bør vurderes om hvordan regelverket kan tilpasses disse organisasjonenes særegenhet. Et eksempel på dette er at regelverket om eksisterende reguleringer av studentsamskipnader ivaretar intensjonen om åpenhet og mulighet for kontroll.»

Jeg viser til at det også framkommer av innstillingen at regjeringen har varslet en helhetlig gjennomgang av finansieringssystemet for private barnehager i løpet av 2023. Merknaden ovenfor innebar ingen endringer i lovforslagene som ble vedtatt 7. juni i år, men den vil inngå i det videre arbeidet med styring og finansiering av barnehagesektoren.

SPØRSMÅL NR. 3045

Innlevert 30. september 2022 av stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen

Besvart 5. oktober 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Ifølge NRK Trøndelag (28.09.22) viser klinisk forskning at psykisk syke som må vente på behandling blir sykere. Samtidig som ventetidene øker i alle helseregioner, melder behandlingsinstitusjoner godkjent gjennom Fritt behandlingsvalg at de har ledig kapasitet.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at all ledig behandlingsskapasitet tas i bruk slik at ventetidene kan reduseres for psykisk syke pasienter?

BEGRUNNELSE:

Alle de fire helseregionene har i snitt fått lengre ventelister for psykisk syke som trenger behandling i spesialisthelsetjenesten. Samtidig som det er lange ventetider og fristbrudd for pasienter med rett til behandling innen psykisk helsevern, melder godkjente leverandører av de samme

behandlingstjenesten gjennom Fritt behandlingsvalg, at de har ledig kapasitet.

Det kan derfor se ut til at i stedet for å forsøke å gi raskere psykisk helsehjelp ved å ta i bruk den kapasiteten som er ledig hos ideelle og private aktører gjennom fritt behandlingsvalg, henvises pasientene til å stå i kø på venteliste i det offentlige. Dette til tross for at det er satt en øvre grense for hvor lenge mennesker med psykisk sykdom skal vente på å få hjelp. For barn og unge, 35 dager. For voksne er målet 40 dager.

Svar:

Det er bekymringsfullt at ventetidene til psykisk helsevern har økt i forbindelse med pandemien. Regjeringen er opptatt av å sikre gode tjenester og tilstrekkelig kapasitet i spesialisthelsetjenesten til behandling av pasienter med psykisk helseutfordringer. Jeg mener regjeringens fors-

lag om å avvikle ordningen med fritt behandlingsvalg vil kunne bidra til nettopp dette. De offentlige sykehusene brukte over 500 millioner kroner på å betale fritt behandlingsvalgleverandører i 2021. Dette er ressurser de får beholde når ordningen avvikles, og som kan brukes til å styrke tilbudet i de offentlige sykehusene eller til å inngå samarbeid med private gjennom langsiktige avtaler hvor behandlingskvalitet for pasientene vektlegges.

I 2020 mottok om lag 256 000 personer helsehjelp i psykisk helsevern i regi av den offentlige spesialisthelsetjenesten. Til sammenlikning mottok hhv. 280 og 309 personer psykisk helsehjelp gjennom fritt behandlingsvalgordningen i 2020 og 2021. Evalueringen av ordningen viste at den hverken har oppnådd formålet om å få ned ventetidene eller gjort helsetjenesten mer effektiv. Det er

dermed lite som tilsier at en avvikling av ordningen vil ha vesentlig betydning for ventetidene i psykisk helsevern.

Regjeringen arbeider for at flere får riktig psykisk helsehjelp raskere. Vi har et langsiktig mål om at alle som blir henvist til psykisk helsevern skal få tilbud om en vurderingssamtale. I 2022 har vi lagt vekt på at de regionale helseforetakene skal legge til rette for det innen psykisk helsevern for barn og unge. Det kan bidra til at pasientene får riktig helsehjelp til riktig tid og bedre prioritering. Noen vil ha bedre utbytte av behandling og oppfølging i kommunen. Derfor vil vi i opptrappingsplan for psykisk helse blant annet se på styrking av lavterskeltilbud i kommunene.

Jeg vil samtidig understreke at personer med behov for akutt psykisk helsehjelp, ikke har ventetid.

SPØRSMÅL NR. 3046

Innlevert 30. september 2022 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi

Besvart 10. oktober 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Viser til forslag om økt grunnrenteskatt for vannkraft.

Kan statsråden redegjøre for premisene for anslaget på provenyvirkning på 11,2 mrd.kr fra den økte skattesatsen og hvordan skatteskjerpelsen vil påvirke planlagte investeringer slik at forventet kapasitetsøkning i vannkraftproduksjonen uteblir?

Svar:

Regjeringen foreslår å øke den effektive grunnrenteskattesatsen for vannkraft fra 37 pst. til 45 pst. med virkning fra og med inntektsåret 2022. Satsøkningen til 45 pst. anslås på usikkert grunnlag å øke provenyet med 11,2 mrd. kroner påløpt i 2022, som i sin helhet bokføres i 2023.

Provenyvirkingen av økt grunnrenteskattesats er regnet i forhold til referansebanen for 2022. Provenyanslag for grunnrenteskatten for vannkraft tar utgangspunkt i kraftselskapenes innrapporterte data for produksjon, inntekter og kostnader til Skatteetaten. I referansebanen fremskrives dette grunnlaget med forutsetninger om blant annet kraftpriser, produksjonsvolum, investeringer og renter. Grunnrenteskatten er basert på markedspriser og lønnsomheten til kraftforetakene. Salgsinntektene i grunnrenteskatten fastsettes som hovedregel ut fra spotmarkedsprisen. Forutsetninger om kraftpriser er basert

på historiske priser og terminpriser per begynnelsen av august 2022.

Grunnrenteskatten på vannkraft er utformet som en nøytral kontantstrømskatt, slik at prosjekter som er lønnsomme før grunnrenteskatt, også er lønnsomme etter skatt. Staten tar en andel av overskuddet, men dekker også en tilsvarende andel av kostnaden gjennom fradrag i grunnrenteskatten. Etter omleggingen til kontantstrømskatt kan nye investeringer fradragsføres umiddelbart. Dersom årets inntekt er for lav til å dekke hele investeringsfradraget, utbetales grunnrenteskatteverdien av ubrukt fradrag i skatteoppgjøret. Når skattesatsen øker, tar staten en større del av inntektene, men også av kostnadene. Forslaget om økt grunnrenteskatt for vannkraft vil derfor ikke påvirke produsentenes insentiver til å gjennomføre investeringer.

SPØRSMÅL NR. 3047**Innlevert 30. september 2022 av stortingsrepresentant Nikolai Astrup****Besvart 7. oktober 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hvilke konsekvenser vil de foreslåtte endringene i kraftbeskatningen, og da spesielt høyprisbidraget, ha for: a) forsyningssikkerheten på kort sikt, herunder endringer i aktørenes produksjonsmønster, b) kraftbalansen på kort og lengre sikt, herunder kraftselskapenes vilje og evne til å investere i ny kraftproduksjon og

c) utviklingen i kraftprisene på kort og lengre sikt dersom de foreslåtte endringene gjør at nye kraft- og effektprosjekter skrinlegges eller skyves ut i tid?

BEGRUNNELSE:

Toneangivende aktører i kraftbransjen varsler at de vil legge en rekke planlagte kraftprosjekter på is som en følge av regjeringens forslag til endringer i kraftbeskatningen. Dette er både effektprosjekter, som NVE mener vi trenger mer av, men også investeringer i ny produksjonskapasitet. Det er særlig høyprisbidraget aktørene mener vil gjøre det ulønnsomt å investere i nye prosjekter. Dette kan få store konsekvenser for kraftbalansen de neste årene.

Det er svært uheldig dersom nye prosjekter legges i skuffen på grunn av de foreslåtte endringene i kraftbeskatningen. Det er bred enighet om at det er behov for rask utbygging av vesentlig ny kraftproduksjon for å styrke forsyningssikkerheten, redusere kraftprisene og legge til rette for det grønne skiftet. Det er derfor viktig å få en faglig vurdering av hvordan de foreslåtte endringene vil påvirke disse målene på kort og lang sikt.

Flere peker på at høyprisbidraget også vil få konsekvenser for hvordan og når produsentene velger å produsere kraft, og at man kan risikere at pristopper forsterkes fordi det er mindre lønnsomt å produsere når prisen er høy og at effektkjøring blir mindre lønnsomt. Det bes om en faglig vurdering også av dette.

Mindre tilgang på kraft enn det vi ellers ville ha hatt, kan også få konsekvenser for kraftprisene. Energi Norge har blant annet pekt på at de foreslåtte endringene kan bidra til at de høye prisene vedvarer lengre enn nødvendig. Jeg ber derfor om departementets vurdering av forslagenes konsekvenser for utviklingen i kraftprisene.

Svar:

Fellesskapet trenger større inntekter i årene fremover for at vi sammen skal kunne verne om god velferd til alle. Etter mange år med økt ulikhet er det helt nødvendig at de som har mest, og i mange tilfeller har fått betydelig mer de

siste årene, bidrar mer. En viktig del av dette blir å sikre at verdiene som kommer fra naturressursene våre, må fordeles mer rettferdig enn i dag.

Regjeringen mener derfor at det er rimelig at en større andel av avkastningen på vannkraften tilfaller fellesskapet. Vi har derfor foreslått både varige tiltak som bidrar til nødvendige inntekter og omfordeling i årene som kommer, og skattetiltak tilpasset dagens situasjon med ekstraordinært høye strømpriser som betyr store ekstraintekter for kraftprodusenter i deler av Sør-Norge.

En av innvendingene mot økt beskatning av kraftprodusentene har vært at det vil redusere investeringer i ny fornybar energi. Grunnrenteskatten er nøytral, og påvirker ikke om et prosjekt er lønnsomt eller ikke. Når skattesatsen øker, tar staten både en større del av inntektene og av kostnadene. For nye investeringer vil hele investeringskostnaden trekkes fra mot en høyere grunnrenteskattesats, samme år som investeringen gjøres. Og blir grunnrenteskatten negativ, utbetales skatteverdien årlig.

Isolert sett vil høyprisbidraget svekke lønnsomheten av nye investeringsprosjekter, så lenge vi har kraftpriser på over 70 øre/kWh. Disse investeringene er langsiktige, mens høyprisbidraget er situasjonsbestemt. Vi mener det vil være god lønnsomhet i mange prosjekter. Høyprisbidraget er tilpasset den spesielle situasjonen vi er i, og er ikke et varig element i skattesystemet slik som grunnrenteskatten. Investeringen i ny kraftproduksjon skjer på grunnlag av forventninger om den langsiktige utviklingen i kraftprisen, og anleggene som bygges ut vil være i drift i mange tiår. Det er derfor sannsynlig at mange av investeringsprosjektene som har vært under planlegging de senere årene, har vært vurdert som lønnsomme til lavere priser enn 70 øre/kWh. Nye investeringsprosjekter må ta høyde for at det ekstraordinære nivået på kraftprisene ikke vil vedvare på lang sikt.

Investeringer i økt effekt øker ikke nødvendigvis produksjonskapasiteten over tid, men gir mulighet til å styre produksjonen til timer med høye priser. Slike prosjekter baserer fortjenesten sin på prisdifferansen og kan derfor med høyprisbidraget gå fra å være lønnsomme til å ikke være det. Det er likevel ikke gitt hvor stor vekt aktørene vil og bør legge på et kortsiktig, situasjonsbestemt tiltak når de tar langsiktige investeringsbeslutninger.

Siden de langsiktige investeringssignalene ikke blir påvirket i vesentlig grad er det lite sannsynlig at de foreslåtte endringene vil ha innvirkning på den langsiktige kraftprisutviklingen.

Regjeringen ønsker mer lønnsom kraftproduksjon. Alt i alt mener vi at vi med de nye skatteforslagene har funnet en balanse mellom å hente inn en større andel av

den avkastningen kraftprodusentene oppnår gjennom bruk av våre felles ressurser, og at det fortsatt skal være attraktivt å investere i kraftproduksjon i Norge.

SPØRSMÅL NR. 3048

Innlevert 30. september 2022 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 7. oktober 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden forklare at Norges Bank og Skatteetaten har signert konsulentavtaler på inntil 55 millioner når Hurdalsplattformen slår tydelig fast at regjeringen vil kutte i konsulentbruk i staten?

BEGRUNNELSE:

Dagens Næringsliv kunne 14. september fortelle om at Norges Bank skal få konsulenthjelp for inntil 40 millioner til «visuell identitet» og lederutvikling. Samtidig er Hurdalsplattformen krystallklar på dette området. Der står det blant annet at regjeringen vil; “Kutte i konsulentbruk i staten ved å utvikle egen kompetanse” og “Kraftig redusere statlige virksomheters kjøp av tjenester fra kommunikasjonsbransjen. Utover informasjons- og holdningskampanjer skal slike tjenester som hovedregel ikke benyttes”.

Statsråden har tidligere markert seg ved å ha en svært tydelig stemme i disse spørsmålene, så det vil være svært interessant å høre hva statsråden mener om pengebruken som har funnet sted på hans egen vakt som finansminister.

Svar:

Regjeringen har gitt statlige virksomheter føringer om å arbeide for å redusere konsulentbruken innen områder der det ligger til rette for å benytte interne ressurser og kompetanse. Utover informasjons- og holdningskampanjer skal tjenester fra kommunikasjonsbransjen som hovedregel ikke benyttes. Jeg forventer at også Finansdepartementets underliggende etater følger disse føringene. Samtidig vil jeg på generelt grunnlag nevne at det ikke er realistisk at statlige virksomheter helt skal slutte med å bruke konsulenter.

I henhold til sentralbankloven har hovedstyret i Norges Bank ansvaret for en forsvarlig og effektiv organisering av banken. Norges Bank har en større adminis-

trativ frihet enn våre underliggende etater, og fastsetter blant annet sitt eget budsjett. Budsjettet vedtas av representantskapet etter forslag fra hovedstyret. Som en del av regelverket som gjelder tilsyn og kontroll av Norges Bank, fører representantskapet tilsyn med at hovedstyret har tilfredsstillende styring og kontroll med bankens administrasjon og virksomhet, herunder hvordan budsjettmidlene disponeres.

SPØRSMÅL NR. 3049**Innlevert 30. september 2022 av stortingsrepresentant Mona Fagerås****Besvart 7. oktober 2022 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Vil fiskeriministeren sørge for at arbeidet med nye Andenes Havn igangsettes og er regjeringen beredt på den økende trafikk østfra, og det økende behov for beredskapshavn på Andenes?

BEGRUNNELSE:

Arbeidet med å oppgradere Andenes fiskerihavn har pågått i mange år nå, med ferdige

reguleringsplaner (revidert flere ganger) og gryteferdig til å starte opp resterende arbeid når finansiering er på plass. NTP fra 2021 har havna inne, men de er fortsatt i tvil lokalt om regjeringa vil prioritere havna. Havna skal oppgraderes til å kunne ta imot moderne fiskebåter, fra de nye konstruksjonene med langt større dyptgående (paragrafbåtene) enn tidligere, samt større fartøyer som trålere og skip som kan frakte ferdigprodusert fisk og likeså gods av alle slag til Andenes.

Samlet investeringsramme var i 2021 beregnet til 440 millioner kroner, inkludert alt merkingsarbeid i tilknytning til havna.

Etter at den ødeleggende kvotehandelen har medført at altfor mange større kystfiskebåter med rådyre kvoter har forsvunnet ut av kommunen ved generasjonsskiftet som det siste tiåret har funnet sted, er det i økende grad fremmedflåten som bidrar til at ilandført kvantum fisk under vinterfisket/skreifisket holdes oppe. Unge fiskere har ikke hatt tilgang til kapital for å kjøpe de større kystfiskefartøyene med kvoter og må starte med sjarker i håp om å kunne «bygge seg

opp» over tid.

Likevel er det viktig at man får på plass den havna som er planlagt, slik at man kan konkurrere om fremmedflåten av større kystfiskebåter, som i stor grad består av moderne fartøyer.

Det er planlagt en såkalt industrihavn innenfor prosjektet, men det er særdeles viktig å ha fokus på at dette skal og må være en fiskerihavn – primært – for å understøtte fiskerinæringa som sentral og framtidsretta. Men et annet aspekt i dette er den økende godstrafikken østfra. Enorme mengder med gods skal i fremtiden gå gjennom nordøstpassasjen fra Asia til Europa, rett forbi Andenes. Havna er i dag ikke skikket til beredskap. Stadig må store skip søke tilflukt i Andfjorden da plutselige stormer i Norskehavet er økende.

Svar:

Farvannsprosjektet i Andenes Havn er et av mange viktige fiskerihavneprosjekter langs kysten. Dessverre stanset investeringene på dette feltet i 2018 som følge av den forrige regjeringens mislykkede forsøk på å overføre fiskerihavnansvaret fra staten til

fylkeskommunene. Regjeringen er opptatt av å legge til rette for en effektiv og trygg sjøtransport og å sikre videre utvikling av fiskeriavhengige kystsamfunn. Vi ønsker derfor å gjeninnføre et statlig ansvar for fiskerihavnene, fordi vi mener dette er viktig for å sikre utviklingen av

fiskeriavhengige kystsamfunn og fordi mange fylker takket nei til å overta fiskerihavnansvaret. Jeg har vært i dialog med fylkeskommunene, og det er enighet om prinsippene for en tilbakeføring av ansvaret for fiskerihavnene fra fylkene til staten. Fiskerihavnene i Vestland, Rogaland, Agder, Vestfold og Telemark og Viken fylkeskommuner ble med virkning fra 1. januar 2020 overført fra staten til fylkeskommunene. Det arbeides opp mot disse fylkeskommunene med en ambisjon om at fiskerihavnene kan tilbakeføres til staten med virkning fra 1. januar 2023. Vi ønsker å kunne realisere fiskerihavneprosjekter så raskt som mulig. Det gjenstår imidlertid et betydelig utredningsarbeid som må på plass før byggestart. Dette henger sammen med at utredningsarbeidene ble stoppet i 2018 som følge av forrige regjeringens forsøk på å flytte ansvaret til fylkeskommunene. Kystverkets planleggingskapasitet, som ble bygget kraftig ned under forrige regjering, ble styrket allerede i budsjettet for 2022 for å få fortgang i planleggingsarbeidet. Denne satsingen er videreført i regjeringens budsjettforslag for 2023. Farvannsprosjektet i Andenes Havn har blitt gitt prioritet i dette arbeidet. Samtidig som det arbeides med fremtidige investeringer i fiskerihavn tiltak må vi i tida som kommer føre en ansvarlig økonomisk politikk. Norsk økonomi har hatt en periode med sterk vekst og lav ledighet, med økt lønns- og prisvekst som resultat. Krigen i Ukraina fører også til en usikkerhet som slår ut i høye bygge-, energi- og råvarepriser. Dette kan føre til en overoppheting av økonomien, slik at rentene i verste fall må økes raskere eller mer enn det

som allerede er varslet. Det betyr at vi må føre en ansvarlig økonomisk politikk, slik at ikke utgiftene til folk og næringsliv øker mer enn nødvendig. En konsekvens vil være at enkelte store prosjekter må skyves på i tid. Det er også stor usikkerhet om hva den spente situasjonen i Europa vil ha å si for fremtidig transportutvikling for gods gjennom nordøstpassasjen fra Asia til Europa. Regjeringen

vil følge utviklingen nøye med hensyn til å ivareta norske interesser knyttet til miljø, beredskap og næring. Sett i lys av den økonomiske utviklingen og situasjonen i Europa, er jeg glad for å kunne si at regjeringens forslag til budsjett for 2023 inneholder ei høy ramme til kyst, havn og farled-er, sett i lys av den nye økonomiske situasjonen. Det totale bevilgningsforslaget til Kystverket er på mer enn 3,1 mrd. kroner. Av dette setter vi av 328 mill. kroner til større far-

vannstiltak, i tillegg til 31 mill. kroner til mindre tiltak i farvannet. Dette er midler som vil gå til å redusere faren for ulykker, bedre fremkommeligheten for skipstrafikken og redusere seilingsdistanser. Jeg mener dette er viktig for å legge til rette for en effektiv og trygg sjøtransport og å sikre videre utvikling av fiskeriavhengige kystsamfunn. Vi vil komme tilbake til ytterligere prioriteringer i fremtidige budsjetter, herunder Andenes Havn.

SPØRSMÅL NR. 3050

Innlevert 30. september 2022 av stortingsrepresentant Jan Tore Sanner

Besvart 11. oktober 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Jeg viser til svar på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 2980 (2021-2022). Statsråden leverer et sterkt og begrunnet forsvar for nasjonale prøver, men velger å kun vise til Utdanningsdirektoratets vurdering av spørsmålet om streikerammede elever skal kunne gjennomføre nasjonale prøver med en utsatt frist.

Kan statsråden redegjøre for andelen streikerammede elever som har gjennomført de ulike nasjonale prøvene?

Svar:

Utdanningsdirektoratet (Udir) har ikke oversikt over andel elever som har gjennomført de ulike nasjonale prøvene ved skoler som har vært rammet av streik.

Udir sin statistikk over gjennomførte prøver viser at det i 2022 ble påmeldt 520 070 gjennomføringer av de nasjonale prøvene. Av de påmeldte ble det i 2022 gjennomført 450 236 prøver. Andelen som gjennomførte de påmeldte prøvene i år, var 86,6 prosent.

Til sammenlikning ble det i 2021 påmeldt 513 104 prøver og gjennomført 478 942 prøver. I 2020 var antall påmeldte gjennomføringer 512 760, og antall gjennomførte prøver 481 270. Andel gjennomførte i 2021 og 2020 var da henholdsvis 93,3 prosent og 93,9 prosent.

Udir vurderer at nedgangen i antall gjennomførte prøver fra 2021 til 2022 trolig skyldes streiken.

Det vil alltid være en differanse mellom antall påmeldte gjennomføringer og faktisk gjennomførte prøver. Dette skyldes blant annet at noen elever får fritak og at noen elever av ulike grunner er borte fra skolen den dagen prøven gjennomføres. Gjennomføringene fordeler seg på de tre ulike prøvene på 5. og 8. trinn (engelsk, lesing

og regning), og de to prøvene på 9. trinn (lesing og regning).

Udir peker på at antall påmeldte er vesentlig høyere i år, sammenliknet med tidligere år. De vet ikke sikkert årsaken til denne økningen. Økningen i antall påmeldte i 2022 kan ha påvirket andelen gjennomførte prøver.

Etter gjennomføringsperioden blir årets nasjonale prøver lagt ut på Udir.no. Skoler kan derfor velge, slik jeg også påpekte i mitt svar på spørsmål nr. 2980 (2021-2022), å la elevene ta prøvene utenfor gjennomføringsperioden. Selv om resultatene da ikke inngår i statistikken, kan det være nyttig for skolene å bruke prøvene for å tilpasse opp-
pæringen og for å følge opp elevene.

SPØRSMÅL NR. 3051**Innlevert 30. september 2022 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt****Besvart 7. oktober 2022 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen****Spørsmål:**

Hvilket ansvar vil statsråden ta for at idrettsanlegg i Norge kan fortsette å holde åpent?

BEGRUNNELSE:

De skyhøye strømprisene skaper problemer for idrettslag som eier og drifter store idrettsanlegg, men også for idrettslag som bruker kommunale anlegg. Statsråden svarte på to skriftlige spørsmål om strømprisene og idretten 29.09. Der svarer statsråden at regjeringen har innført en god støtteordning for idretten og regjeringen har bedt strømselskapene om å gi betalingsutsettelse til frivillige lag og organisasjoner. Nå viser det seg imidlertid at støtteordningen ikke treffer for alle idrettslag og at mange strømselskaper ikke har noen mulighet til å gi betalingsutsettelse. TV2 viser i saker 20. og 29. september at idrettslag ikke får betalingsutsettelse og at modellen for strømstøtte ikke er et godt nok bidrag til de høye regningene. Dette skyldes særlig at strømstøtten regnes utfra gjennomsnittspris, mens idrettslagene, naturlig nok bruker mest strøm på ettermiddagene, når prisene er på sitt høyeste. I tillegg kommer idrettslag som bruker kommunale anlegg, der kommunene ikke har økonomi til å fullt ut kompensere for de økte strømutførelse. Dette gjelder blant annet

Fjellhallen i Gjøvik, der de nå har sendt ut permitteringsvarsler, kan NRK melde.

Svar:

Strømstøtten til frivilligheten og idretten, som var like god som ordningen til husholdninger, ble innført allerede desember 2021 og i statsbudsjettet som ble lagt fram 6. oktober foreslår vi at ordningen forlenges fram til og med juni 2023. Vi forventer å bruke over en milliard kroner totalt.

Regjeringen har forbedret ordningen underveis. 30. september la vi fram for Stortinget forslag om å styrke strømstøtteordningen for frivillige organisasjoner i perioden oktober – desember 2022, slik at 90 pst. av strømprisene over 70 øre per kWt dekkes gjennom ordningen. Det er tilsvarende dekningsgrad som i ordningen for husholdningene. Det er ikke forbrukstak i ordningen for frivillige organisasjoner.

I tillegg har vi vært tydelige på at for de som ikke får utsettelse på betaling av regninga til strømstøtten er motatt og ikke har mulighet til å legge ut selv, skal ta kontakt med departementet så skal vi løse problemet.

Dette er ingen lett situasjon – ikke for idretten, ikke for familier, ikke for næringsliv eller kultur. Vi må kutte strømforbruket. Jeg vet at idretten gjør det de kan for å skjerme barn og unge og det er jeg glad for.

SPØRSMÅL NR. 3052**Innlevert 30. september 2022 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 7. oktober 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Vil statsråden lempe på det strenge regelverket nå som det kommer nye forskningsmetoder slik at flere med synsfeltutfall kan få beholde førerkortet?

BEGRUNNELSE:

Regelrytteri skal ikke frata folk lappen. Rapporter fra Norge og Danmark viser at ingen dødsulykker på norske

veier er blitt knyttet til synsproblemer hos sjåføren. Likevel nektes de fleste førere med synsfeltutfall etter glaukom eller slag retten til å kjøre bil, helt uten å få sin egnethet som sjåfør vurdert.

Dagens test, Esterman-programmet, er gammel og utdatert og har blitt kritisert ved flere tilfeller. Likevel er det denne metoden helsedirektoratet bruker, og mange mister automatisk førerkortet, helt uten mulighet til å klage eller få sin vurdert sine kjøreevner.

Ved Oslo Universitetssykehus er man nå snart klare til å tilby en EDT-test som i mye større grad vil kunne måle pasientens egnethet som sjåfør. Med en slik test på plass bør Norge kunne slutte å slavisk praktisere et strengt EU-direktiv, og heller la pasienter med synsutfall få vurdert sin egnethet som sjåfør individuelt.

Svar:

Jeg er kjent med at det ved Oslo universitetssykehus HF er utviklet et perimetriprogram som er bedre egnet enn Es-

terman-programmet til å vurdere synsfeltutfall i det sentrale synsfeltet. Arbeidet med dette er ikke slutført.

Bedre synsfeltundersøkelser vil gjøre det enklere å vurdere om kravene til trafikksikker kjøring er oppfylt. Dette vil kunne føre til sikrere svar på om helsekravene til syn er oppfylt eller ikke og dermed også styrke den enkeltes rettsikkerhet og ivareta trafikksikkerheten på en bedre måte.

Helsedirektoratet er i tett dialog med det aktuelle fagmiljøet og vil følge opp den kunnskaps-utviklingen som kommer innen feltet.

SPØRSMÅL NR. 3053

Innlevert 30. september 2022 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 6. oktober 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Skatteinntektene anslås til 3,65-3,8 milliarder kroner årlig på regjeringen sitt forslag på grunnrente for havbruk. Dette baserer seg på anslag laga med basis i covid-19 situasjonen.

Kva vil anslaget bli om man legger 2022-nivå til grunn?

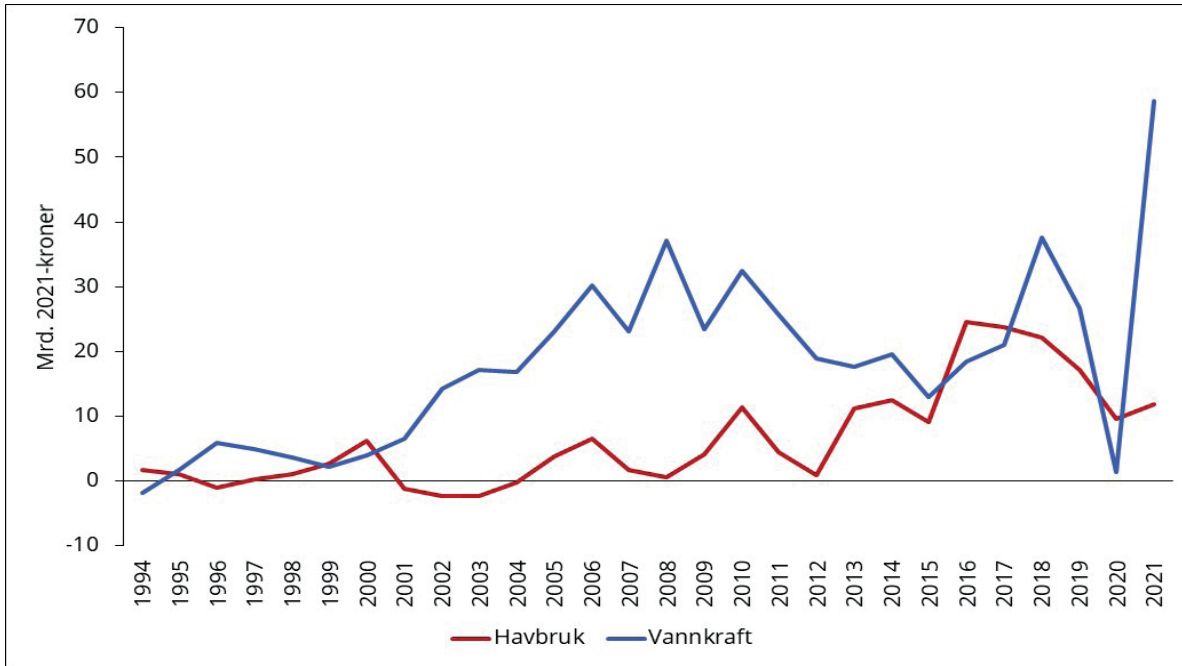
Svar:

Regjeringen foreslår å innføre grunnrenteskatt på havbruk fra og med 2023. Grunnrenteskatten utformes som en kontantstrømskatt, det vil si at inntekter skattlegges og investeringer kommer til fradrag i det året de opptjenes eller pådras. Den effektive skattesatsen er foreslått satt til 40 pst. Regjeringen foreslår et bunnfradrag som skal dekke en produksjon på mellom 4 000 tonn og 5 000

tonn, tilsvarende henholdsvis 54 og 67,5 mill. kroner i fradragsbeløp. Fradragsbeløpet er beregnet ut fra gjennomsnittlig fortjeneste i perioden 2016-2020. Halvparten av skatteinntektene fra grunnrenteskatt på havbruk skal gå til kommunesektoren.

Grunnrenteskatten anslås å gi et proveny på mellom 3,65 og 3,8 mrd. kroner avhengig av størrelsen på bunnfradraget. Beregningen tar utgangspunkt i at grunnrenten i næringen er på 15 mrd. kroner (før fradrag for historiske investeringer i avskrivbare driftsmidler og bunnfradrag). Statistisk sentralbyrå har beregnet grunnrenten til i overkant av 20 mrd. kroner i perioden 2016-2018. I 2020 var grunnrenten under 10 mrd. kroner, mens den var rundt 12 mrd. kroner i 2021, se figur 1.

Figur 1 Anslått grunnrente i havbruk og kraftproduksjon i perioden 1994-2021

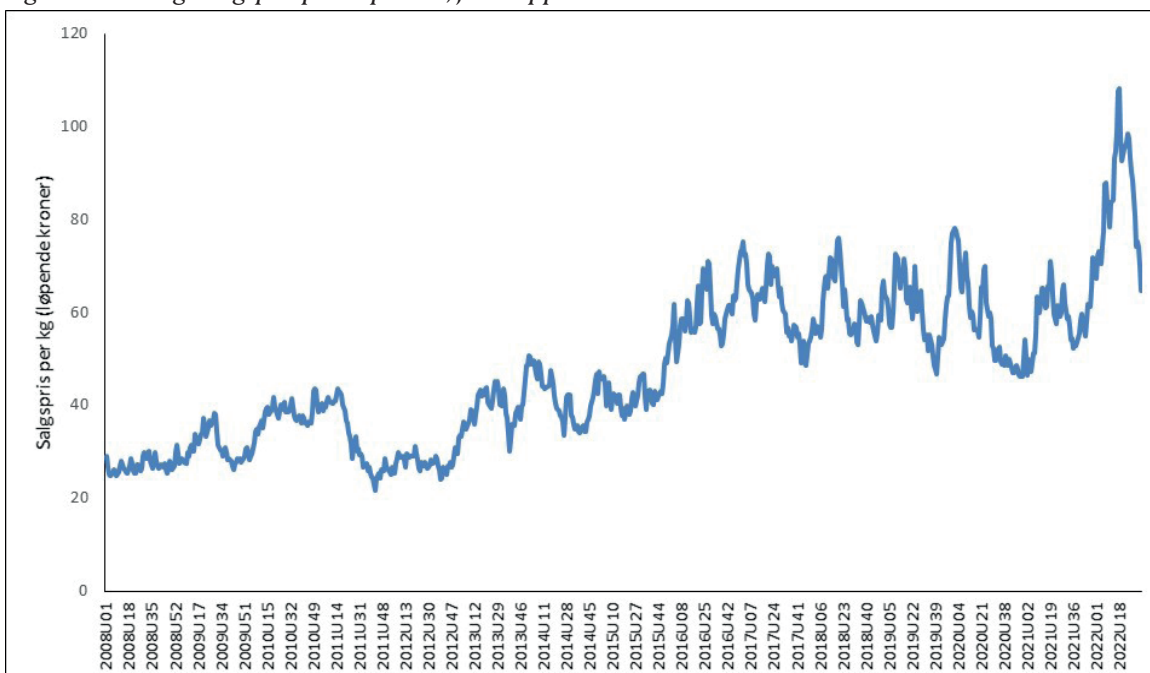

Kilde: Statistisk sentralbyrå (2022). Ressursrenten i naturressursnæringene i Norge 1984-2021.

Finansdepartementet har basert provenyanslaget på skattedata fra Skattedirektoratet. I tillegg har vi sett hen til beregninger av grunnrenten fra Statistisk sentralbyrå og utviklingen i laksepriser i år. Lakseprisene i år har vært høyere enn i 2020 og 2021, men har falt noe etter sommeren, se figur 2. De faktiske skatteinntektene vil blant annet avhenge av lakseprisene i 2023 og kostnadsutviklingen. Lakseprisene de senere årene, og ikke minst i år, har variert betydelig. Grunnrenteskatten er godt tilpasset næringene med variasjon i lønnsomhet.

Hvis lønnsomheten blir høyere enn anslått av Finansdepartementet, er det bra både for næringen og for fellesskapet. For næringen betyr det høyere overskudd. For kystsamfunn og fellesskapet for øvrig betyr det økte skatteinntekter som kan bidra til å finansiere velferd. I Hurdalsplattformen er regjeringen tydelig på at lokalsamfunn og fellesskapet bør få en rettferdig andel av verdiene som skapes ved bruk av våre felles ressurser. Hvis lønnsomheten blir så høy som enkelte aktører i næringen anslår, bekrefter det at det er riktig å innføre grunnrenteskatt.

Figur 2 Utvikling i salgspris på eksportert, fersk oppdrettet laks.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Forslaget er nå sendt på høring med frist 4. januar 2023. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med lovforslag om grunnrenteskatt på havbruk, inkludert naturressursskatt, etter høringen slik at reglene kan gjel-

de fra og med 2023. For at økningen i produksjonsavgiften skal gjelde fra 1. januar 2023 må denne vedtas av Stortinget i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2023.

SPØRSMÅL NR. 3054

Innlevert 30. september 2022 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad
Besvart 14. oktober 2022 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Regjeringen sitt sjokkforslag om dramatisk stor auke i skattelegginga av havbruksnæringa spelar sjølvsagt inn på kva staten og kommunane gjennom havbruksfondet kan forvente å få av auksjoner på nye tillatelser. Dette stadfesta også fiskeriministeren. Då framstår jo grepet ekstra merkelig om det å få pengar inn i statskassen var bakgrunnen for forslaget. Her oppnår ein jo mindre pengar til stat og kommunesektor.

Kva er anslaget på reduserte inntekter på auksjonen for stat og kommunar etter skatteforslaget?

Svar:

Regjeringas mål er å leggje til rette for vekst i næringa. Årets auksjonen vart gjennomført over to dagar, den 12. og 13. oktober. Auksjonen syner at det framleis er god

etterspurnad etter kapasitet i dei fleste produksjonsområda. Oppsummert ga auksjonen eit proveny på nær 3,8 milliardar kroner.

Førre gong det var auksjon, i 2020, vart provenyet om lag 6 milliardar kroner. Det er naturleg at ein grunnrenteskatt på havbruk vil redusere provenyet frå framtidige auksjonar.

Såleis var provenyet for årets auksjon om lag som forventanta.

Sal av nye løyve er berre ein del av dei samla inntektene til stat og kommunesektoren frå havbruksnæringa. Dei samla inntektene frå havbruksnæringa vil truleg auke, samstundes som dei blir meir føreseielege fordi dei i lågare grad vil vera avhengig av at produksjonsområda oppnår ein god miljøsituasjon. Eg meiner difor at vertskommunane vil kome betre ut enn tidligare, med den omlegginga som no er foreslått.

SPØRSMÅL NR. 3055

Innlevert 30. september 2022 av stortingsrepresentant Roy Steffensen
Besvart 10. oktober 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Regjeringen presenterte torsdag en kraftig skatteøkning for landets kraftselskaper med tilbakevirkende kraft. Regjeringen foreslår en sentralisering av inntekter fra kommune-Norge. Forslaget har ført til at kraftselskapene har varslet stopp i investeringer og Lyse har allerede varslet at en investering på 5 mrd. kr stanses. Til E24 sier repre-

sentanten Pollestad at høyprisbidraget kun er foreslått midlertidig, og at dette blir aldri en generell regel i Norge.

Hva menes i dette tilfellet med midlertidig?

Svar:

Kraftprisene i deler av Sør-Norge har siden høsten 2021 vært svært høye, blant annet grunnet ekstraordinære forhold i det europeiske kraftmarkedet som følge av krigen i Ukraina, spesielt økte gasspriser, en sterkere tilknytning til det europeiske kraftmarkedet i sørlige deler av landet samt tilsigstutvikling og interne nettbegrensninger i Norge og Norden.

Regjeringen mener at det er behov for å omfordele mer av de ekstraordinært høye inntektene fra kraftproduksjon som følge av de høye energiprisene. Regjeringen foreslår derfor å innføre et høyprisbidrag på vind- og vannkraft. Høyprisbidraget er tilpasset den spesielle situasjonen vi er i, og er ikke et varig element i skattesystemet slik som grunnrenteskatten. Det er ikke satt noen sluttdato, siden høyprisbidragets varighet må vurderes i lys av situasjonen med høye strømpriser.

SPØRSMÅL NR. 3056

Innlevert 30. september 2022 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 18. oktober 2022 av forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe

Spørsmål:

Hva slags grep vil regjeringen ta for å bedre studentenes livssituasjon?

BEGRUNNELSE:

Nylig ble Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (SHoT) for 2022 lagt frem.

Den viste at mange studenter slet med den psykiske helsen, og at mange også sliter med ensomhet. Hele 41 prosent av de som tok undersøkelsen oppga at de hadde få eller ingen venner på studiestedet sitt. Mens en av fem studenter har tenkt på å ta sitt eget liv.

Undersøkelsen har avdekket svært urovekkende tall vedrørende studenters psykiske helse. Undersøkelsen viser også at det også er en økning av studenter som rapporterer om dårlig livskvalitet. Det har i år økt til 31 prosent.

Leder av norsk studentorganisasjon peker på trang økonomi som en av årsakene til den dårlige psykiske helsen. Flere studentledere viser til at mange studenter må jobbe mye for å få økonomien til å gå rundt og at det fører til at mange ender opp som ensomme. Studenter forteller også om at det å delta i studentaktiviteter er vanskelig å kombinere med jobb, noe som fører til at de føler seg mer ensomme.

Tall fra SSB viser at studenters inntekt i dag i større grad består av lønnet arbeid enn tidligere. I 2016 utgjorde lønnet arbeid 45 % av studenters totale inntekt, mens i 2019 utgjorde jobbinntekter 53 % av de totale inntektene til en borteboer student. Mens offentlig studiestøtte altså både studielån og stipend, utgjorde 32 prosent. Dette står i stor kontrast til vårt naboland Sverige hvor offentlig studiestøtte utgjorde over 50 % av studenters inntekt. Tallene

fra SSB viser også at studentene bruker mer tid på å jobbe enn før.

Hvis vi ser på andre land som det er naturlig at vi sammenligner oss med slik som Danmark og Sverige så viser den omfattende undersøkelsen kalt Eurostudent VII at norske studenter bruker mest tid på jobb ved siden av studiet i Skandinavia - samtidig bruker de minst tid på skolebenken. Eurostudent undersøkelsen fra 2018 viser at 70 prosent av norske studenter sier de ikke kan studere uten å ha en jobb ved siden av.

Studiestøtten slik den er i dag, tilsvarer omtrent 126 000 kroner i året. Det betyr at dagens studenter lever under fattigdomsgrensa. Dette fører til at dagens studenter nedprioriterer studie fordi de må jobbe.

Svar:

SHoT-undersøkelsen og Levekårsundersøkelsen blant studenter viser at flertallet av studentene har det bra, men at andelen studenter med psykiske plager har økt, og at særlig de yngste studentene sliter med ensomhet. Denne utviklingen tar jeg på alvor.

Det er samtidig viktig å påpeke at økning av psykiske plager og ensomhet blant unge er et større samfunnsproblem. Levekårsundersøkelsen viser at andelen studenter som har hatt symptomer på psykiske plager ligger på samme nivå som samme aldersgruppe i befolkningen generelt. Helseproblemer i studentbefolkningen er dermed ikke nødvendigvis knyttet til det å være student, men er oftere knyttet til studentenes alder og livsfase.

Det er særlig de yngste studentene som opplever ensomhet. Det skyldes blant annet at det tar tid å bli kjent med medstudenter på nytt studiested og etablere et net-

tervk. Levekårsundersøkelsen blant studenter viser til at økning av psykiske plager hos de yngste studentene henger blant annet sammen med at de er en del av «generasjon prestasjon» og har vokst opp i et samfunn med mange valgmuligheter, men også tilsvarende mange forventninger og krav. Lang tid med restriksjoner og begrenset sosial kontakt som følge av korona har også påvirket hvordan studentene har det.

Kunnskapsdepartementet har gitt 1 million kroner til en tilleggsundersøkelse som skal gjennomføres av SHoT. Formålet med denne undersøkelsen er å fremskaffe kunnskap om nøyaktige forekomster av psykiske lidelser og skille psykiske symptomplager fra faktiske forekomster av diagnosebaserte lidelser blant studentene.

SSBs levekårsundersøkelse viser at de aller fleste studenter i Norge har det bra og generelt opplever få levekårsproblemer. Dette bekreftes også av SHoT-undersøkelsen, som viser at det er færre enn tidligere som melder at de har problemer med å betale daglige utgifter og uforutsette utgifter.

Utdanningsstøtteordningene er lagt opp slik at den gir studentene mulighet til å arbeide ved siden av studiene og i feriene. Vi har et historisk sterkt arbeidsmarked, hvor det mangler folk i de fleste sektorer. Det er positivt at studenter får viktig erfaring på arbeidsmarkedet og blir bedre rustet for arbeidslivet som venter etter studiene. Et flertall av studentene med jobb melder at de har en studierelevant jobb. Til tross for at studentene som jobber i semesteret i snitt jobber 15 timer i uken, har gjennomføring på normert tid økt jevnt de siste fem årene både på bach-

elor- og masterstudier. Henholdsvis 55 og 57 prosent av bachelor og masterstudentene gjennomførte på normert tid i 2021, som er en oppgang fra 48 og 53 prosent i 2017.

I år har mange familier tapt kjøpekraft på grunn av økte priser, det gjelder ikke bare studentene. Regjeringen har innført strømstøtte til alle husholdninger, også der det bor studenter. Gjennom ordningen dekker staten 80 pst. av strømprisen utover 70 øre/kWh – og 90 pst. for perioden fra september til desember i år. I tillegg fikk studentene våren 2022 et eget tilbud om strømstøtte på 3 000 kroner.

Den klart største enkeltutgiften for de fleste studenter er husleie, så det viktigste grepet vi kan gjøre for å bedre studentenes økonomi, er å bygge flere rimelige studentboliger. For å få fart på boligbyggingen foreslår regjeringen å øke kostnadsrammen for hele landet til 1 450 000 kroner per hybelenhet. I tillegg sørger vi for at byggeprosjekter kan bruke den kostnadsrammen som gjelder for det året byggeprosjektet står ferdig (får brukstillatelse eller ferdigattest). Frem til nå ha det vært slik at de har måttet bruke den kostnadsrammen som gjaldt da de fikk tilsagn om tilskudd til å bygge. Dette er en viktig endring for de prosjektene som starter opp senere enn planlagt på grunn av uforutsette hendelser og økte kostnader nderveis i prosjektet.

SHoT-undersøkelsen sammen med Levekårsundersøkelsen blant studenter vil stå sentralt i regjeringens arbeid med å følge opp studenter og brukes som et verktøy for å finne frem til gode og målrettede tiltak for å bedre studentenes situasjon.

SPØRSMÅL NR. 3057

Innlevert 30. september 2022 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 6. oktober 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden løse problematikken rundt nedjustering av pensjonspåslag og søknadsprosesser for å få dekket pensjonsutgifter høyere enn påslaget?

BEGRUNNELSE:

Den 1. januar i år trådte vedtaket om gradvis å nedjustere pensjonspåslaget fra 13 til 10 prosent i private barnehager i kraft, noe som har vist seg å medføre flere utfordringer. For det første er det ikke på plass en god nok mal for søknad om dekning av pensjonsutgifter over prosent-

satsen. For det andre rammer nedtrekket ideelle aktører som drifter to eller flere barnehager, men som har høyere pensjonsutgifter enn 10 prosent. For det tredje er søknadsprosessene tungvinte, både ressursmessig og økonomisk.

Hovedbildet er at det er et komplisert og sammensatt regelverk som det er krevende å sette seg inn i og forstå, også når man leser forskriftstekst med merknader og tolkningsuttalelser detaljert.

Det er uklart hvem i personalet som skal tas med i beregningen og hva som er de reelle kostnadene til pensjon. Noen årsverk som skal innrapporteres fra barnehagen i Basil blir ikke nødvendigvis lønnet av barnehagen,

noe som dermed heller ikke innebærer pensjonsutgifter. Som f.eks. spesialpedagogisk hjelp fra kommunen og renholdspersonell gjennom et renholdsfirma. Det er også uklart om man kan søke om å få dekket kostnader så langt tilbake i tid «man vil», eller om det er noen grense for dette og fra når endringen om at «vesentlig» nå er tatt bort fra forskriftsteksten er gjeldende fra.

I tillegg oppstår utfordringer ved kommunens bruk av pensjons- premiefond som gir lavere kostnader per ansatt. Det kompliserer bildet og gir uforutsigbarhet for barnehagene da kommunen ikke varsler om at de tar i bruk premiefond slik at barnehagene kan tilpasse seg eller planlegge bruk av eget premiefond.

Svar:

Regjeringen vil at pensjonstilskuddet skal samsvare bedre med de faktiske pensjonsutgiftene private barnehager har. Derfor reduserte vi fra 1. januar i år pensjonspåslaget, slik at private barnehager nå mottar et pensjonspåslag på 10 prosent. Dette har redusert overdekningen i pensjonstilskudd som barnehagene tidligere har mottatt.

Samtidig som vi ønsker å gjøre tilskuddssystemet mer treffsikkert, anerkjenner vi at de enkeltstående barnehagene har mindre økonomisk handlingsrom til å tilpasse seg et inntektsbortfall. Derfor er det innført en egen overgangsordning for enkeltstående barnehager. Mange av de ideelle barnehagene faller også innunder denne ordningen. Overgangsordningen innebærer at enkeltstående barnehager får et pensjonspåslag på 12 prosent i 2022 og 11 prosent i 2023. Fra 2024 vil enkeltstående barnehager ha samme pensjonspåslag som øvrige barnehager på 10 prosent.

Barnehager som har høyere pensjonsutgifter kan fortsatt søke kommunen om å få dekket kostnadene utover påslaget, oppad begrenset til kommunens pensjonsutgifter i egne barnehager. Ordningen gjelder for barnehager med pensjonsavtaler inngått før 1. januar 2019. Vi har forenklet søknadsordningen ved å ta vekk det tidligere kravet om at pensjonsutgiftene skulle være vesentlig høyere enn det barnehagene får dekket gjennom påslaget for å komme innunder ordningen. Søknader mottatt etter 1. januar 2022 vil bli behandlet etter de nye reglene.

Før var det kun en liten andel av barnehagene som ble omfattet av søknadsordningen. Etter at påslaget ble redusert er det flere barnehager som må søke om å få dekket sine pensjonsutgifter. Jeg er opptatt av at vi skal ha en ordning som sikrer at barnehager som har krav på å få dekket sine utgifter uten at det oppleves som komplisert. Vi har den siste tiden fått tilbakemeldinger fra flere aktører om at det er uklarheter ved regelverket for søknadsordningen. Vi har blant annet fått innspill om at det kan være utfordrende å søke fordi det er uklart hva som skal være dokumentasjonsgrunnlaget for søknaden. Vi tar disse tilbakemeldingene på alvor og arbeider for å forbedre

søknadssystemet. Vi vurderer også hvordan vi kan bidra med mer støtte og veiledning til private barnehager og kommuner om ordningen.

Søknadene for 2022 tar utgangspunkt i regnskapstall for 2020. Dette var et år hvor kommunene hadde spesielt lave utgifter til pensjon som følge av ny offentlig pensjonsreform. Mange private barnehager inngikk også en ny pensjonsavtale som ga ekstraordinære engangsutgifter i 2020. Med andre ord kan ikke nedgang i pensjonspåslaget alene forklare de problemene representanten tar opp. Kommunenes pensjonsutgifter har økt i 2021. Det innebærer at den øvre grensen for å få dekket utgifter gjennom søknadsordningen vil være høyere fra 2023.

Regjeringen er i gang med en større gjennomgang av systemet for styring og finansiering av private barnehager. Et av formålene med denne gjennomgangen er å sørge for at vi får et finansieringssystem som bidrar til at tilskudd og foreldrebetaling skal gå til drift av barnehager og stimulere til kvalitetsutvikling over tid. Vi har også satt oss som mål at små privateide og ideelle barnehager skal få bedre rammevilkår.

SPØRSMÅL NR. 3058**Innlevert 30. september 2022 av stortingsrepresentant Roy Steffensen****Besvart 18. oktober 2022 av forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe****Spørsmål:**

I 2021 ble “mobilitetsmeldingen” behandlet, og der påpekte Fremskrittspartiet at Kina og Russland har strategiske interesser og vilje til å bruke hemmelig etterretning og spionasje for å oppnå mål som kan gå ut over Norges sikkerhet. Frp mente at det derfor er problematisk at Kina og Russland inngår i gruppen av Norges hovedsamarbeidsland innen høyere utdanning og forskning, men Frp ble stående alene om det synspunktet.

Sett i lys av det som skjer i Europa nå, vil statsråden ta initiativ til å endre politikk på dette området?

Svar:

Internasjonalt samarbeid innen høyere utdanning og forskning er avgjørende for videreutviklingen av Norge som kunnskapsnasjon. Internasjonalt forskningssamarbeid er videre grunnleggende når det gjelder å løse de globale utfordringene.

Panorama-strategien 2021-27 er regjeringens strategi for forsknings- og høyere utdanningssamarbeid med de prioriterte samarbeidslandene utenfor EU/EØS. Russland og Kina er blant de ni prioriterte samarbeidslandene. Prioriteringen av land er basert på landenes viktige rolle globalt og regionalt.

I lys av Russlands angrep på Ukraina har Norge suspendert dialog på forsknings- og høyere utdanningsfeltet med russiske myndigheter, og fastslått at som hovedregel skal alle institusjonsavtaler mellom norske og russiske forsknings- og utdanningsinstitusjoner legges på is.

Som forsknings- og høyere utdanningsminister er jeg opptatt av at vi fra myndighetenes side bidrar aktivt til å fremme økt kunnskap og bevissthet i sektoren om ulike sikkerhetsutfordringer institusjonene må være forberedt på å møte i sitt internasjonale virke. Jeg opplever at institusjonene tar spørsmål knyttet til sikkerhet og beredskap på stort alvor.

Det er viktig med systematisk deling av kunnskap og informasjon om spørsmål som går på tvers av flere sektorer. Kunnskapsdepartementet (KD) har derfor i nær dialog med Utenriksdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet og Forsvarsdepartementet tatt initiativ til flere tiltak for å gjøre relevant informasjon mer tilgjengelig for våre høyere utdannings- og forskningsinstitusjoner. Dette gjelder blant annet etableringen av KDs Rundebord for akademisk samarbeid med Kina. Et annet viktig tiltak er KDs initiativ om å utvikle nasjonale retningslinjer for ansvarlig internasjonalt samarbeid. Forslaget er inspirert av tilsvarende initiativer i andre land. Retningslinjene skal ytterligere styrke institusjonene i deres arbeid med å navigere problemstillinger knyttet til internasjonale samarbeidspartnere.

SPØRSMÅL NR. 3059**Innlevert 30. september 2022 av stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe****Besvart 10. oktober 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Vil statsråden sette i gang en revidering av Nasjonal strategi for frivillig arbeid på helse- og omsorgsfeltet, og hva vil statsråden gjøre for at det skal bli mer attraktivt å være frivillig på helse- og omsorgsfeltet?

BEGRUNNELSE:

Frivilligheten gjør en utrolig viktig jobb, og er med på å gjøre helse- og omsorgstjenesten i Norge bedre. Med blant annet flere eldre i årene fremover, vil også frivilligheten spille en viktigere rolle for å sikre at eldre får en god, trygg og verdig alderdom. Men det må være klare rammer for samspillet mellom det offentlige og frivilligheten. I 2015 la Solberg-regjeringen frem Nasjonal strategi for frivillig

arbeid på helse- og omsorgsfeltet. Denne ble utarbeidet i fellesskap med Frivillighet Norge og KS. Strategien formulerte både mål og tiltak for det fremtidige samspillet mellom offentlig og frivillig sektor på helse- og omsorgsfeltet. Strategien strakk seg fra 2015 til 2020. Etter pandemien ser vi også at frivilligheten sliter med å rekruttere flere frivillige.

Svar:

Denne regjeringen er opptatt av å legge til rette for et godt samarbeid med frivillige og ideelle aktører i helse- og omsorgstjenesten. Frivilligheten må sikres gode rammevilkår og vi vil arbeide for å fjerne hindringer for frivillig engasjement.

For å følge opp Hurdalsplattformens mål om at eldre kan få bo i egen bolig lengst mulig dersom de kan og vil, har vi satt i gang arbeidet med Bo trygt hjemmereformen. Utgangspunktet for reformen er at vi lever stadig lenger og at mange eldre vil holde seg friske og i god form lenge. Vi må planlegge for at flere vil ha behov for helse- og om-

sorgstjenester, samtidig som vi søker nye løsninger i flere sektorer.

Tusenvis av engasjerte innbyggere deltar hver dag i foreningsliv og aktiviteter som skaper glede, samhold og fellesskap. Gjennom ulike aktiviteter bidrar frivillige organisasjoner til å skape engasjement, legge til rette for samvær og ikke minst et mer inkluderende samfunn. Det sies at Norge er verdensledende på frivillig arbeid, men at under ti prosent av det frivillige arbeidet i Norge skjer innenfor omsorgssektoren. Gjennom Bo trygt hjemmereformen vil vi legge til rette for deltakelse og medvirkning som sikrer levende og inkluderende lokalsamfunn. Vi vil se nærmere på hvordan det offentlige kan samhandle med frivilligheten om å skape aktivitet og arenaer i lokalmiljøet og arbeide frem løsninger som sikrer at eldre som ønsker å bidra til frivilligheten blir verdsatt for sin erfaring og kompetanse. Mulighetene og potensialet i frivillighet vil vi derfor følge tett opp i arbeidet med Bo trygt hjemmereformen.

SPØRSMÅL NR. 3060

Innlevert 30. september 2022 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 11. oktober 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvordan jobber regjeringen for å oppfylle Stortingets vedtatte målsetting om å prioritere hjelp til forfulgte kristne, ahmadiyya og jesidiske flyktninger i lys av den pågående situasjonen der tusenvis av ahmadiyya er registrert som flyktninger i Malaysia?

BEGRUNNELSE:

Ahmadiyya har i lang tid blitt forfulgt i Pakistan, der egne lover er laget for å marginalisere og utstøte dem som gruppe, og begrense deres trosfrihet. I januar 2022 registrerte UNHCR nær 4 800 ahmadiyyaflyktninger fra Pakistan i Malaysia, de fleste av dem familier og mange med små barn. Om lag 2900 av disse har allerede fått statusen sin ferdigbehandlet og har blitt registrerte som flyktninger som venter på overføring.

Den 3. desember 2020 vedtok Stortinget følgende:

“Stortinget ber regjeringen sørge for at også forfulgte kristne, ahmadiyya og jesidiske flyktninger skal prior-

iteres som gruppe og individ ved uttak av overføringsflyktninger”.

Vi er altså i en situasjon der vi har anledning til å sørge for at vi som nasjon følger Stortingets vedtak ved å sikre hjelp til noen av de familiene som nå er strandet i Malaysia.

Svar:

Anmodningsvedtaket fra Stortinget av 3. desember 2020 kom som resultat av budsjettforhandlingene mellom daværende regjering og Fremskrittspartiet. Prioriteringen fra budsjettforliket ble tatt inn i kvotebrevet til Utlendingsdirektoratet for 2021. Jeg ønsker ikke at man fra norsk side skal gå inn for en slik prioritering. Prioriteringen reiser både prinsipielle og praktiske spørsmål som jeg i korte trekk skal redegjøre for nedenfor.

Norge samarbeider tett med UNHCR om alt arbeid som gjelder gjenbosetting av flyktninger, jf. utlendingssloven § 35, utlendingsforskriften § 7-6 og Rundskriv G-15/2020: Retningslinjer for arbeidet med overførings-

flyktninger jf. utlendingsloven § 35. I mange vertsland for store flyktninggrupper er religiøs tilknytning generelt et svært sensitivt spørsmål. Dersom det ble kjent at UNHCR skulle prioritere spesifikke religiøse grupper, ville det kunne føre til store utfordringer for organisasjonens muligheter til å jobbe i aktuelle land.

Fastsettelsen av kvotesammensetningen er delegert til Justis- og beredskapsarbeidet, i samarbeid med Utenriksdepartementet og Arbeids- og inkluderingsdepartementet, jf. utlendingsforskriften § 7-6 og rundskriv G-15/2020. Utover de nevnte departementene er UDI, Integrerings- og mangfoldsdirektoratet og UNHCR sentrale, og i tillegg involveres også norske humanitære organisasjoner. UNHCR fremmer langt de fleste søknadene om overføringsflyktninger til Norge. Det er to grunnleggende vilkår som må være oppfylt; personen må være anerkjent som flyktning av UNHCR og må ha et gjenbosettingsbehov. For å kunne anerkjennes som flyktning må vedkommende ha forlatt hjemlandet. UNHCR må også ha tilgang til personene for registrering og saksbehandling. For de nevnte religiøse minoritetene har mange oppholdt seg

eller oppholder seg i hjemlandet, eller i områder der UNHCR ikke har hatt tilgang pga. sikkerhetssituasjonen.

Det gjøres også oppmerksom på at Utlendingsdirektoratet (UDI) ikke har anledning til å lagre opplysninger om flyktningsreligiøse tilknytning fordi man ikke har lisens fra Datatilsynet til dette.

Som følge av de nevnte forholdene, gikk ikke regjeringen videre med prioriteringen i 2022, og ønsker heller ikke en slik særskilt prioritering for 2023. UNHCR kan fremme søknader for personer med beskyttelsesbehov som følge av religiøs tilknytning selv om dette ikke er en spesifisert gruppe, det være seg innen hovedgruppene der Norge sender uttakskommisjoner eller innenfor delkvoten med åpne plasser om flyktningene er i andre vertsland. Det er UNHCR som har best kunnskap om flyktningssituasjonene på globalt nivå. Sett opp mot behovet er det stor mangel på kvoteplasser. UNHCR må derfor foreta vanskelige prioriteringer mellom grupper og land, og landene som bidrar med gjenbosetting av flyktninger forholder seg til dette.

SPØRSMÅL NR. 3061

Innlevert 30. september 2022 av stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik

Besvart 10. oktober 2022 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden følge opp eventuelle feil og mangler i Digdir og DFØs veileder om overføring av personopplysninger til tredjeland?

BEGRUNNELSE:

Som en følge av Schrems II-dommen ble det satt i gang et felles koordineringsarbeid for å sikre at de juridiske og praktiske utfordringer offentlige virksomheter står overfor tilnærmes på lik måte. Digitaliseringsdirektoratet og Direktoratet for forvaltning og økonomistyring har nå utarbeidet og publisert en veileder om bruk av skytjenester etter Schrems II på oppdrag fra Skate.

Noen av punktene i veilederen strider mot veiledning fra fag- og tilsynsmyndighetene på feltet, Datatilsynet og EUs Personvernråd. Både Datatilsynet og Digdir opplyser i en felles uttalelse at de har fått mange henvendelser om veilederen og at flere opplyser at den har skapt usikkerhet, da det er uklart hvilke regler som gjelder.

Offentlige virksomheter som forvalter innbyggernes data og som følger Digdirs veileder, risikerer nå å bruke offentlige midler på skyløsninger som er ulovlige, samt at de kan få pålegg og bøter fra Datatilsynet.

Enkelte virksomheter opplyser at de opplever at Digdir og DFØ tolker seg bort fra GDPR og gjør det lettere å sende innbyggernes personopplysninger til tredjeland, noe som også utgjør en stor samfunnsmessig risiko. Offentlige virksomheters behandling av personopplysninger må skje innenfor dagens regler, og da er det svært uheldig dersom direktorater gir veiledning som kan være villedende.

Svar:

Regjeringa er opptatt av gode og trygge reglar knytt til lagring og handsaming av personopplysningar. Etter gjeldande reglar kan ein i utgangspunktet lagre og handsame norske personopplysningar i heile EØS-området og i godkjende 3. land. Tidlegare kunne ein òg lagre og handsame personopplysningar i USA under ordninga «EU-

US Privacy shield». Etter ein dom i EU-domstolen i 2020 (den såkalla «Schrems II-dommen») som kjende «EU-US Privacy shield» ugyldig, er mange verksemder – både offentlege og private – usikre på kva som er lov når det gjeld overføring av personopplysningar til USA. EU og USA forhandlar om ein ny avtale, men dette tek tid.

Mange offentlege verksemder har dei same utfordringane og treng å gjere dei same vurderingane knytt til rettsleg grunnlag ved bruk av skytenester. Difor valde ein å etablere ei felles arbeidsgruppe for å sjå om ein kunne samarbeide om å finne «beste praksis» for slike vurderingar. 29 offentlege verksemder har tatt del i arbeidet, som har vore leia av Digitaliseringsdirektoratet. Resultatet frå arbeidet i gruppa er ei rettleiing som er publisert på DFØ sine nettsider.

Rettleiarane frå arbeidsgruppa tar utgangspunkt i rettleiarane frå Datatilsynet og EU sitt personvernråd EDPB,

men arbeidsgruppa har ønskt å vere meir konkret i si tilnærming. Formålet har vore å bygge bru mellom Datatilsynet og EDPB sine rettleiingar, og det behovet verksemdene har for praktiske eksempel og konkrete råd, slik at dei kan gjere sine egne vurderingar.

Det er rett, som representanten Thorsvik skriv, at det er nokre område der rettleiinga frå arbeidsgruppa går lenger i vurderingane enn Datatilsynet og EDPB. Dette har enkelte opplevd som uklart. Eg er opptatt av at det skal vere tydeleg kva reglar som gjeld og korleis desse skal praktiserast. Datatilsynet, DFØ og Digitaliseringsdirektoratet arbeider saman for å klargjere desse områda.

Eg er trygg på at både Datatilsynet, Digitaliseringsdirektoratet og DFØ har same mål i denne saka, nemleg å gie verksemdene best mogleg rettleiing i eit svært komplisert regelverk, for å unngå risiko for feilbehandling av norske personopplysningar.

SPØRSMÅL NR. 3062

Innlevert 30. september 2022 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 10. oktober 2022 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen

Spørsmål:

Er statsråden innforstått med at med at regjeringens forslag til strømstøtte for idretten er for dårlig?

BEGRUNNELSE:

30. september sendte Norges Idrettsforbund nok et brev til blant annet Kulturdepartementet og stortingets familie- og kulturkomite hvor de understreker at regjeringens forslag til strømstøtte ikke er god nok. Jeg antar at ministeren er kjent med brevets innhold og bekymringene som fremkommer her.

I brevet står bla følgende:

“Nå er det imidlertid ekstra viktig å holde idrettsaktiviteten åpen. NIF mener at den foreslåtte ordningen ikke bidrar til dette i tilstrekkelig grad. Dette skyldes i hovedsak følgende tre forhold:

- Ordningen gir ikke full merverdiavgiftskompensasjon for frivillighetens strømkostnader. Ordningen kompenserer kun en del av merverdiavgiften.

- Idretten har et avvikende forbruksmønster sammenliknet med beregningen som ligger til grunn for strømstøtteordningen. Mange idrettsanlegg, som for eksempel lysløyper, bruker strøm kun i de deler av døgnet hvor prisen generelt er høy.

- Utformingen av ordningen fører til store likviditetsutfordringer for idrettslagene, fordi strømstøtten utbetales kvartalsvis, flere måneder etter at strømregningene har forfalt”.

Svar:

Dette er en god ordning. Allerede i desember i 2021 fikk idretten en strømstøtteordning som er like god som den til husstander. Faktisk hakket bedre fordi den ikke har noe tak på forbruk. Allerede i april ga vi trygghet for at den varer ut de kommende vinteren. Nå har regjeringen i tillegg foreslått å øke støttegraden til 90 prosent av gjennomsnittlig strømpris over 70 øre per kWt.

Samme uke som vi fikk bekymringsmeldinger om likviditetsutfordringer, forsikret vi om at vi skulle løse det. Vi har oppfordret energiselskapene til å vise samfunnsansvar og innvilge betalingsutsettelse, særlig når de vet at det er en støtteordning på plass. Det vet vi at noen allerede har sagt ja til å gjøre. Og vi har sagt at de som ikke får utsettelse eller kan legge ut selv skal ta kontakt med departementet så skal vi ordne det.

Lotteri- og stiftelsestilsynet kommer til å åpne søknadsskjema for neste runde tidligere enn planlagt, og de vil starte utbetaling før søknadsfrist. Organisasjoner

som søker med en gang søknadsskjema åpner vil derfor kunne få utbetaling opptil fire uker tidligere.

Idretten og frivilligheten har en merverdiavgiftskompensasjon som også dekker mva på strøm. Vi foreslår å øke merverdiavgiftskompensasjonsordningen med 125 mill. kroner i 2023. Med dette har denne ordningen økt med 275 mill. kroner siden budsjettet for 2022 ble lagt fram. Husholdningene kan etter gjeldende ordning for strømstøtte kun få kompensert for 90 pst. av innbetalt merverdiavgift over 70 øre. I mva-kompensasjonsordningen for frivillige organisasjoner inngår driftskostnader og vedlikehold, deriblant alle strømkostnader.

Strømstøtteordningen for frivillige organisasjoner er en ordning med mer enn 4500 mottakere. Hvis det kun er noen få som har likviditetsutfordringer er det ikke en god løsning og pålegge alle å måtte sende søknad hyppigere fremfor å finne individuelle løsninger for dem. Det er hittil bare NIF som har kommet med krav om endringer. Vi har bedt NIF om konkretiseringer av problemstillingene de kommer med, blant annet omfanget klubber som har reelle likviditetsutfordringer og omfanget av anlegg som bruker gass.

Vi er i en ekstraordinær situasjon der vi støtter idretten og frivilligheten, men der ingen kan forvente å ikke bli berørt og å måtte spare. Det vet jeg at idretten prøver å få til uten at dette skal gå ut over tilbudet til barn og unge.

